

ÚTERÝ, 19. LEDNA 2010

PŘEDSEDAJÍCÍ: pan MARTÍNEZ MARTÍNEZ
místopředseda

1. Zahájení zasedání

(Zasedání bylo zahájeno v 15:00)

2. Schválení zápisu z předchozího zasedání: viz zápis

3. Rozpravy o případech porušování lidských práv, demokracie a právního státu (oznámení předložených návrhů usnesení): viz zápis

4. Nedávné zemětřesení na Haiti (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem programu je prohlášení vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a místopředsedkyně Komise baronky Ashtonové o zemětřesení na Haiti.

K tomuto tématu vystoupí také komisař De Gucht, ale nejdříve dostane slovo baronka Ashtonová. Je mi velkým potěšením, že ji mohu přivítat, protože jsem s ní široce spolupracoval na jiných místech, a přeji jí vše nejlepší v její nové funkci.

Catherine Ashton, *vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a místopředsedkyně Komise.* – Pane předsedající, opravdu Vám velmi děkuji za Vaše milá slova. Vážení poslanci a poslankyně, požádala jsem o tuto rozpravu, aby tento Parlament byl aktuálně informován o situaci na Haiti po strašném zemětřesení, ke kterému došlo dne 12. ledna. Ztráty na životech jsou šokující a škody obrovské. Touto tragédií byly postiženy tři miliony lidí a počet obětí stále roste.

Je to obrovská humanitární a politická katastrofa. Okamžitě jsme se zaměřili na spolupráci s Organizací spojených národů a haitským vedením, abychom ulehčili utrpení haitských obyvatel. Náš závazek pro obnovu Haiti je dlouhodobý. Život ztratilo také mnoho evropských občanů a asi o 1 000 nemáme žádné zprávy.

Evropská unie reagovala rychle, nehledala publicitu, ale naprosto se soustředila na pomoc lidem v nouzi. Na doporučení Organizace spojených národů jsem odolala naléhavé touze okamžitě odcestovat na Haiti. To by jen odvedlo pozornost a rozptýlilo nedostatečné zdroje potřebné pro pomoc. Samozřejmě pojedeme na Haiti, jakmile to bude vhodné, a dohodla jsem se s komisařem De Guchtem, že odcestuje na Haiti tento týden, aby tlumočil soustrast Evropské unie a zdůraznil náš závazek pomoci haitskému lidu. Pan komisař také využije této příležitosti, aby zhodnotil naši dosavadní pomoc a projednal s Organizací spojených národů a našimi lidmi v oblasti nejnaléhavější potřeby pro nadcházející týdny a měsíce.

Mezitím s maximálním úsilím pokračujeme v práci na všech úrovních: humanitární, politické a bezpečnostní. V minulých dnech jsem byla v nepřetržitém kontaktu s americkou ministryní zahraničních věcí paní Clintonovou, s vedoucími představiteli Organizace spojených národů, s ministry zahraničních věcí zemí EU a s představiteli Kanady, která vede skupinu „Přátelé Haiti“: všechna jednání byla vedena s cílem zajistit účinnou a koordinovanou mezinárodní reakci. Tento týden odjedu do Spojených států, abych tyto záležitosti podrobněji projednala s administrativou Spojených států a s generálním tajemníkem OSN a dalšími představiteli v New Yorku.

OSN požádala o bezodkladnou finanční pomoc – 575 milionů USD – a také o logistickou podporu při transportu humanitární pomoci. Generální tajemník Organizace spojených národů včera také požádal o posílení policejních a vojenských jednotek mírové mise OSN.

Abychom podpořili mobilizaci a koordinaci naší reakce, požádala jsem včera španělské předsednictví EU, aby svolalo mimořádné zasedání Rady pro zahraniční věci. Poprvé od nabytí účinnosti Lisabonské smlouvy, spojujeme úsilí Komise a sekretariátu Rady a členských států do jednoho komplexního přístupu, který celkově koordinuji. To je zcela nový postup.

Včera proběhlo velmi plodné zasedání Rady. Všichni se shodli na potřebě rychlé reakce a úzké koordinace s Organizací spojených národů. Co se týče finanční pomoci, Rada přijala následující závěry. Rada přivítala předběžný závazek Komise poskytnout okamžitou humanitární pomoc ve výši 30 milionů EUR, o který se navýší předběžné přísliby členských států ve výši 92 milionů EUR.

Rada uvítala předběžný závazek Komise poskytnout 100 milionů EUR na včasnou nehumanitární pomoc, například na renovaci a rekonstrukci, a vzala v úvahu předběžný návrh Komise, že pro dlouhodobou pomoc bude k dispozici 200 milionů EUR.

Požádala jsem, aby až nastane vhodný čas, a po úplném vyhodnocení následných potřeb po zvládnutí stavu nouze, byla svolána mezinárodní konference o Haiti.

Celkově toto vše představuje rozsáhlou reakci v krátké době. Pomoc se také zaměří na Dominikánskou republiku. Sehnat dostatek finančních prostředků bude pravděpodobně v tomto okamžiku menší problém, než je dostat k lidem, kteří je potřebují. Musíme zajistit, aby tyto prostředky byly správně cíleny na udržitelnou politickou a materiální rekonstrukci. Po žádosti generálního tajemníka OSN o pomoc při transportu humanitární pomoci a žádosti o další policejní jednotky mne Rada vyzvala, abych zjistila příspěvky členských států EU a vypracovala návrhy pro tuto mobilizaci. A já na tomto úkolu pracuji.

Okamžitě po zasedání Rady jsme svolali Politický a bezpečnostní výbor, aby se touto věcí podrobněji zabýval. První údaje o příspěvcích členských států jsou již k dispozici, včetně případných příspěvků poskytnutých prostřednictvím Evropského policejního sboru. Práce budou během následujících dnů pokračovat v přípravných skupinách Rady s cílem dosáhnout rychlé a cílené reakce.

Rada pro zahraniční věci se sejde znovu příští pondělí. Budeme pokračovat v jednání o Haiti a zvážíme další akce.

Toto je významná zkouška zahraniční politiky v novém světě Lisabonské smlouvy. Lidé na Haiti – a naši vlastní lidé – očekávají pohotovou, účinnou a koordinovanou reakci. Věříme, že takové reakce dosáhneme.

Těším se na spolupráci s Parlamentem v této věci a je mi potěšením, že zde mohu dnes být, poskytnout Vám tyto informace a vylechnout Vaše stanoviska.

Karel De Gucht, člen Komise. – Pane předsedající, dovolu, bych začal zdůrazněním bezprecedentního charakteru této katastrofy – pokud jde o humanitární dopad, ale také dopad na zemi jako celek.

Haiti je jednou z nejchudších zemí na světě. Je to země s chronicky křehkými poměry, jejíž existující základní funkce a kapacity byly vážně narušeny. Také mezinárodní společenství dostalo těžký úder. Personál Organizace spojených národů a nevládních organizací a personál naší Komise je stále ještě pohřešovaný, a to také vysvětluje potíže s organizací pomoci na místě. Lidé musí pochopit, že problémy nejsou způsobeny nedostatkem schopností, ale tím, že byla postižena samotná komunita poskytující pomoc. Záchrané operace neprobíhají tak rychle, jak bychom si přáli, i když je vidět, že se situace hodinu od hodiny zlepšuje.

Jinými slovy, nejde jen o záchranu lidských životů. Ve skutečnosti jde o záchranu celé země. Proto vysoká představitelka Unie paní Cathy Ashtonová požádala o mimořádné zasedání Rady, které bylo velmi užitečným nástrojem pro řešení tohoto problému. Dovolte, abych se jen velmi stručně zaměřil na čtyři hlavní úkoly.

Nejprve musíme samozřejmě řešit humanitární potřeby. Ty jsou nesmírné a týkají se hlavně akutní lékařské péče o zraněné, zásobování vodou a hygieny – protože zde například existuje nebezpečí epidemie cholery – a zajištění potravy a přístřeší. Nejvíce chybí chirurgická zařízení, primární zdravotní péče a léky, soupravy pro úpravu vody, potravinová pomoc, nouzová přístřeší a logistická podpora. Dostatečná je kapacita pátracích a záchranných skupin.

Prioritami koordinované organizace je dokončit vyhodnocení potřeb, získat lepší obraz o detailních potřebách a zorganizovat transport logistiky. To se bude také řešit v rámci institucí EU.

Konečně je třeba organizovat postup koordinované mezinárodní pomoci. To je za podobných okolností vždy velmi obtížné. Dovolte, abych vyzdvihl, že již několik hodin po zemětřesení byly na Haiti rozmístěny týmy evropského ECHO a MIC. Od té doby zde pracují tak, aby přispěly k vyhodnocení potřeb a koordinaci pomoci. Spolupracujeme s týmy z Úřadu pro koordinaci humanitární pomoci (OCHA) Organizace spojených národů a jsme v nepřetržitém kontaktu s koordinátorem nouzové pomoci OSN Johnem Holmesem.

Druhým úkolem je vybudovat nebo přebudovat základní funkce státu. To je velmi důležité. Tato země musí začít znovu fungovat, nejen materiálně – většina budov přestala existovat – ale je také nezvestných mnoho státních úředníků a státní struktury jsou vážně narušeny.

Rada vítá informaci, že urgentně vyšleme tým odborníků EU, který bude mít specifický úkol vyhodnotit nejdůležitější potřeby haitského státu a státní správy, aby bylo možné poskytnout technickou pomoc. Naši diplomaté a koordinační pracovníci v oblasti jsou samozřejmě dobře připraveni, ale jsou přetížení. Tento úkol bude v nadcházejících dnech stále více nabývat na důležitosti. Evropská unie a Evropská komise společně s Radou by mohla hrát vedoucí roli při materiální i personální obnově státních institucí.

Třetím úkolem je samozřejmě plán rekonstrukce země, kde se musíme dívat za obzor fáze okamžité pomoci. Za několik týdnů budou mnohé nyní rozmístěné záchranné týmy a prostředky staženy a existuje riziko – velmi typické pro tento druh katastrofy – druhé vlny katastrof, pokud v naší pomoci a podpoře nevytrváme.

Musíme ihned vytvořit plány masivní, koordinované střednědobé a dlouhodobé společné reakce EU na krizi. Naše služby na tom pracují. Tyto plány by měly být navrženy tak, aby zaručily vhodné rozdělení práce mezi instituce EU a členské státy a zajistily provázanou pomoc při obnově a dalším rozvoji a plynulý a udržitelný přechod mezi okamžitou pomocí a reakcí po ukončení stavu nouze.

Vyzýváme všechny členské státy, aby se v tomto úsilí plně angažovaly a podnikly všechny kroky ke splnění našich závazků poskytnout koordinovanou a účinnou pomoc. Nyní nastává okamžik, kdy bude testována a musí se projevit síla naší angažovanosti, chceme-li být úspěšní.

Konečně je tu otázka finanční odezvy. Jak již nastínila vysoká představitelka Unie, Evropská komise připraví významný příspěvek, především pokud jde o humanitární pomoc – 30 milionů EUR, z čehož největší část – abych byl přesný, 22 milionů EUR – jsou úplně nové finanční prostředky, které jdou nad rámec již existujících závazků naší humanitární pomoci pro Haiti. Počáteční pomoc při obnově – která není humanitární pomocí, a co jsem právě uvedl o státních institucích, samozřejmě patří do tohoto rámce – činí 100 milionů EUR, s vyvážením 50 na 50 mezi přesměrovanými a novými penězi, a dále je nyní k dispozici počáteční částka ve výši 200 milionů EUR na pomoc při dlouhodobé rekonstrukci.

Potom se musíme podívat na to, jak si stojíme. Nyní se mluví o částkách potřebných pro tento region ve výši 10 miliard USD. To se mi zdá mnoho a v žádném případě to nejde dohromady s rozpočtem Komise. Budeme muset se členskými státy a na dárcovské konferenci probrat, jak přesně se nakonec chceme podílet na vyšších sumách. Nyní byl připraven celoevropský balíček, který jde nad rámec všech příspěvků, které již byly vytvořeny a budou vytvořeny členskými státy.

Jak uvedla vysoká představitelka Unie, zítra ráno odjízďím do regionu – na Haiti a také do Dominikánské republiky – a povedu jednání s představiteli různých organizací, také o pokusu obnovit státní instituce. Prezident a hlavní nevládní organizace jsou již na místě. Pojedu také do Dominikánské republiky. Je důležité, abychom se setkali také s jejími představiteli, protože je to sousední země. Je možné předpokládat, že by na hranicích mohlo dojít k nějakému napětí, a tak se setkám také s dominikánskými představiteli.

To je vše, co jsem chtěl v tomto okamžiku sdělit. Po návratu budu v pondělí odpoledne informovat Výbor pro rozvoj.

Gay Mitchell, jménem skupiny PPE. – Pane předsedající, jsem si jistý, že Parlament by rád vzpomenu pohřešované zaměstnance OSN a EU a všechny v tomto okamžiku nezvestné a strádající na Haiti.

Jsem také rád, že tam odjíždí komisař De Gucht a po svém návratu bude v pondělí informovat Výbor pro rozvoj. To je velmi vítaný vývoj. Abych použil jeho vlastní slova, dopad katastrofy je bezprecedentní, a myslím, že je slušné pro zemi tohoto typu něco udělat, a proto – a to říkám mimochodem – skutečně si myslím, že Evropská unie musí být viditelnější.

Když nyní máme vysokou představitelku Unie, která je místopředsedkyní Komise, taková osoba musí být v otázkách tohoto druhu viditelnější.

Evropská unie je největším poskytovatelem podpory, který věnuje 60 % podpory, a jsme pravděpodobně také největším poskytovatelem humanitární pomoci. Ale zatímco tam člověk vidí nemocniční loď USA, všechno co vidíme z EU, jsou jednotlivé členské státy počínaje od Belgie a Irska a Británie, nebo koho vlastně ještě. Měla by tam být nějaká viditelná přítomnost EU. Proč nemáme jednotky rychlého nasazení? Proč nemáme nějaké stále jednotky na rotační bázi, které by byly připravené k nasazení do oblasti, když se stanou takové věci?

Poslední věc, kterou chci říci, je, že to co se stalo na Haiti, je zasazeno do chudoby, a až se tato strašná tragédie zmírní a zmizí z obrazovek, nezapomeňme na Haiti. Je čas se jednou pro vždy vypořádat s chudobou na Haiti.

Linda McAvan, jménem skupiny S&D. – Pane předsedající, naše mysl je dnes s obyvateli Haiti v jejich tragédii a jsem si jistá, že všichni členové Parlamentu budou chtít těmto lidem vyjádřit svoji soustrast. Je to tragédie, ale jak řekl Gay Mitchell, je to tragédie v zemi, kde 75 % obyvatel již žije pod hranicí chudoby. Když se podíváme do budoucnosti, je tu něco, o čem je skutečně třeba přemýšlet.

Veřejnost reagovala na výzvu pomoci Haiti skvěle. V samotném Spojeném království bylo v několika málo dnech vybráno 30 milionů GBP – od veřejnosti za finanční krize – takže víme, že veřejnost stojí v našem úsilí získat finanční prostředky pro Haiti za námi.

Paní vysoká představitelko Unie, chci Vám poděkovat za práci, kterou jste vykonala při sjednocení rychlé reakce EU v této záležitosti. V době tsunami jsme se prakticky naučili, že dobrá koordinace je stejně důležitá jako finanční prostředky, které pošleme do oblasti. Nejde o to, pod jakou vlajkou pomoc odejde, jde o to dostat pomoc na místo a předat ji ve spolupráci s Organizací spojených národů.

S výhledem do delší budoucnosti mám radost, že bude uspořádána konference o Haiti. Domnívám se, že musíme zvážit celou problematiku Haiti, a doufám, že na pořad mezinárodní konference se dostanou dluhové problémy Haiti. Haiti dluží 890 milionů USD mezinárodním věřitelům a z toho velká část patří mezinárodnímu měnovému fondu. MMF poskytl Haiti půjčku ve výši 100 milionů USD. Můžeme tuto částku přeměnit na podporu? Nemá žádný smysl uvrhnout tuto zemi do chudoby na dalších 100 let. Takže očekávám, že tento problém zařadíme do programu zasedání MMF.

Očekávám, že budeme řešit také další otázky, a myslím, že máte pravdu, že otázka hranice s Dominikánskou republikou je stejně důležitá. Tak Vám ještě jednou děkuji za Vaše úsilí a doufám, že celý Parlament bude usilovně pracovat, aby našel správné, koordinované řešení.

Liam Aylward, jménem skupiny ALDE. – Pane předsedající, začnu tím, že přeji vysoké představitelce Unie baronce Ashtonové mnoho úspěchů při řešení problémů, kterým čelí během svého mandátu. Jak paní baronka dobře ví, a jak konstatovala Organizace spojených národů, situace na Haiti je nejhorší humanitární katastrofou za poslední desetiletí a počet pohřešovaných osob, obětí a mrtvých stále roste.

Lidské ztráty této tragédie jsou nezměřitelné. Zatímco začíná přicházet pomoc, všichni si uvědomujeme závažné problémy, kterým musí čelit humanitární pracovníci, kteří se snaží dostat pomoc k nejvíce potřebným.

Nevládní organizace v oblasti zjistily narůstající bezpečnostní, logistické a byrokratické problémy, které brzdí pomoc a zhoršují katastrofální situaci. Tyto problémy jsou jazyčkem vah, který rozhoduje o životě a smrti Haitianů.

Při nervy drásající práci ve snaze zmírnit utrpení a chaos je třeba jasné vedení a koordinovaná pomoc. Nevládní organizace, vládní orgány, mezinárodní organizace a místní správní orgány musí pracovat společně, aby se multisektorová akutní pomoc dostala k potřebným.

Je zřejmé, že země okamžitě potřebuje masivní mezinárodní podporu. Reakce evropských občanů a jejich dosud nevídaná velkorysost a solidarita je úžasná. Včerejší oznámení humanitární pomoci Evropské unie ve výši 420 milionů EUR ukazuje dobré vedení a angažovanost, ale dodání této pomoci musí být koordinované a efektivní.

Cílem, který si určila Evropská unie, je konsolidovat a posílit globální pomoc. Paní Ashtonová a pane komisaři De Gucht, očekávám, že tento týden budete usilovně pracovat na naplnění tohoto cíle na návštěvách ve Spojených státech na Haiti a jinde.

Dlouhodobý rozvoj nejchudšího národa na západní polokouli se musí stát prioritou. Přidělení 200 milionů EUR 200 na pomoc Evropské unie při dlouhodobé obnově Haiti je pozitivní začátek, ale až zmizí kamery a pozornost světa se obrátí jinam, Evropská unie, jako globální leader, musí jednat a splnit svoji morální povinnost.

Eva Joly, jménem skupiny Verts/ALE. – (FR) Pane předsedající, paní vysoká představitelko Unie, pane komisaři, dámy a pánové, tato nová humanitární krize, která postihla Haiti, je asi většího rozsahu, než všechny předcházející, tak velká, že pochybuji, že je možné najít správná slova, kterými je možné mluvit o obětech,

promlouvat k těm, kteří přežili, a pokusit se o komunikaci s rodinami a sdělit jim, jak dalece sdílíme jejich bolest a jsme si vědomi naší odpovědnosti.

Jakkoliv bylo zemětřesení silné, samo o sobě nevysvětluje rozsah škod. Ty jsou také spojeny s chronickou chudobou, kterou Haiti trpí po mnoho let. Až dosud bylo mezinárodní společenství neschopné zde cokoli změnit. A co je horší, zaváděním politických systémů, které jak nyní víme, na Haiti nefungovaly, mezinárodní instituce, Evropa a její partneři zhoršili křehkost její sociální struktury, ekonomiky a institucí.

V sedmdesátých letech bylo Haiti téměř soběstačné, co se týče potravin. Produkovalo 90 % svých zemědělských potřeb. V současné době dováží více než polovinu. To zcela jistě mělo nepříznivý dopad na lokální produkci. Před tímto zemětřesením bylo Haiti zemí bez zdrojů, na které měla nárok.

Proto musíme Haiti nejprve poskytnout maximální možnou podporu, aby se vyrovnala s nouzovou situací. V tomto ohledu nemůžeme jen litovat, že mezinárodní pomoc se obtížně dostává na místo. V budoucnosti musíme naše postupy vylepšit. Musíme si ovšem být vědomi toho, že dlouhodobá rozvojová pomoc nebude účinná, pokud budeme vnučovat to, co považujeme za správné priority, zatímco každý v této oblasti nám říká, že nemáme pravdu. Musíme přehodnotit naše metody, a ty nebudou fungovat, aniž navýšíme finanční prostředky, které shromažďujeme pro politiky dlouhodobého rozvoje. Evropská unie oznámila výši pomoci, kterou uvolní pro Haiti, a členské státy udělaly to samé. Mluvíme o částce 1 30 milionů EUR pro krátkodobé a 200 milionů EUR pro dlouhodobé potřeby.

Chtěla bych tyto čísla srovnat s jinými čísly, s částkou 1 55 miliard USD, které banky v City a na Wall Street připravují k výplatě několika tisíc lidí, kteří pracují v bankách. To vyvolává otázku, jaký model rozvoje chceme podporovat na globální úrovni.

Bezodkladná humanitární pomoc je nezbytná, ale sama o sobě nestačí. Za žádných okolností nesmí nahrazovat rozvojovou pomoc, která nesmí být zeměmi, které z ní mají mít prospěch, pocítována jako skutečný diktát. Prvním zřetelem při pomoci zemím ve velkých problémech je nadále je respektovat a nechat je těžit z vlastních zdrojů. Musíme zrušit dluh Haiti a splatit náš dluh vůči této zemi.

Pane předsedající, paní vysoká představitelko Unie, pane komisaři, dámy a pánové, je naší povinností vůči haitským obětem pomoci jim při obnově země, která byla zničena ještě před dopadem přírodní katastrofy.

(Potlesk)

Nirj Deva, jménem skupiny ECR. – Pane předsedající, naše srdce a myšlenky jsou s lidmi Haiti v hodině jejich utrpení. Chválím baronku Ashtonovou a pana Karla De Guchta za to, co uvedli, že již bylo vykonáno a co se dělá. Není pochyb o tom, že se vytvoří fondy. Bylo tomu tak i při tsunami, které zasáhly Sri Lanku a později Indonésii. Byl jsem svědkem zemětřesení v Turecku. Viděl jsem, co se stalo v Číně. Vždy když dojde k takové katastrofě, tak nás to na krátkou dobu zaskočí, ne pokud se jedná o tablety na čištění vody, nebo stany nebo čistou vodu, ale co se týče infrastruktury. Říkáme, och, infrastruktura je zničená. Samozřejmě, že je zničená. Musíme být schopni velmi rychle dodat havarijní infrastrukturu.

Jak se to může stát? Co dělají letadlové lodi? Mají elektřinu, mají jadernou energii, mají generátory pro čištění vody a mají vrtulníky. Mohli bychom připravit globální záchrannou operaci, která může být spuštěná v okamžiku výstrahy a která může poskytnout nouzová útočiště, dočasná přístřeší a veškerou infrastrukturu, která byla zničena? Potom je třeba znovu od začátku přemýšlet jak zachraňovat životy.

Patrick Le Hyaric, jménem skupiny GUE/NGL. – (FR) Pane předsedající, pane místopředsedkyně a vysoká představitelko Unie, pane komisaři, rád bych znovu prohlásil, že nás hluboce trápí, co všechno musí vytrpět obyvatelstvo Haiti, haitské děti.

Nyní již sedm dní žijí, přežívají v absolutním pekle. Vlna globální solidarity hřeje u srdce, ale musí se ještě zkonsolidovat a lépe koordinovat pro výhradní účel pomoci haitským obyvatelům, kteří trpí žízní, hladovějí, jsou bez domova a nedostává se jim nejzákladnější lékařské péče. Vzdáváme poctu všem mužům a ženám, kteří se v této věci angažují.

Evropská unie se rozhodla uvolnit určité počáteční finanční prostředky. Ale u toho nemůžeme zůstat. Pomoc Evropské unie musí být výrazně navýšena a je třeba zapojit globální bankovní systém. Bezodkladně je třeba odeslat haitskému obyvatelstvu evropské přebytky potravin.

Budme upřímní. Náš kontinent skutečně Haiti něco dluží a je povinen napravit tolik let nadvlády a drancování. Je třeba si vzít poučení ze způsobu, jakým byl tento ostrov, perla Karibiku, ovládán mezinárodními finančními institucemi, které ho zadusily strašlivým zadlužením a stejně tak úděsnými úroky spojenými s tímto dluhem.

Náš Parlament by se sám měl vyslovit pro okamžité a bezpodmínečné zrušení celého tohoto dluhu. Naše skupina požaduje, aby konference, která se brzy bude konat v Montrealu, učinila efektivní přípravy pro mezinárodní konferenci o obnově, rekonstrukci a udržitelném rozvoji Haiti, společně s lidmi Haiti.

Tato rekonstrukce musí probíhat pod záštitou Organizace spojených národů, tak aby obyvatelé Haiti mohli obnovit svoji ekonomickou a politickou suverenitu. Haiti nesmí být kořistí v bitvě o nadvládu velkých mocností. Tak i když chválíme podporu Spojených států, musíme být na stráži a nedovolit severoamerickým vůdcům, aby využili tuto strašnou katastrofu jako záminku k okupaci ostrova, ovládli ho a vybudovali zde vojenské základny.

Evropa musí jít příkladem. Musí mít pouze jediný cíl: haitské obyvatele a děti.

Fiorello Provera, jménem skupiny EFD. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, chtěl bych vyjádřit moji hlubokou účast se všemi, kteří byli zasaženi touto přírodní katastrofou.

V podobných situacích, kdy ve velkém rozsahu dochází k destrukci budov a infrastruktury a kdy jsou tisíce mrtvých, je téměř nemožné efektivně dodat pomoc, aniž jsou splněny minimální podmínky veřejného pořádku a bezpečnosti. Poskytnutí jakékoliv pomoci je obtížné bez úzké spolupráce při shromažďování nezbytných prostředků a spořádané distribuci. Je nezbytné pochopit, co je potřebné, a kdo to dodá a kdy.

Dále je třeba mít na zřeteli, že při příliš mnoha příležitostech je velkorysost veřejnosti a soukromých dárců oklamána a obrovské částky peněz se nedostanou k osobám, které je ve skutečnosti nepotřebují. Proto je nezbytné mít přísný systém kontrol, aby se zabránilo vyplývání nebo ukradení peněz, zejména v nestabilních zemích s vysokou mírou korupce a nízkou úrovní státní správy. Evropa by měla demonstrovat vlastní efektivnost. Doufám, že bude úspěšná.

Nick Griffin (NI). – Pane předsedající, hrůza na Haiti je šokující. Je jen lidské cítit soucit s nevinnými oběťmi přírodní katastrofy v této oblasti.

My všichni zde jsme dobře placeni a můžeme si dovolit dávat. Poskytnu svoji apanáž za dnešní den, pokud každý britský člen parlamentu udělá to samé. Ovšem s našimi daněmi si naši voliči nemohou dovolit Vaši velkorysost.

Globalismus zničil naše průmyslová odvětví. Banky zruinovaly naše ekonomiky. Byrokracie EU dusí naše podnikatele a podvod s uhlíkovou daní sráží miliony do hrozivé chudoby nedostatku paliva.

Počet obětí na Haiti je šokující, ale tuto zimu více než 50 000 penzistů v samotné Británii předčasně zemře na podchlazení a kvůli nákladům za topení.

Umíráček zvoní po celé Evropě stovkám a tisícům, ale protože tato pravda zahanbuje politickou elitu a protože tato skutečnost zdůrazňuje nepříjemnou pravdu o globálním ochlazení, tento skandál bude pohřben stejně tiše jako naši starší mrtví.

Stovky a tisíce našich vlastních lidí umírají, protože je vláda zanedbává a EU dává daně do mrazáku, a vy ještě trváte na vyhazování peněz našich lidí na katastrofu na zadním dvorku někoho jiného. To není soucit: to je hnusné pokrytectví.

Vím, že toto místo je rozpačité vzhledem k našemu křesťanskému dědictví, ale jako vždy, naše bible odhaluje věčnou pravdu, kterou by většina zde ráda ignorovala – první list Timoteovi, 5:8: „ale kdo se nestará o své blízké a zvláště o členy rodiny, zapřel víru a je horší než nevěřící.“

Michèle Striffler (PPE). – (FR) Pane předsedající, paní vysoká představitelko Unie, jak bylo dříve řečeno, katastrofa způsobená zemětřesením nabyla nesmírného rozměru, je bez pochyby nejvážnější v historii, a my se proto obáváme hrozného vyzvánění hrany.

Jsem nicméně potěšena rychlou reakcí Evropské komise a členských států a závazkem vyčlenit značnou částku 429 milionů EUR na akutní humanitární pomoc a rekonstrukci Haiti. Je ovšem politováníhodné, že Evropané postupovali nekoordinovaně a akce Evropské unie nejsou dostatečně viditelné, což je v ostrém kontrastu s masinérií americké pomoci a dává zapomenout, že Evropská unie je největším dárce humanitární a rozvojové pomoci.

Evropská komise aktivovala také Mechanismus civilní ochrany Společenství, který koordinuje nabídky pomoci od členských států a nyní představuje jádro našeho systému reakce na krizi. Nedávné události potvrzují potřebu vylepšit reakci Evropské unie na krizi. Reálná organizace využívající kapacity civilní ochrany má základní význam, a připomněla bych návrh pana Bariera z roku 2006, ve kterém navrhuje vytvoření jednotek evropské civilní ochrany; ten je připraven a je třeba ho jen aplikovat.

Kromě toho, předseda Evropské rady pan Van Rompuy se dnes vyslovil pro síly rychlé reakce. Spojené státy během několika dnů převzaly dominantní úlohu při záchraně a koordinaci. Je nezbytné obnovit roli centrální a globální koordinace, kterou hrál OCHA, Úřad OSN pro koordinaci humanitární činnosti, který je pro takou koordinaci nejlépe vybaven.

Nemylme se, nejde o vedení války vlajek. Ovšem dobrá organizace znamená úsporu času a peněz, a myslím, že evropští občané mají právo vědět, co dělá Evropská unie.

Patrice Tirolien (S&D). – (FR) Pane předsedající, je Haiti odsouzeno k neštěstí?

Od vyhlášení nezávislosti tu přírodní katastrofy střídaly politické katastrofy a dnes zde čelíme tragédii historických rozměrů. Jsou zde mrtví, zranění, bezpočet zničených budov a národní politické struktury a struktury kooperace jsou v troskách.

Musíme čelit osudu. Evropská unie se musí podílet na akutní pomoci v nouzi i na rekonstrukci. Dlužíme to vzhledem k našim početným vazbám na Haiti, vazbám, které jsou především historické: Haiti bývalo nejvíce prosperující kolonií; za druhé, diplomatické: Dohoda z Cotonou učinila z ostrova privilegovaného partnera; a konečně geografické, jelikož Haiti je díky nejvzdálenějším regionům sousedem Evropské unie.

Krize na Haiti je navíc první zkouškou nové Evropské služby pro vnější činnost, jejíž jste představitelkou, paní Ashtonová. Ta byla až do dneška rozhodující. Tato katastrofa také zdůrazňuje výzvy a vylepšení, která musíme v této struktuře řešit, jelikož hnutí solidarity mimo náš kontinent a reakce USA vyvolávají otázku naší schopnosti mobilizace.

Tak tedy významné úsilí ve prospěch evropské koordinace, příspěvky členských států, nesmí zakrýt problémy diskuse týkající se rozmístění Evropských policejních jednotek. Zatímco vedení Organizace spojených národů má rozhodující význam pro výdaje Evropské unie, tyto problémy vedou k závěru, že Evropská unie musí mít k dispozici autonomní, integrovanou strukturu s prostředky, které se vyrovnají s tak komplexním úkolem, jako je akutní humanitární pomoc.

Konečně, obrovskou výzvu představuje fáze rekonstrukce. Stojí před námi mnoho úkolů: politických, administrativních, ekonomických, sociálních a environmentálních. Jsme asi v roce nula nové éry Haiti. Toto je velká politická výzva pro Evropu, která se musí v tomto procesu prosadit jako viditelná vedoucí síla.

Charles Goerens (ALDE). – (FR) Pane předsedající, dámy a pánové, každý den nám večerní zprávy ve 20:00 hodin připomínají nevýslovné utrpení na Haiti.

Toto utrpení je srovnatelné snad jen s podobně velikou účastí na celém světě, která toto neštěstí doprovází. Tato účast je jistě spontánní a upřímná, ale má krátký život. Okamžik pravdy přijde za dva týdny, až se média zaměří na jiné události. Pokud někdo nepřevezme štafetu, potom Haiťané budou znovu v ohrožení, že zůstanou sami, ponecháni vlastnímu osudu.

V zemi, ve které je třeba teprve všechno udělat, počínaje obnovou a rekonstrukcí, je třeba jednat tak, aby různé sekvence postupů vedly ke skutečnému rozvoji. Co se týká Evropské unie, ta má v této oblasti k dispozici široké spektrum nástrojů a solidní zkušenosti. Proto výzvy, kterým čelí zoufale chudá haitská společnost, představují také okamžik pravdy pro Evropskou unii.

Právě v nadcházejících dnech a měsících budeme muset jednat účinně a rozhodně. To je nejdůležitějším aspektem z hlediska obnovy, poté co obnovíme bezpečnost a veřejný pořádek, který je nezbytný pro koordinované akce v zemi, ve které je všechno zničené zemětřesením, včetně institucionálních struktur.

Proto pokládám za rozumné zdůraznit jeden základní ohled: obnova, rekonstrukce haitského státu musí být dílem samotných Haiťanů. Mluvíme o jejich rozvoji. Můžeme jim pomoci v duchu partnerství. Evropa udělá dobře, když to potvrdí na mezinárodní konferenci plánované na toto téma.

Ano směřujme k partnerství, ne k paternalismu a nekolonialismu!

Edvard Kožušník (ECR). – (CS) Všichni se určitě shodneme na tom, že se jedná o největší tragédii za posledních 200 let v této oblasti. A já bych chtěl za své kolegy z frakce Evropských konzervativců i za své spoluobčany v České republice vyjádřit soucit a účast se všemi oběťmi a postiženými. Nicméně bez ohledu na tuto tragédii se ukazuje, že Evropská unie je i po schválení Lisabonské smlouvy nekoordinovaná a neakceschopná. Připomíná mi tak trochu čtyřhlavého draka. Máme tady prezidenta, premiéra předsedající země, předsedu Komise a jmenovanou komisařku. Dámy a pánové, osobně si myslím, že v tomto případě musím konstatovat, že Evropská unie zaspala. Kdo nezaspal, tak jsou občané jednotlivých členských zemí, kteří poskytují dnes a denně jak svou materiální, tak finanční pomoc.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Pane předsedající, připojujeme se ke zbytku světa, vyjadřujeme naši soustrast a litujeme tragédii, která postihla obyvatele Haiti, a chceme jim ukázat naprostou solidaritu, ale musíme zdůraznit určité otázky, které považujeme za zásadní.

Měli bychom začít tím, že odsoudíme každého jednotlivce nebo kteroukoliv zemi, která se snaží z této katastrofy těžit a vracet se k neokolonialismu. Zdá se, že takový přístup stojí za rozmístěním tisíců ozbrojených severoamerických jednotek, přestože většina populace žije v chudobě a zůstává obětmi vykořisťování nadnárodními společnostmi a vměšování se zahraničních skupin, zejména Spojených států.

Toto je doba, kdy je třeba poskytnout veškerou humanitární pomoc, kooperaci a podporu při rekonstrukci, kterou si obyvatelé Haiti zaslouží za svoji důstojnost a odvahu. Měli bychom si připomenout, že Haiti bylo místem, kde 400 000 Afričanů, zotročených a nelegálně dovezených Evropany, povstalo proti otroctví a vyvolalo první sociální revoluci na americkém kontinentu.

Koordinovaná pomoc by měla být urgentně odeslána, ale měla by být poskytnuta bez předechu neokoloniálních pokusů.

Roberta Angelilli (PPE). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, na Haiti se odehrává obrovská tragédie, způsobená přírodou, ale také nefunkčností státu, který není ani v minimálním rozsahu schopný vyrovnat se s katastrofou a poskytnout akutní humanitární pomoc, zorganizovat pomoc pro civilní obyvatelstvo, které se nyní stává kořistí bezohledných lidí.

Červený kříž vydal varovnou výzvu. Na Montrealské konferenci, která se bude konat dne 25. ledna, musí EU hovořit jedním hlasem a žádat jediné, koordinované řízení humanitární akce; jinak riskujeme chaos a promarnění pomoci, včetně enormních a cenných částek zmiňovaných dnes Komisí a pomoci členských států.

Paní baronko Ashtonová, výjimečné úsilí je třeba vyvinout ve prospěch dětí, především všem sirotkům, kteří si zaslouží prioritní pomoc, zahrnující také psychologickou podporu; jinak budou odsouzeni k chudobě a vykořisťování. Měli bychom také zajistit, že mezinárodní společenství jen tak nepřistoupí na zjednodušení postupů adopce. To by vedlo jen k určité formě legalizace deportací dětí, a to není to, co Haiti potřebuje.

Italský ministr zahraničních věcí pan Frattini má pravdu, když navrhuje rekonstrukci budov a domovů, aby tyto děti mohly důstojně vyrůstat ve vlastní zemi, a usnadnění dočasných výjezdů do ciziny na prázdniny, a hlavně za vzděláním. Skončím otázkou: jsme připraveni, na mezinárodní úrovni, snížit nebo zrušit dluh Haiti?

Corina Crețu (S&D). – (RO) Celý svět v tomto okamžiku skutečně ukazuje solidaritu a účast s oběťmi katastrofálního zemětřesení na Haiti a stále znovu zdůrazňuje potřebu v takových situacích jednat rychle a koordinovaně. Omezení ztrát nyní závisí na účinnosti zásahu, a jak zde již bylo zmíněno, způsob jakým jednaly mezinárodní agentury a organizace, společně s Odborem pro humanitární pomoc, je příkladný, nezapomínáje na individuální gesta členských států.

Jsem přesvědčená, že je třeba vytvořit síly rychlého zásahu EU, protože situace na Haiti, nám vedle pomoci potřebné pro ty, kteří zůstali na živu, ukazuje potřebu udržet veřejný pořádek a zajistit bezpečnost obyvatel. V tomto okamžiku jsme určitě v situaci, kdy mnohé hlasy protestují a vznášejí obvinění, že údajným záměrem je pod rouškou humanitární pomoci provést vojenskou okupaci. Ovšem v situaci, kdy síly Organizace spojených národů jsou nedostatečné nebo je předběhly události, by se Evropská unie měla dále angažovat, zejména když v regionu požívá značnou důvěru.

Domnívám se, že se Evropská unie musí vyrovnat s rozsáhlým procesem rekonstrukce na Haiti a přitom současně posilovat stabilitu státních struktur. Samozřejmě je velmi důležité ukázat účast s obyvateli země, kteří procházejí obtížnou zkouškou, což zahrnuje hledání specifických řešení usnadňujících postupy adopce dětí, které po této katastrofě osiřely, a nabídnout konkrétní pomoc těžce zkoušenému obyvatelstvu.

Paweł Robert Kowal (ECR). – (PL) Pane předsedající, paní Ashtonová, nasloucháme hlasům z různých částí tohoto Parlamentu, ale všechny mají jednu věc, jedno téma, společné: reakce Evropské unie, politická reakce, nebyla dostatečná a nebyla dobře koordinovaná. Myslím, že bychom měli poděkovat charitám, že tak spontánně, jako vždy, bezpochyby převzali odpovědnost za potřebné.

Kromě toho bychom měli přemýšlet, co by se mohlo udělat lépe. V podstatě mám jen jednu otázku pro paní Ashtonovou: toto je první taková situace, které čelíte ve Vaší nové funkci. Jaký je Váš hlavní závěr vyplývající z této události a z chyb, o kterých zde mluvíme? A co je důležitější, co je možné změnit v budoucnosti? To je, myslím, nejdůležitější věc, o které bychom měli přemýšlet, a také to je do značné míry naší úlohou.

Philippe Juvin (PPE). – (FR) Pane předsedající, paní Ashtonová, a dost! Už je toho dost. Při každé katastrofě je to stejné, Francouzi pošlou letadlo a pomoc, Belgičané, Italové, Němci, každý dělá stejnou věc, a pokaždé to dělají sami. V dané oblasti to má vždy stejný výsledek: neexistuje žádná koordinace, promarněné příležitosti po oběti a nedostatek organizace.

Kdy to skončí? Kdy začne Komise konečně jednat? Nechoďte sem a neříkejte nám, že je to komplikované, protože projekty jsou připravené. Jen je potřebujeme použít. V roce 2006 pan Barnier navrhl vytvořit evropské jednotky civilní ochrany, s dobrovolným příspěvkem členských států, aniž by bylo třeba čekat na hypotetickou na jednomyslnost 27 členů, shromážděním existujících národních jednotek civilní ochrany, společným výcvikem se společnou záchrannou technikou, společnými komunikačními metodami a společným velitelstvím.

Je to snadné, paní Ashtonová: udělat to s těmi, kteří to chtějí udělat! Stejně jako pro ostatní, kteří se k nám připojí, když si uvědomí, že to má budoucnost. Po tsunami byly přijaty závazky, a dosud, dodnes se nic neudělalo.

Neříká se mi to lehko; nečinnost Komise je trestuhodná. Paní Ashtonová, proč je Evropa odsouzená k opakování svých chyb? Paní Ashtonová, nikdo nezpochybňuje Vaši dobrou vůli, ale ohlaste zde, dnes, vytvoření evropských koordinačních sil. Parlament Vás bude následovat, Pokud potřebujete naši podporu, jsme zde, abychom Vám pomohli. Ale přestaňte proboha mluvit o koordinaci; uveďte koordinaci v realitu. Nečekejte na další katastrofu!

Michael Cashman (S&D). – Pane předsedající, musím říci, že jsou lidé, kteří konají, a lidé kteří mluví. Chci proto gratulovat Radě, Komisi a paní vysoké představitelce Unie za akce, které podnikly. Nic z toho se nedalo předvídat. Čelíme něčemu nepředstavitelnému.

Seděl jsme zde a poslouchal laciné politické výpady proti vysoké představitelce, proti členským státům a proti Komisi učiněné pod dojmem, že je nějakým způsobem, protože jsou to americké ruce, které někoho vysvobozují ze sutin a zachraňují životy, třeba tyto ruce odstrčit a prohlásit „žádný neokolonialismus“, a nějak se vrhnout na samotné Haiti a učinit život lidí, kteří zde trpí, lepším. Styďte se.

Nepřesvědčujeme se, že koordinujeme. Přenechejme koordinaci Američanům – pokud to zachrání životy, životy budou zachráněny. Zapomeňme na politickou rétoriku.

Gratuluji za poskytnutí takového množství finančních prostředků. Gratuluji, paní baronko Ashtonová, za to, že nehrajete pro publikum a neblokuje vzdušný prostor, jen proto abyste se dostala na Haiti jen proto, abyste ukázala, že tam jste. K čemu by to bylo? Absolutně k ničemu. Proto se rozzlobme jménem lidí, kteří chtějí zachraňovat a koordinujeme naši činnost s Američany. Popožeňme Organizaci spojených národů, aby dodávala pomoc, a zanechme laciných politických výpadů.

(Potlesk)

Róza, Gräfin von Thun Und Hohenstein (PPE). – (PL) Pane předsedající, chtěl bych se přidat k názoru pana Juvina – humanitární pomoc je špatně koordinovaná. Nechci hovořit pouze o humanitární pomoci, ale také o tom, co nazýváme technickou, strukturální nebo rozvojovou pomocí. Katastrofa byla nepředvídatelná, ale přece jsme věděli, v jak hrozném stavu Haiti je, a věci se zhoršily, když bylo postiženo tímto neštěstím. O špatném stavu Haiti a špatné funkci jeho vnitřních struktur jsme věděli delší dobu. Víme také, že kdyby fungovaly lépe a kdybychom před zemětřesením organizovali pomoc a technickou součinnost lepším způsobem, tyto struktury by fungovaly lépe a v důsledku toho by nyní bylo možné využít naši pomoc a zachránit mnoho tisíc lidí – ale to se nestalo.

Hodlá paní Ashtonová, jako vysoká představitelka Unie a členka Rady, podniknout specifické akce, s konkrétními termíny, a koordinovat technickou součinnost s různými evropskými zeměmi, tak aby třetí

země, kterým jsme poskytli pomoc, skutečně tuto pomoc dobře využily? Hodláme využít všechny formy výměny správné praxe mezi zeměmi, které mají mnoho zkušeností, kde technická spolupráce funguje dobře, a také se zeměmi, které teprve začínají technickou spolupráci využívat? Bude se realizovat dobrá, společná, silná evropská politika, kterou budou moci třetí země skutečně využít, abychom neposkytovali humanitární pomoc naslepo a ve spěchu, když se stovky tisíc lidí neočekávaně dostanou do tragické situace?

David-Maria Sassoli (S&D). – (IT) Pane předsedající, paní vysoká představitelko, dámy a pánové, nesmírná tragédie, která postihla Haiti, vyžaduje okamžitou reakci a mnohé záchranné a podpůrné akce již probíhají. Realizují je jednotlivé členské státy, i když mezi evropskými zeměmi existuje značné soupeření.

Nová Evropa s vysokou představitelkou by měla být schopná poskytnout lidem, kteří trpí, vlastní pomoc. Navíc zemětřesení postihlo nejchudší zemi na západní polokouli, kde 80 % populace žije pod hranicí bídý a 54 % žije v absolutní chudobě.

V této nouzové situaci ovšem působí další faktor: nouzová situace se týká také dětí, nejslabší části populace, která zůstala bez rodin, ochrany a pomoci státu. Rád bych proto apeloval na vysokou představitelku pro zahraniční věci, aby prozkoumala zamýšlené kroky, které umožní haitským dětem ve věku do 10 let získat přístřeší a opatrování v evropských zemích.

Lady Ashtonová, Evropa je může přijmout a nabídnout jim přiměřené životní podmínky; myslím na omezenou dobu, dokud nebudou vhodné podmínky pro návrat do jejich vlasti. To vše by bylo možné zorganizovat, to vše by mohlo být pro evropské země snadno proveditelné a byl by to spravedlivý způsob jak reagovat na potřebu solidarity, ale zároveň se vyhnout spekulativním a ilegálním akcím podnikaným na úkor dětí. Mluvíme o dětech, nejcennějším zdroji, který bychom měli v Haiti chránit.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE). – Pane předsedající, v minulých dnech jsme zde slyšeli řadu stížností na neefektivitu a pomalost reakce na haitskou krizi.

Mnozí poukazují na rostoucí nedostatek bezpečnosti, rostoucí bezradě mezi lidmi, kteří přežili zemětřesení, a strašlivý nedostatek potravin a ošacení.

Je pravda, že tyto problémy existují a je třeba je co nejdříve řešit. Můžeme ovšem aplaudovat angažovanosti různých mezinárodních aktérů, počínaje vládami až po civilní společenské organizace a jednotlivce po celém světě.

Evropská unie je určitě mezi těmi, kdo vyjádřili bezvýhradnou solidaritu s haitským lidem. Mnozí ještě dnes znovu kritizovali údajně pomalou reakci EU na krizi, ale EU nepředstavuje jenom rozhodnutí přijímaná v Bruselu. Národní vlády již poslaly tisíce mužů a žen, aby pomáhali Haiťanům, a přidělily na pomoc miliony eur.

Role EU by se měla více koncentrovat na střednědobou a dlouhodobou pomoc a zaměřit se na rekonstrukci haitských měst a vesnic, jejich infrastruktury, škol a nemocnic.

EU určitě může být fórem, deštníkem, pod kterým se může distribuovat a koordinovat střednědobá a dlouhodobá pomoc.

Závazek nedávno přijatý Komisí a členskými státy vyčlenit téměř 500 milionů EUR je určitě velkým a významným krokem v tomto směru a všichni bychom měli za ním stát.

Enrique Guerrero Salom (S&D). – (ES) Nejprve bych se rád připojil a vyjádřil svoji soustrast a solidaritu s obyvateli Haiti, kteří byli tak těžce postiženi touto katastrofou.

My v Evropské unii nejsme vojenskou mocností a ani jí nechceme být. Přesto díky našemu sociálnímu modelu představujeme ve světě určitou sílu. Jsme také silou, se kterou je třeba počítat při rozvojové spolupráci a humanitární pomoci, a jsme na to hrdí.

V současné době Haiti, nebo při nejmenším krize, která postihla tuto zemi, představuje výzvu pro nové instituce vytvořené Lisabonskou smlouvou. Nyní je čas na humanitární pomoc, ale brzy přijde doba, kdy bude třeba začít s obnovou, podporovat rozvoj a nabídnout podporu ovladatelnosti a institutalitě. A my musíme reagovat na očekávání haitských obyvatel jedním hlasem. Musíme reagovat spojením úkolů vysoké představitelky s úkoly komisařů pro rozvoj a humanitární pomoc.

Proč? Proč bychom měli jednat společně? Abychom účinněji koordinovali pomoc jednotlivých zemí, zajistili vyšší efektivitu naší pomoci a hovořili evropským hlasem, který bude ve světě identifikovatelný, chovali se

podle očekávání světa v takové době: poskytl podporu v této humanitární krizi a podpořili rozvoj. To, co se dnes děje na Haiti, by mohlo zítra přerůst v další katastrofu a pozítří ovlivnit všechny části světa.

Jim Higgins (PPE). – Pane předsedající, vidíme jednu z nejhudších zemí na světě zpustošenou za pouhých 15 sekund, oběť špatného vládnutí, oběť diktatury a korupce. Padesát tisíc mrtvých obyvatel, tisíce stále pohřešovaných a tři miliony lidí bez domova.

Reakce Spojených států byla chválná, reakce Organizace spojených národů trochu méně, ale musím souhlasit se vším, co bylo řečeno. My nejsme v tomto politickém, pane Cashmane: naše reakce byla méně než přiměřená. Zůstali jsme ve stínu Spojených států.

Logistické potíže budou překonány – čistá voda, léky, potraviny a přístřeší – to vše se dostane do správného kurzu. Ale co Haiti potřebuje, aby se dostalo z této katastrofy, je plně fungující demokracie a ekonomika, která jeho obyvatele uživí. Obnova Haiti se musí poměřovat roky a nejen v týdnech a měsících po této krizi.

Jak bylo opakovaně řečeno, krize zmizí z televizních přijímačů. Z události číslo jedna se za dva nebo tři týdny stane událost číslo tři a potom zcela zmizí ze zpráv. Ale potom teprve půjde o skutečnou výzvu, protože v roce 2008 bylo Haiti postiženo dvěma pustošivými hurikány. A za nimi zůstala bída a sklíčenost. Vedoucí světoví představitelé v tomto stádiu přislíbili 600 milionů USD. Ve skutečnosti bylo poskytnuto pouze 40 milionů EUR.

To, co potřebujeme, je obnova, oživení, přerod a přestavba Haiti. To vše je třeba zorganizovat a správně řídit, ale především je třeba stanovit jasnou a proveditelnou strategii, která z Haiti učiní hrdou, nezávislou a demokratickou entitu, jíž by měla být, ale není a až dosud nebyla, a tak se dostala do současného katastrofálního stavu.

Roberto Gualtieri (S&D). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, bezprecedentní humanitární katastrofa na Haiti nás hluboce zasáhla a Evropská unie je povinna co nejlépe přispět k úsilí mezinárodního společenství o záchranu a využít všechny nástroje, které má k dispozici.

Co se týká finančních prostředků, v minulých dnech a hodinách bylo dosaženo významného pokroku. Více pozornosti si zaslouží další aspekty evropské reakce na tuto krizi, ale měli bychom se vyhnout obavám o náš obraz a místo toho se soustředit na podstatu problému, jak správně uvedla vysoká představitelka Unie.

Nyní se jasně ukázala ústřední role mise MINUSTAH, jak z hlediska civilní ochrany a bezpečnosti, tak z hlediska vyloučení autonomní mise CSDP, ale klíčovou zůstává koordinační role EU při podpoře mise Organizace spojených národů.

V tomto bodě bych rád připomenul panu Juvinovi, že tato koordinace existuje a že ji v oblasti civilní ochrany provádí Monitorovací a informační centrum a v oblasti bezpečnosti Situační centrum a je možné očekávat, že výsledkem této práce bude rozmístění Evropského policejního sboru, o které výslovně požádala Organizace spojených národů.

Užitečné by bylo se dozvědět od vysoké představitelky Unie a od Komise, jak MIC a Situační centrum prakticky reaguje na tak obtížné úkoly a zkoušky, jak funguje jejich součinnost a zda používají přiměřené nástroje a prostředky.

To nám také pomůže později, kdy budeme muset posoudit přiměřenost těchto nástrojů a schopnost konzulární ochrany, ale nyní není čas na takové debaty. Nyní je čas na akce a angažovanost a my plně podporujeme akce, které podniká vysoká představitelka Unie.

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN LAMBRINIDIS

místopředseda

Milan Zver (PPE). – (SL) Také já bych rád vyjádřil svoji účast v souvislosti s událostmi na Haiti a také bych chtěl poděkovat Evropské komisi a evropským institucím za jejich poměrně přiměřenou reakci.

Nicméně, podobně jako někteří moji kolegové, členové Parlamentu, uvažuji o tom, zda naše reakce byla dostatečně rychlá. Možná by bylo vhodné, kdyby místopředsedkyně Komise paní Ashtonová osobně navštívila dějiště této tragické události, protože se to mohlo ukázat jako důležité z několika důvodů.

Nesouhlasím s těmi z Vás, kteří tvrdí, že by přítomnost vojáků a dalšího personálu vynucujícího právo mohla z naší strany předznamenávat počátek koloniálního přístupu k Haiti. Podle mého názoru nejsou takové řeči spravedlivé ani vhodné.

Je ovšem důležité, abychom na nadcházející konferenci o Haiti přijali dlouhodobá opatření pro obnovení státních institucí a umožnili jim zase pracovat. V tomto bodě odkazují zejména na zdravotní a vzdělávací politiku. Pouze politiky tohoto druhu a pouze rozvoj v těchto oblastech a institucích může zformovat Haiti ve stabilnější zemi, než jakou dosud byla.

María Muñiz De Urquiza (S&D). – (ES) Pane předsedající, chci zdůraznit význam vedoucího postavení Evropské unie: nejen při okamžité humanitární pomoci v nouzi, ale také při dlouhodobé spolupráci pro obnovu země. Musíme spolupracovat s místními orgány a vládou Haiti, protože země je již dost nestabilní a neměli bychom ji dále oslabovat nahrazováním jejích správních orgánů mezinárodními organizacemi. Musíme také pracovat bok po boku s místními nevládními organizacemi.

Chtěl bych ocenit rychlou reakci španělského předsednictví, co se týče koordinace pomoci i pokud se jedná o zpřístupnění španělských prostředků pomoci již přítomných v zemi a v regionu Evropské unie, jelikož se jedná především o evropského dárce, nejen v Latinské Americe, ale speciálně také na Haiti.

Marielle De Sarnez (ALDE). – (FR) Pane předsedající, paní Ashtonová, politika se zabývá především symboly, a proto si myslím, že byste neměla být zde, ale na Haiti; proto si myslím, že byste neměla cestovat do Spojených států, ale na Haiti.

Mám pocit – a říkám to se značným smutkem – že jste neodhadla závažnost této události, této strašné tragédie, a když to všechno hlouběji zvážíme, Evropa nebyla nikdy tak nepřítomná. Jsme největšími dárci a dosud jako bychom neexistovali.

Mým dalším pocitem je, že čím více nominujeme, čím více vytváříme funkcí a titulů, tím méně existujeme, a to by nás mělo přimět, abychom si položili některé otázky. Ke kolika katastrofám musí dojít, než si čelní představitelé Evropské unie konečně uvědomí svoji odpovědnost? Zpráva pana Barniera je na stole od roku 2006. Na co čekáme, abychom ji přijali? Na co čekáme, abychom ji využili?

James Nicholson (ECR). – Pane předsedající, myslím, že všechny naše myšlenky byly vyjádřeny a musí směřovat k těm, kteří ztratili život: lidem z Organizace spojených národů, k samotným obyvatelům Haiti a k lidem, kteří, ačkoliv jsou ještě na živu, trpí.

To, co potřebujeme, je dobré, silné koordinované úsilí a nic – ale nic – by mu nemělo stát v cestě. Mohu říci, že vítám příslib, který byl učiněn v Evropě pro obyvatele Haiti. Doufám, že ho dodržíme, protože jsem byl pohnutý – a je to naprosto pravda – co se stane za dva týdny, až se přestanou objevovat v médiích a přestanou být součástí zpráv? Co potom budou tito lidé dělat?

Ano, existuje jasná potřeba obnovy Haiti, krátkodobé i dlouhodobé, ale nyní je nejdůležitější distribuovat pomoc trpícím lidem na místě. Musím říci, že úplně souhlasím s dříve uvedenými poznámkami pana Cashmana. Je to příliš důležitá věc, než abychom se snažili získat laciné politické body.

Luis Yáñez-Barnuevo García (S&D). – (ES) Dovolte, abych začal krátkou gratulací vysoké představitelce Unie, Radě, Komisi a rotačnímu předsednictví Evropské unie za rychlost, součinnost a úsilí, které od začátku ukázali.

Možná se netěšily velké pozornosti médií, jakou vyvolal příjezd 10 000 příslušníků námořní pěchoty na ostrov, ale podle mého názoru všechno probíhalo rychle a efektivně a já jsem získal spoustu zkušeností. Chtěl bych zmínit pouze jednu věc, která nezazněla v rozpravě: 50 % přeživších, kteří byli vyproštěni ze sutin během prvních 78 hodin, bylo zachráněno týmy z Evropy a členských států.

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Pane předsedající, jak již uvedla paní Jolyová, jedná se o situaci, u které slova a čísla ztrácejí veškerý význam a stávají se absurdními: dva miliony uprchlíků – jak jsme slyšeli – možná více, více než 200 000 mrtvých, zpustošená země, hlavní město, které bylo téměř vymazáno z mapy.

Nyní je naléhavým úkolem vyprostit poslední přeživší – pokud tam nějací zůstali – pohřbít mrtvé, dát jíst živým, distribuovat vodu, léčit, operovat a znovu stavět. Každá země vyrazila rychle, velmi rychle, se svými zdroji, se svým vybavením, se svými psy, svými lidmi a velkorysostí. Je to nesmírné, velkolepé úsilí, ale je to národní úsilí.

Evropa nyní rozhodně musí zvýšit obrátky a naplnit obsahem myšlenku, kterou někteří z nás, mnozí z nás, několik let obhajovali zde v tomto Parlamentu, a to vytvoření evropského intervenčního sboru civilní ochrany, zelené přílby nebo bílé přílby – na barvě příliš nezáleží – lidi, prostředky a společné strategie.

EU-FAST, iniciativa navržená panem Verhofstadtem v roce 2003, nebo EuropeAid, navržená panem Barnierem v roce 2006 – na autorství nakonec nezáleží – plán je třeba rychle uskutečnit, společně připravit.

Liisa Jaakonsaari (S&D). – (FI) Pane předsedající, zdá se mi podivné, že poslanci zde hovořili o viditelnosti a zpochybňovali motivy Spojených států amerických, protože pomoc je potřeba právě teď. Považuji za zvláště tragické, že v tomto okamžiku jsou mezi troskami lidé, které by bylo ještě možné zachránit. Je třeba udělat všechno, co je možné učinit pro zlepšení situace.

Když před časem byly vytvořeny jednotky na zvládání krizí, aby podpořily evropskou zahraniční a bezpečnostní politiku, včetně politiky obrany, bylo to zdůvodňováno, alespoň ve Finsku, tím, že tyto jednotky jsou k dispozici také pro případ přírodních katastrof a mohou pomoci, když k takovým katastrofám dojde kdekoli na světě, samozřejmě v to počítaje Evropu. Nyní ovšem tyto jednotky na zvládání krizí nemají v různých částech Evropy, kde jsou umístěné, co dělat. Nemají, co dělat. Naštěstí nejsou v Evropě žádné krize, a tyto jednotky nemají co dělat. Co brání tomu, aby tyto jednotkám ke zvládání krizí byly použity pro krize, jako je tato, když jsme žádáni o pomoc?

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Dnes, po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, se setkáváme pravděpodobně s největší katastrofou, která se kdy odehrála, a potřebujeme pochopit pozici vysoké představitelky Unie, jejíž úřad musí na počátku výkonu funkce řešit poněkud komplikovaný úkol, s jakým, dovolím si říci, se nikdy dříve nemusel vyrovnávat. Ano, je pravda, že v současné době zjišťujeme některé nedostatky a do budoucna potřebujeme lépe připravené společné síly Evropské unie, které by se mohly zúčastnit záchranných operací. Domnívám se, největším dnešním příspěvkem by bylo, aby dnes ohlášené finanční prostředky byly odeslány republice Haiti, aby byly použity co nejdříve a vynaloženy na obnovu infrastruktury, jak uvedl prezident Haiti, a mohu snad být použity k demolici zřícených domů, které nyní leží na ulicích.

Catherine Ashton, *vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a místopředsdkyně komise.* – Pane předsedající, jakmile jsem zahájila činnost, chtěla jsem přijít do tohoto Parlamentu a slyšet stanoviska. Beru si k srdci a rozumím pocitu marnosti, který ctihodní členové Parlamentu cítí, že existují problémy, které by se mohly řešit lépe.

Členové Parlamentu vznesli otázky viditelnosti a koordinaci. Není divu, že když je Amerika blíže, protože má kapacity k tak rychlé mobilizaci, jakou provedla, potom na Vašich televizních obrazovkách uvidíte záběry Američanů. Skutečnost, že jsme tak úzce spolupracovali se Spojenými státy, je také důležitou součástí toho, co děláme nyní a budeme dělat v budoucnosti.

A není také žádných pochyb o tom, že jakmile jsem byla v noci vzbuzena, abych vylechla zprávy o zemětřesení, mobilizovali jsme naše lidi, jak nejrychleji to bylo možné. Dvacet jedna členských států bylo mobilizováno k reakci. Společně s Radou a Komisí jsme takto pracovali skutečně poprvé, a mohu jen říci, že je to pouze osm dní od okamžiku, kdy jsem před Vás předstoupila ke slyšení.

Dvacet jedna členských států s 11 pátracími a záchrannými týmy, pěti polními nemocnicemi, šesti předsunutými lékařskými stanicemi, 40 zdravotnickými týmy, šesti jednotkami pro čištění vody; to vše jsme expedovali tak rychle, jak to bylo možné, a vzdávám hold členským státům za práci, kterou odvedly. Vzdávám hold také všem úředníkům, kteří pracovali a pokračovali v práci ve dne v noci, aby toto úsilí koordinovali.

Okamžitě jsem se obrátila na Organizaci spojených národů v oblasti a na generálního tajemníka Ban Ki-moona, abych zjistila, na co bych se měla zaměřit. Když letadla kroužila nad letištěm a nebyla kvůli jeho aktuálnímu stavu schopná přistát, nebylo pochyb, že nemohu na místě ničím přispět a jen bych zabírala cenný prostor. Nejsem lékař. Nejsem hasič. Mojí úlohou bylo zařídit součinnost, hovořit se skupinou Přátelé Haiti, koordinovat činnost se Spojenými státy, aby se zajistilo, že se do oblasti dostane maximum pomoci.

Vzdávám také hold, jak již učinili ctihodní členové Parlamentu, nevládním organizacím a pracovníkům přítomným v oblasti. Zpustošení území mělo nesmírný dopad na Organizaci spojených národů, která ztratila mnoho vedoucích pracovníků, a na nevládní organizace, které nebyly schopné podle potřeby rychle reagovat, prostě protože jejich lidé zahynuli.

Tím se situace, jak jste mohli sledovat, velmi ztížila, a viděli jsme lidi zoufale hledající pomoc. Získat pomoc bylo za těchto okolností neuvěřitelně obtížné a lidé zase neúnavně pracovali, aby ji mohli poskytnout. Nyní

se situace zlepšuje, pomoc se dostává na místo, ale nepodceňujte, jak obtížné podmínky tam v určitém okamžiku byly.

Fungovalo to dobře? Ano. Jsem spokojená? Ne. Po prvních týdnech této práce Vám říkám jasně: Naslouchám tomu, co říkáte. Vnímám pocit marnosti. Rozumím mu. A máte pravdu, když mě kritizujete, že situace není tak dobrá, jaká může být v budoucnosti. Máte pravdu. Mělo by to a musí jít lépe a lépe.

Co musím udělat, je nyní zhodnotit, co se stalo a poučit se z toho, abychom se ujistili, že v budoucnosti více potáhneme za jeden provaz, ale nezhazují nic z obrovské práce, která byla vykonána a která se dělá hodinu za hodinou a den za dnem.

Co se týče dlouhodobého hlediska, ctihodní členové Parlamentu mají absolutní pravdu. Až odejdou kamery, my tam musíme zůstat. Musíme tam být fyzicky přítomní, potřebujeme tam být kvůli podpoře, kterou můžeme poskytnut. Souhlasím s tím, že otázky dluhu musí být předmětem probíhajících debat. Souhlasím, že to, co je připraveno, se musí realizovat v partnerství s haitskými obyvateli a s náležitým respektem vůči nim. Souhlasím s důležitostí obnovy infrastruktury a souhlasím, že je třeba zaručit uznání role Organizace spojených národů a zajistit, že tuto úlohu bude schopná dobře splnit.

Proto jedu do Spojených států, abych se setkala s ministryní zahraničí paní Clintonovou, ale navštívím také Organizaci spojených národů a budu jednat s jejím generálním tajemníkem a klíčovými osobami o tom, co můžeme nyní udělat pro budoucí spolupráci, protože, protože ta bude, jak říkáte, mít obrovský význam.

Dovolte, abych skončila hodnocením reálné situace. Jak uvedli ctihodní členové Parlamentu, jedná se o zemi, ve které více než 70 % obyvatel již žilo pod hranicí chudoby. Je velmi důležité, jak prohlásili ctihodní členové Parlamentu, aby se dětem a zejména sirotkům dostalo řádné péče. A devastace si vyžádá podporu v dalších letech.

Dovolte, abych se jen krátce zmínila a současném stavu infrastruktury. Nemocnice, elektrická síť, komunikace, zásobování vodou, přístavy a letiště jsou těžce poškozené. Hlavní úřední budovy – Prezidentský palác, Parlament, ministerstva financí, spravedlnosti, plánování, zdravotnictví a vnitra – jsou úplně zničeny. Mnoho vysokých vládních činitelů je nezvěstných. Haitská vláda nefunguje. Haiti je, jak jste již uváděli, jednou z nejchudších zemí na světě, a protože je třeba obnovit infrastrukturu, sdílím Vaši věrnost tomuto závazku.

(Potlesk)

Karel De Gucht, člen Komise. – (FR) Pane předsedající, především bych chtěl říci panu Le Hyaricovi, který požaduje, aby na Haiti byly poslány přebytky potravin, že toto není přístup Evropské unie, z jednoduchého důvodu, že Komise dává přednost nákupu těchto produktů v regionu. Napřed zjistíme, zda je můžeme nakoupit v regionu, spíše než bychom na Haiti přepravovali naše přebytky.

.

Zprvée, civilní ochrana je v kompetenci členských států a všechny iniciativy směřující ke koordinaci musí vycházet z tohoto principu. Takovou koordinaci navrhovala také Barnierova zpráva, ale až dosud jsme nedošli k žádnému závěru. Je to kompetence členských států a nikoliv Komise jako takové.

Zadruhé, pokud se jedná o civilní ochranu a její koordinaci, od tsunami v roce 2004 byla koordinace civilní ochrany EU posílena a stala se daleko efektivnější. Virtuální cvičení nemohou samozřejmě nikdy dostatečně otestovat efektivitu naší součinnosti v takové míře jako přírodní katastrofy, bohužel. V této krizi se nečlenské státy EU obracejí na MIC, aby zjistily, jak mohou přispět k pomoci s vybavením EU.

Zatřetí, nezapomeňme na to, že v druhé Barrosově Komisi byla humanitární pomoc a civilní ochrana spojena do kompetence jednoho komisaře, což je, myslím, velmi přínosné. Kromě toho máme nyní také vysokou představitelku Unie, která bude mít zdvojenou funkci. Co jsme mohli v minulosti pozorovat ohledně koordinace, je, že ta nechybí například uvnitř Komise – za okamžik se k tomu vrátím – ale je to něco evropskými institucemi a členskými státy a mezi Evropskou komisí a Radou. Celá myšlenka stojící za tímto zdvojením funkcí spočívala právě v tom, že Rada a Komise by mohly lépe pracovat společně, a myslím, že tato krize ukázala, že to byl vlastně krok vpřed.

Na závěr bych chtěl říci, že jsem trochu smutný z toho, co prohlašovali někteří řečníci. Samozřejmě jako komisař nemohu být zarmoucený, jen tomu musím věnovat pozornost, ale neprokazuje to dostatek úcty ke všem našim lidem, kteří pracovali na místě a v Bruselu, od první hodiny, ve dne v noci a přes víkend bez jediné stížnosti, aniž by žádali jakoukoliv odměnu. Tito lidé pracovali velmi tvrdě a během několika hodin také aktivně působili na místě, ačkoliv jejich možnosti byly také vážně omezeny.

Tak prosím vezměte v úvahu, že se jedná o obrovskou katastrofu, která je nepředvídatelná, na kterou je možné reagovat, až když nastane, a při které musíte ukázat, že jste schopni organizovat reakci ve velmi krátkém čase. Myslím, že Komise to demonstrovala. Jsem toho názoru, že členské státy okamžitě a masivně podpořily naše akce, a domnívám se, že bychom se na tyto služby měli dívat trochu méně kriticky.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat na pátečním dílčím zasedání.

Písemná prohlášení (článek 149 jednacího řádu)

Maria Da Graça Carvalho (PPE), písemně. – (PT) Chtěla bych vyjádřit svoji solidaritu s obyvateli Haiti postiženými zemětřesením, které postihlo tuto zemi 12. ledna, a vítám závazky pomoci učiněné EU. Evropská unie je největším světovým poskytovatelem humanitární a rozvojové pomoci. Několik hodin po katastrofě EU poskytla 3 miliony pomoci na počáteční záchranné operace. Částka 134 milionů EUR byla uvolněná pro včasnou obnovu a rekonstrukci. 200 milionů EUR bylo vyhrazeno pro dlouhodobější obnovu, což jde nad rámec 92 milionů EUR, které poskytly různé země EU. Tyto částky, v celkové sumě 429 milionů EUR, mohou být dále navýšeny v závislosti na vyhodnocení potřeb. Chtěla bych pogratulovat Evropské komisi za koordinaci pomoci, ale jsem zklamaná, že Evropská unie nebyla v oblasti dostatečně viditelná. Škodí to obrazu EU u mezinárodního veřejného mínění a je to v kontrastu s USA, které přispěly částkou 91,6 milionů EUR. Během této krize se objevila jasná potřeba lékařské péče, takže požaduji navýšení kontingentu lékařů a zdravotních techniků a zároveň větší logistickou podporu.

Gaston Franco (PPE), písemně. – (FR) Jsem překvapený nepřítomností vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku v dějišti přírodní katastrofy na Haiti. Přestože Lisabonská smlouva vstoupila v platnost, Evropská unie má dosud problém ukázat svoji tvář na mezinárodní scéně, a to je nejvíce politováníhodné. Zdá se mi, že evropský systém reakce na krize je příliš roztříštěný, příliš složitý a není dostatečně úspěšný. Co se týče obnovy Haiti (na kterou bylo vyčleněno 100 milionů EUR) a rekonstrukce země (200 milionů EUR), co přesně bude financovat EDF a Nástroj pro stabilitu? Kromě toho Evropská unie musí, podle mého názoru, v reakci na žádost OSN o logistickou a bezpečnostní podporu být připravená využít všechny nástroje, které jí poskytuje Lisabonská smlouva, včetně vojenské reakce. Žádám rychlé vytvoření evropských jednotek civilní ochrany, jak to navrhoval pan Barnier v roce 2006, s cílem dosáhnout plánované evropské reakce, skutečně koordinované a efektivní. Nedávná prohlášení pana Van Rompuy jdou správným směrem. Obhajoval vytvoření sil rychlé humanitární reakce. Jaký bude přesný charakter tohoto projektu a kdy spatří světlo světa?

Filip Kaczmarek (PPE), písemně. – (PL) Dámy a pánové, zprávy, které dostáváme z Haiti, jsou šokující. Je to jedna z nejstrašnějších katastrof, o jakých jsme slyšeli. Ovšem můžeme již dojít k určitým závěrům, které mohou být užitečné v budoucnosti. Zřetelně je možné vidět, že mechanismy, které koordinují humanitární pomoc, nejsou nejlepší. Pomoc pro Haitány by mohla být efektivnější, kdyby poskytovatelé humanitární pomoci byli schopni lépe používat prostředky pro koordinaci jejich práce. Zlepšení kooperace není jen záležitostí Evropské unie, protože pokrok v této oblasti vyžaduje konstruktivní analýzu a akce na straně všech významných dárců. V situacích, jako je ta současná na Haiti, je důležitá především rychlost, dostatečnost a pružnost. Dnes není vhodný čas například rozvažovat, kdo by měl kontrolovat letiště v hlavním městě Haiti. Je to přirozeně důležité, ale rozhodnutí o použití specifických řešení by se mělo dělat jindy. Nyní musíme udělat všechno, co je možné, abychom se soustředili na nejdůležitější cíl – záchranu lidských životů.

Alan Kelly (S&D), písemně. – Nedávné zemětřesení na Haiti nám všem demonstruje, jak křehký může být život na této planetě. Všichni jsme byli pohnuti obrázkami a zprávami, které v posledních dnech přinášela média. Reakce globálního společenství na tuto přírodní katastrofu byla úžasná a já chválím všechny, kdo pomáhají při záchraně nebo financují pomoc z domova. Obyvatelům Haiti bude trvat generace, než se plně zotaví z toho, co doufáme, jednou bude minulou životní zkušeností. Je důležité, aby tento Parlament ukázal solidaritu s těmito lidmi. Doufám, že by Evropská unie mohla hrát vedoucí úlohu v úsilí poskytnout těmto lidem naději na lepší budoucnost. Krátkodobá pomoc v nouzi musí být podpořena dlouhodobou pomocí, která budoucím generacím pomůže vzpamatovat se z tohoto strašného utrpení. Způsob, jakým členové tohoto Parlamentu, napříč všemi politickými skupinami, dosud reagovali, je velmi povzbudivý. Těším se na spolupráci se svými kolegy a společně s nimi udělám pro obyvatele, co budu moci. EU musí usilovat o to, aby byla příkladem bohatšího, který je vždy ochotný podat pomocnou ruku těm, kteří jsou méně zvyklí na záchranu.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE), písemně. – (PL) Pane předsedající, každý den nás zastihují tragické zprávy o katastrofálním zemětřesení na Haiti. Z těchto zpráv zcela jasně vyplývá, že Haiti, uvržené do

totálního chaosu a ponechané bez podpory, se samo nedokáže vyrovnat s následky této hrozné tragédie. Celé mezinárodní společenství, včetně Evropské unie, je povinné poskytnout humanitární pomoc obětem této katastrofy, kterým chybí základní životní potřeby. Proto bych chtěla důrazně apelovat, aby příslušné struktury Evropské unie podnikly okamžité a účinné akce a co nejrychleji poskytly pomoc a podporu nezbytnou pro boj s následky zemětřesení na Haiti.

5. Situace v Íránu (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je prohlášení vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a místopředsedkyně Komise o situaci v Íránu

Catherine Ashton, *vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku/místopředsedkyně Komise.* – Pane předsedající, vážení poslanci, jedná se o významnou příležitost zabývat se situací v Íránu.

Evropská unie si přeje s Íránem normální vztahy a naše úsilí v otázkách jaderné energie je toho součástí. V této souvislosti budu ve funkci vysoké představitelky Unie pokračovat v úloze svého předchůdce, Javieru Solany, kterou při mezinárodních rozhovorech s Íránem hrál.

Írán je důležitou zemí s bohatou historií a kulturou a s podivuhodně nadaným obyvatelstvem. Filmy a knihy, které z Íránu přicházejí jsou působivé, úroveň vzdělanosti žen je vysoká, je zde způsobilost k veřejné rozpravě a mladá populace je energická a aktivní, íránská společnost jeví známky způsobilosti k svobodné společnosti. Ohrožení společnosti se odráží v nepokojích, které následovaly poté, co mnozí v Íránu považovali loňské volby za podvodné. To je samozřejmě záležitostí Íránců. Naši starostí je, aby byly dodržovány mezinárodní normy a standardy občanských a politických práv.

V tomto ohledu jsem hluboce znepokojena zprávami o násilném potlačení demonstrací a svévolných zadržení v Teheránu a dalších íránských městech v průběhu oslav svátku Ashura koncem prosince. Použití násilí proti demonstrantům, kteří se snažili uplatnit svá práva na svobodu projevu a shromažďování je nepřijatelné. Jedná se o všeobecné uznávání a zachování lidských práv, které musí být dodržovány a ti, kdo byli uvězněni za to, že pokojně tato práva uplatňovali, by měli být propuštěni.

S hlubokými obavami si také všimám, že jsou patrně nejčastěji zatýkáni obránci lidských práv a novináři a že je řadě zadržených osob odepřen přístup k právnímu zastupování a styk s jejich rodinami. Írán musí dodržovat své mezinárodní závazky a zacházet se zadrženými osobami v souladu s mezinárodními lidskoprávními standardy.

Dalším nedávným případem je uvěznění dalších dvanácti členů náboženského společenství Baha'í. Těmto lidem musí být v souladu s mezinárodními standardy zaručen spravedlivý a otevřený proces.

EU nevynechá jedinou příležitost, aby íránskou vládu nevyzvala k respektování mezinárodních závazků, ke kterým se svobodně a dobrovolně zavázala. Vydáváme veřejná prohlášení a využíváme další diplomatické prostředky. Pracujeme prostřednictvím Spojených národů: valné shromáždění přijalo minulý měsíc usnesení odsuzující tuto situaci. Plně využijeme nadcházejícího přezkumu Íránu, k němuž dojde začátkem února v Ženevě na Radě OSN pro lidská práva.

Co se týče jaderné otázky, mrzí nás, že Teherán nenavázal na poslední schůzku mezi Javierem Solanou a Jaliliem, hlavním vyjednávačem, která proběhla dne 1. října v Ženevě. Všichni jsme tuto schůzku kladně vyhodnotili. Ve skutečnosti ale Írán odmítl návrh smlouvy, který připravila MAAE, a odmítá vést rozhovory na téma jaderné energie.

EU a její partneři jsou v jednáních odhodláni k tomu, aby pro íránskou jadernou otázku našli diplomatické řešení, a za tímto účelem musíme i nadále pokračovat v metodě dvojího postupu. Je nutné, aby se Teherán zapojil do smysluplných rozhovorů.

Naším cílem zůstává vybudovat důvěru v to, že jaderný program je určen výhradně pro mírové účely. Deficit důvěry byl ještě zvýšen zjištěním skutečnosti, že Írán buduje další zařízení na obohacování uranu, aniž by včas informoval MAAE. Navíc i nadále Írán s MAAE plně nespolupracuje a nerespektuje své mezinárodní závazky.

Je důležité, aby EU a mezinárodní společenství stálo jednotně za vyjednávacím úsilím, včetně toho, že podpoří toto úsilí odpovídajícími opatřeními. Nejširší možná jednotu je klíčová k dosažení našeho cíle.

Pokud Írán nabere v jaderné otázce a obecně v otázce stability regionu konstruktivnější směr, mohl by sehrát na Blízkém východě a v oblasti Perského zálivu důležitou úlohu, která by odrazila jeho oprávněnou pozici a hrdá historie.

Na závěr, výzva, kterou Írán představuje, má v mém portfoliu velkou váhu. Jedná se o zemi s obrovským potenciálem – a stále jsme připraveni se Íránem vážně zabývat. Budu v tom pokračovat. Upřímně doufám, že v průběhu mého mandátu se do této sněmovny vrátím s pozitivnějším obrazem vztahů s Íránem.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, jménem skupiny PPE. – (ES) Paní baronko Ashtonová, vaše obavy jsou poměrně oprávněné, protože situace v Afghánistánu je nesmírně vážná, zejména z hlediska lidských práv. Mám na mysli zejména občanská práva a politické svobody, kde zejména vnímáme neuvěřitelný kolaps: svévolné násilí, masová věznění členů opozice, vraždy, popravy, znemožnění nevládním organizacím vykonávat svou práci, a nemožnost uplatnit svobodu tisku. Delegaci Evropského parlamentu byl dokonce zakázán vstup.

Pane předsedající, s ohledem na současné okolnosti bych rád věděl, zda stojí za to v této době tuto zemi navštívit.

Vaše poznámky týkající se jaderné otázky, baronko Ashtonová, byly jasné a také otevřené: Írán i nadále produkuje obohacený uran, a to bez ohledu na varování ze strany mezinárodního společenství. Odmítl pomoc prezidenta Obamy a nejnovější plán navržený šestkou zahrnující Rusko a Francii.

Moje otázka, paní baronko Ashtonová, je velmi prostá: Věříte, že jsme již s touto zemí vyčerpali naši trpělivost? Myslíte si, že bychom se nyní měli posunout dál a přijmout tvrdší opatření nebo si naopak myslíte, že je nejlepší metodou vyjednávání s íránským režimem přístup slabošský?

Rád bych vám řekl, že vřele vítám vaše prohlášení ve prospěch obrany lidských práv v této zemi. Porušení jsou nesmírně vážná a věřím, pane předsedající, že Parlament musí lidskoprávní situaci v této zemi odsoudit, aniž by se držel zpátky. Doufám, že bude schopen tak učinit schválením usnesení na toto téma. Ve své neúnavné obraně svobody musí i nadále zůstat velmi pevný.

Roberto Gualtieri, jménem skupiny S&D. – (IT) Pane předsedo, dámy a pánové, vzhledem k vývoji situace v Íránu nelze než vyjádřit vážné obavy. Tyto obavy se týkají narůstajících porušení politických a občanských práv, což tvrdě odsuzujeme, a týkají se i toho, že Írán porušuje své povinnosti vyplývající z jeho účasti v dohodě o nešíření jaderných zbraní, o níž jak sám tvrdí, nechce vzbuzovat žádné pochybnosti.

Nezpochybňujeme právo Íránu na mírumilovný rozvoj jaderné energie, ani nehodláme podceňovat důležitou úlohu, kterou může Írán hrát na regionální úrovni, jeho oprávněné bezpečnostní požadavky nebo potřebu vytvořit důvěryhodný systém regionální bezpečnosti, který zahrnuje všechny jaderné mocnosti v oblasti. Přesně z tohoto důvodu ale nechápeme důvody pro nesplnění požadavku Mezinárodní agentury pro atomovou energii, aby byl uran obohacován v zahraničí a toto rozhodnutí nás mrzí.

S ohledem na tuto situaci je na Radě bezpečnosti, aby určila reakci mezinárodního společenství a možnost nových sankcí, které by neměly být zaměřeny na rozšiřování a byly navrženy tak, aby se staly nástrojem, jenž by podpořil cestu obtížného, ale nevyhnutelného dialogu, a nebyl použit na sražení režimu.

S ohledem na tato opatření by Evropská unie měla sehrát svou úlohu tím, že ve vhodnou dobu a vhodně podobě zváží možná technická opatření, která by doplnila sankce OSN a zároveň stvrdila svou připravenost k rozhovoru a dialogu, jenž by se ani v těžkých dobách neměl ztratit.

Plně podpoříme kroky Evropské unie a vysoké představitelky v souladu s přístupem, jenž byl jasně naznačen v proslovu vysoké představitelky.

Marietje Schaake, jménem skupiny ALDE. – Pane předsedající, loni v létě jsem byla zvolena do Evropského parlamentu tím, že jsem vyjádřila kritiku proti své vlastní vládě. Mladá žena v Íránu, která by udělala totéž, by následně patrně byla zabita, uvězněna, mučena a znásilněna.

Díky novým médiím jsme všichni viděli záběry brutálního způsobu, jímž íránský režim zakročuje proti občanům, kteří se pokojně staví za demokracii a svobodu. Nedávná zatčení lidskoprávních zpravodajů zpravodajskou službou revoluční gardy ukazují, že má íránský režim ve zvýšené míře zájem na uzavření země. Na jejich zprávy se velmi spoléhali zahraniční novináři.

Včera byl Den Martina Luthera Kinga. Vzpomínáme na muže, jenž také pokojně pochodoval ulicemi a jenž řekl: „Přichází čas, kdy mlčení je zradou“. Paní vysoká představitelko, tento čas dávno nastala.

Prezident Barack Obama o Vánocích přerušil svou dovolenou, aby promluvil proti ještě brutálnějšímu útoku proti občanům po svátku Ashura. V navrhovaném dvojím postupu vůči Íránu, jenž vyvažuje jadernou otázku s lidskými právy, zdůrazňují Spojené státy v rostoucí míře lidská práva. Evropa by zde měla zaujmout silnější vůdčí úlohu, a to nejen když je to politicky bezpečné.

Neštěstí na Haiti je hroznou tragédií, a jsem ráda, že jednáte. Nicméně katastrofa způsobená člověkem, která probíhá v Íránu, se ze strany Evropy dosud nesetkala s rozhodným vedením či koordinací. Minulý měsíc měla delegace tohoto Parlamentu navštívit Írán, ale režim nechtěl, abychom na vlastní oči viděli jeho slabost a rozdělení. Je nejvyšší čas, aby Evropa zaujala ohledně Íránu stanovisko, a svět na to čeká.

Je současný režim Íránu, jenž ztratil svou legitimitu a je vnitřně rozpolcený, důvěryhodným aktérem ve vyjednáváních? Jaká opatření navrhuje v jaderné otázce, která by směřovala na vládu a nebyla by ublížila obyvatelstvu? Jste ochotni v Evropě svolat krizové rozhovory o Íránu?

Aby bylo zajištěno, že lidská práva zůstanou prioritou Evropy, jak využijete nástroje EU pro lidská práva? Jsem přesvědčena, že musíme podporovat občany, občanskou společnost a novináře. Program „Město – útočiště“, který navrhlo české předsednictví, by mohl být užitečným nástrojem na podporu Íránců, kteří jsou v Evropě ohroženi.

Při slyšení s komisařkou Kroesovou jsem se jí zeptala, zda je ochotna s vámi pracovat na tom, aby se svoboda projevu na internetu stala nedílnou součástí evropské zahraniční politiky. Žádám vás o totéž.

Barbara Lochbihler, jménem skupiny Verts/ALE. – (DE) Pane předsedající, paní baronko Ashtonová, Evropský parlament věnoval velkou pozornost vývoji vnitřní a zahraniční politiky v Íránu. Íránská delegace byla zapojena do rozhovoru s představiteli vlády a občanské společnosti a podnikala přípravy na cestu delegace do Íránu počátkem měsíce, ačkoliv cesta byla bohužel na poslední chvíli zrušena.

Nespokojenost s podvodnými volbami a neustálý nárůst státní represe a násilí přiměly představitele íránské občanské společnosti k tomu, aby se obrátili na Evropský parlament. Svým odvážným krokem u nás hledají pomoc při prosazování demokratických svobod a vyzývají nás, abychom brali naše vlastní základní hodnoty vážně. Těch protestů je hodně a stále pokračují. Íránská vláda byla vyzvána k poskytnutí politické odpovědi na tyto nevyřešené otázky, ale namísto toho vidíme nárůst toho nejhoršího porušování lidských práv, jakým je mučení, útoky na zadržené a slyšíme o úmrtích demonstrantů a konání nespravedlivých soudních procesů.

Mnoho Íránců od nás očekává, že budeme věnovat pozornost nejen zahraniční politice a jadernému programu, ale že také budeme sledovat a budeme jednat v případě politické situace uvnitř Íránu. Je nutné uvítat, že země jako Španělsko a Irsko jsou připraveny pronásledovaným obráncům lidských práv vydávat víza bez byrokracie, čímž jim pomohou z bezprostředního nebezpečí. Další členské země by tento příklad měly následovat, také Komisi žádáme, aby poskytla rychlou pomoc osobám stíhaným z politických důvodů.

To, co můžeme udělat zvenčí, je omezeno. Zásadní změny musejí přijít zevnitř samotné země. Musíme ale ponechat komunikační kanály směrem k vnějšímu světu otevřené. V této souvislosti musíme být vysoce kritičtí k zahraničním společnostem jako jsou Siemens a Nokia, jejichž technologie umožňuje cenzuru a dokonce ji činí ještě účinnější.

Vzhledem k tomu, že v jaderných otázkách nebylo dosaženo žádné dohody, stále více se hovoří o uvalení sankcí. Není ale jasné, které sankce by měly na vládnoucí politickou garnituru žádoucí vliv. Pokud sankce povedou ke zhoršení životní úrovně mnoha lidí, jako například sankce týkající se ropy, nedosáhnou svého cíle a poskytnou režimu příležitost svalovat vinu na zhoršující se ekonomickou situaci na to, čemu budou říkat nepřátelský vnější svět.

Je proto velmi důležité vytvořit cílené a inteligentní sankce, včetně těch proti jednotlivcům. Například může Rada umístit na černou listinu jednotlivce, kteří jsou zodpovědní za represivní opatření posledních měsíců. V politice EU vůči Íránu je důležité, abychom vytvořili politiku dvojího postupu a té se také drželi. Bez ohledu na odmítnutí musíme usilovat o politický dialog. Izolace Íránu nepomůže ani jeho lidu ani jejich sousedům v regionu.

Charles Tannock, jménem skupiny ECR. – Pane předsedo, bezohledná snaha prezidenta Ahmadínežáda vyvinout jaderné zbraně podle mě dnes představuje nejzávažnější hrozbu světovému míru.

Evropská diplomacie uspěje pouze prostřednictvím jednotného a koordinovaného přístupu. Obnovené sankce musejí být nyní cílené a musejí být pro režim v Teheránu nesmírně škodlivé. Stejně tak bychom si ale měli uvědomit, že lid Íránu a íránský režim nejsou jedno a totéž.

Od chvíle, kdy Ioni Ahmadínežád ukradl prezidentské volby, vidíme jak se mnoho disidentů a statečných mladých odpůrců vydává do ulic. Tito lidé potřebují naši pomoc, protože se identifikují s našimi hodnotami svobody, demokracie a právního státu. V íránské opozici panuje takové zoufalství, že vůdce Mir Hossain Musavi, jenž byl v minulosti stěží považován za demokrata, řekl, že je připraven obětovat vlastní život pro budoucí blaho své vlastní země. Mezitím i nadále dochází k ostudným porušování lidských práv, kdy jsou nezletilí a homosexuálové rutinně popravováni.

My, poslanci Evropského parlamentu, v této sněmovně toužíme vidět Írán demokratický a svobodný, který již nevyvazuje terorismus prostřednictvím Hamásu a Hizballáhu a jenž zaujímá své legitimní místo v mezinárodním společenství. EU by měla znásobit své úsilí o urychlení tohoto procesu všemi možnými způsoby.

Bastiaan Belder, jménem skupiny EFD. – (NL) Pane předsedající, minulý týden média přednesla nevhodné tvrzení: prý Izrael dříve či později hodlá napadnout svého úhlavního nepřítele, Írán. Zatímco v Evropě probíhala tato rozprava, média v Íránu také intenzivně diskutovala možnost vojenského zásahu proti kontroverznímu jadernému projektu Teheránu. Sionistické lži a přehánění, zněl soud konzervativních novin Kayhan týkající se údajné jaderné hrozby. Není pochyb o tom, že jaderný program Islámské republiky představuje vážnou bezpečnostní hrozbu – především pro Izrael, ale také pro širší region. Stále proto doufám, že mezinárodní společenství nejen toto uzná, ale také v tomto směru podnikne opatření. Podle mého názoru musejí být v této souvislosti všechny možnosti na stole. Účinný systém sankcí, k němuž včera vyzývala německá kancléřka, paní Merkelová, bude v každém případě znamenat, že židovský stát nebude muset přistoupit k jednostranným krokům.

To mě přivádí k zásadní otázce na Radu, na vás, paní vysoká představitelko. Existuje evropský základ pro tvrdé, zpřísnující se sankce proti íránskému režimu? Úzké obchodní vazby mezi řadou předních členských států EU – není nutné, abych zde nějaká jména říkal, protože musíte vědět, o koho jde – a Islámskou republikou mohou vždy představovat velkou překážku při seriózním řešení jaderné otázky. V posledních několika týdnech napsaly noviny *The Wall Street Journal* na toto téma řadu zásadních úvah, které v podstatě vytvářejí obžalovací spis proti Evropě. V krátkosti, paní baronko Ashtonová, existuje v Evropě základna pro uplatnění účinných sankcí proti Islámské republice Íránu? Očekávám vaši odpověď.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Pane předsedající, zejména události z nedávné doby jasně ukázaly, že občanské svobody v Íránu mají z hlediska Evropy jasné nedostatky. Trest smrti vykonaný na nedávno odsouzených demonstrantech je známkou toho, jak odlišně se v této zemi zachází se základními právy a jejich dodržováním. Je ale také důležité zdůraznit, že zahraniční politika EU nesmí být nevyvážená, vzhledem k tomu, že se často tváříme, že takové věci nevidíme v případě hospodářsky nebo geograficky důležitých partnerů – jako je Čína nebo třeba Saudská Arábie – a to bez ohledu na skutečnost, že i v těchto zemích dochází k vážnému odklonu od našich evropských představ o demokracii a právním státě.

Jako člen delegace do Íránu mi velmi záleží na tom, aby odložená cesta do Íránu byla co nejdříve obnovena, aby bylo možné zlepšit dvoustrannou komunikaci s EU, a tím také prostřednictvím dialogu přispět ke zmírnění dramatické situace v Íránu.

Lena Kolarska-Bobińska (PPE). – (PL) Pane předsedající, paní baronko Ashtonová, vnitřní situace Íránu se každým dnem a týdnem dramaticky zhoršuje. Lidská práva jsou před našima očima hrubě porušována a vidíme hrůzu typu, jakou jsem po desetiletí nemuseli řešit. Bezpříkladná vlna státní represe se snaží umlčet ty, kteří v Íránu bojují za demokratické reformy. V boji proti svým občanům také vláda používá speciálně vycvičené a ozbrojené mladé lidi z milicí Basij.

Evropský parlament musí odsoudit nepřiměřené použití síly a vzrůstající porušování lidských práv ze strany vlády. Je také nepřijatelné používat trest smrti proti opozici, a to i pod záminkou zločinu zvaného „moharebeh“, jenž je urážkou Boha. Proto Evropská unie potřebuje zaujmout k situaci v Íránu nový postoj. Vysoká představitelka Evropské unie, Catherine Ashtonová, by měla občanům Íránu vyslat silný a jasný signál, jenž by potvrdil naše odhodlání bránit lidská práva.

Otázka jaderných zbraní je velmi důležitá. Neměli bychom ale přestat s obrannou základních hodnot jen proto, abychom získali taktickou výhodu při vyjednávání. Při rozhovorech s Íránem nesmíme marginalizovat otázku právního státu, svobodu projevu nebo právo na informace. S těmito hodnotami nesmíme zacházet jako s těmi, co mají menší význam.

Jsem z Polska, kde před 20 lety v roce 1989 tyranie ustoupila demokracii. To se stalo díky nenásilným krokům opozičního hnutí Solidarity a pokojnému dialogu mezi vládou a lidem. Nevidím pro obyvatele Íránu lepší cestu vpřed.

Ana Gomes (S&D). – (PT) Íránská otázka je jednou z nejdůležitějších v moderní mezinárodní politice. Vše musí být učiněno proto, aby se íránskému režimu, jenž je tak škodlivý pro mír a bezpečnost na Blízkém východě, zamezil přístup k jaderným zbraním.

Úloha Evropské unie ve vztazích s Íránem nesmí být vyčerpána na jaderné otázce. Od zmanipulovaných voleb v červnu jsme byli svědky všeobecného hnutí proti represivnímu, tmářskému a protidemokratickému íránskému režimu.

Evropa musí být při prosazování univerzální hodnoty lidských práv, pro něž mnoho lidí riskuje v ulicích Teheránu své životy, důsledná. Aniž bychom zpochybňovali suverénní právo lidu určit si svůj vlastní osud, je nutné, aby Evropská unie podnikla kroky na podporu těch, kteří bojují za svobodu a demokracii v Íránu. V boji proti cenzuře, která udržuje všechny despotické režimy, neexistuje nic účinnějšího než svobodné a alternativní informační kanály.

S ohledem na tuto skutečnost očekáváme, že televizní kanál v jazyce Farsi, který od Evropské komise získala stanice Euronews, bude velmi brzy v provozu.

Také očekáváme, že paní baronka Ashtonová, jako nová Vysoká představitelka, bude prosazovat nápadité iniciativy, které v Íránu přispějí k větší politické transparentnosti a zahrne doporučení všech těch, kdo usilují o svobodný Írán, včetně Íránců v exilu.

Navíc by měl tento zájem o politickou budoucnost Íránu ovlivňovat jakékoliv nové sankce, o nichž se v souvislosti s jadernou otázkou rozhodne. Jak zde v Parlamentu vysvětlil íránský intelektuál, Akbar Ganji, je důležité, abychom se vyhnuli ekonomickým sankcím, které oslabí lid a zejména íránskou střední vrstvu, která tvoří řadové členy opozice.

Nic nemůže být pro bezpečnost na Blízkém východě, Evropě a ve světě učiněno více, než íránská demokracie vybudovaná Íránci. Evropská unie musí toto přijmout jako jeden z cílů.

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Pane předsedající, Írán nepochybně prochází jednou z nejvážnějších krizí ve svých dějinách od roku 1979, a to díky tomuto režimu, jenž je nepřístupný jakékoliv změně a jenž od volební frašky 12. června 2009 zvýšil počet cílených vražd odpůrců, razií a věznění poklidných demonstrantů a novinářů.

Na začátku rozpravy paní Ashtonová zmínila zprávy nevládních organizací, katastrofální zprávy, aniž by cokoli řekla o parodii spravedlnosti zaměřené na Francouzsku, Clotildu Reissovou, a menšinu Baha'í – kdy sedm z nich bylo od minulého pondělí v Teheránu souzeno. Riskují doživotní žalář nebo ještě něco horšího, a to jen proto, že je jejich náboženství je odlišné od toho, které vyznávají vládnoucí síly.

Zpráva je nelítostná, prezidentské volby nic nezměnily, nebo vlastně změnily: ještě více íránský režim zradikalizovaly, pokud je to vůbec možné; radikalizace se týká i vnějšího světa se změnou názorů íránských úřadů na návrh dohody o jaderných otázkách, která byla vyjednána ve Vídni v říjnu 2009.

Kdy hodláme zmínit – říkám zmínit – inteligentní a cílené sankce, jako ty, o kterých mluvila paní Lochbihlerová; sankce proti tomuto režimu, jenže je otevřeně protizápadní a antisemitský? Víím, že se jedná o omezenou příležitost, paní Ashtonová, ale nemyslíte si, že musíme udělat víc, že musíme pomoci mladým lidem v Íránu, kteří vyjadřují svůj hněv na internetu, že musíme odsoudit opakované výzvy ke zničení Izraele a především, že musíme podpořit tuto občanskou společnost a opozici, která se staví proti tomuto manipulacemi zvolenému prezidentovi a jeho milicím?

Jsem si vědoma toho, že se musíme vyvarovat vystupňování, ale také se musíme vyvarovat vytáček a nesmíme opakovat chybu, kterou jsme udělali v Afghánistánu, kde Evropa nebyla schopná ochránit velitele Massouda. Je naší povinností podporovat vůdce íránské opozice, aby se vyhnuli podobnému osudu.

Fiorello Provera (EFD). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, situace uvnitř Íránu se i nadále zhoršuje.

Nedávno bylo zabito nejméně osm lidí, režim zvýšil zadržování žen – novinářek, odborářek a intelektuálek – bylo uvězněno třicet matek, které se domáhaly zpráv o svých zmizelých dětech a hrob mladé mučednice za svobodu, Nedy Agha-Soltan, byl opakovaně znesvěcen kulkami ze střelných zbraní. Je jasné, že má režim v úmyslu zvýšit represe a zavést atmosféru hrůzy.

K této domácí situaci Írán dále vykazuje nedostatek mezinárodní spolupráce, když odmítá přístup do íránských zařízení na obohacení uranu Mezinárodní agentuře pro atomovou energii. To jasně ukazuje skutečné záměry íránského atomového programu; pokud by byly čistě mírové, nebylo by nutné je skrývat.

Evropa by proto měla důrazně vyjádřit své znepokojení, protože vojenská, jaderná mocnost by mohla ohrozit bezpečnost kontinentu a mít značné politické dopady na všechny země v regionu.

Martin Ehrenhauser (NI). – (DE) Pane předsedající, i když se konflikt v Íránu často jeví jako mocenský boj mezi starým a novým vedením, je zřejmé, že tento velmi uzavřený společenský systém má jasné trhliny. Situace v Íránu je jistě důkazem významu demokracie, zejména pak schopnosti každého jednotlivého občana nebo občanky vyjádřit svou politickou vůli.

Ti s politickou odpovědností v Íránu v současnosti reagují na legitimní vůli společnosti represí ze strany státu, která jde až k trestu smrti. Tyto útoky na občany musejí být okamžitě zastaveny, protože státní represe tuto vůli společnosti dozajista neukončí. Právě naopak, jak nám ukazují dlouhé dějiny Íránu.

Co se týče tématu plánované cesty delegace Evropského parlamentu do Teheránu, která byla na poslední chvíli zrušena íránskou vládou, rád bych jen řekl, že v této chvíli byla cesta velmi důležitá, aby mohla vést k dialogu se všemi stranami, a to zejména s místními občany a občanskou společností.

Philippe Juvin (PPE). – (FR) Pane předsedající, Íránci uvedli, že jsou připraveni na postupnou výměnu nízko obohaceného uranu na palivo. Tento typ produkce byl Skupinou šesti odmítnut, i když to v podstatě nebylo příliš odlišné od návrhu, který výše zmíněná skupina krátce předtím navrhla.

Vůbec nepodceňuji íránské vyjednávací kvality, a to zejména s ohledem na definici postupné výměny, kterou navrhli, ale s ohledem na rizika, nemyslíte si, paní Ashtonová, že toto odmítnutí ze strany Skupiny šesti se možná mohlo stát předmětem společného stanoviska Evropské unie? Proč jsme se nechopili příležitosti?

Byl bych rád, kdybyste nám zde sdělila svůj názor. Přiznám se, že jsem velmi zmaten zdrženlivostí Evropy v této rozpravě. Máme legitimitu, Evropa má legitimitu. Použijme ji k dosažení dohody.

María Muñiz De Urquiza (S&D). – (ES) Mé první vystoupení v Parlamentu, v červnu loňského roku, se týkalo Íránu, bezprostředně po poslední vlně poprav. V té době jsem vyzývala Evropskou unii, aby se chopila všech nástrojů, které má k dispozici, na ochranu lidských práv.

Nyní zjišťujeme, že stále pokračují represe proti náboženské menšině Baha'i, proti homosexuálům – a já obzvláště vyzývám k propuštění uvězněných homosexuálů, kteří jsou odsouzeni k trestu smrti v některých případech – proti opozici – je uvězněno přes 2 500 členů opozice – proti svobodě tisku – toto pondělí jsme byli svědky ukončení vydávání časopisu *Farhang-e-Ashti* kvůli tomu, že zveřejnil prohlášení, které učinil pan Mousavi, vůdce opozice – a proti kurdské menšině.

Írán zůstává v evropské agendě velkou výzvou, a to nejen kvůli jaderné hrozbě: mezinárodní společenství již proti tomu přijímá opatření. Výzvou je skutečnost, že Írán má velkou schopnost ovlivnit prakticky všechny oblasti, kde je snaha o nalezení mírového a diplomatického řešení na Blízkém východě a také v Iráku a Afghánistánu.

Represivními opatřeními Írán ničí jakoukoliv příležitost k normalizaci svých zahraničních vztahů, která by jí umožnila přijetí společenstvím národů a hrát konstruktivní úlohu v mezinárodních vztazích.

To je situace, kterou si my socialisté přejeme, ale může jí být dosaženo pouze za předpokladu, že Írán bude dodržovat své mezinárodní závazky, počínaje Mezinárodním paktem o občanských a politických právech. Podle podmínek této úmluvy musí Írán uznat politické strany, odbory, nevládní organizace, právo na shromažďování, svobodu projevu atd.

Podpora a solidarita Evropské unie, k níž nyní vyzývám jménem těch, kdo se dožadují více práv a těch, kdo jsou režimem stíhaní nesmí být zaměňována za jakýkoliv druh západního vměšování. Naopak představuje přání, aby Írán dostal minimálních požadavků, které jsou nezbytné k tomu, aby mohl vyjednávat se zbytkem světa.

Marco Scurria (PPE). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, v publikacích Evropské unie a na webových stránkách EU často říkáme, že lidská práva jsou středem pozornosti evropské integrace a klíčovým prvkem jejích vnějších vztahů.

Země, které vstoupily do politických nebo obchodních dohod s Evropskou unií jsou zavázány tato práva respektovat. Paní baronko Ashtonová, měli bychom se sami sebe zeptat, zda tyto požadavky v našich vztazích s Íránem stále existují a zda pro nás má smysl vysílat do Teheránu delegaci, aniž bychom se s íránskou vládou shodli na programu, jenž by obě strany podporovaly, programu, jenž nám také umožní naslouchat argumentům a hlasům opozice.

Co se týče toho, co můžeme udělat, musíme být ale opatrní když hovoříme o sankcích, protože dějiny nám ukazují, že hospodářské a obchodní sankce režimy často posílily, na místo toho, aby je oslabily, a že ve skutečnosti oslabily lidi, a to především ty nejchudší. Když jsme jako delegace naslouchali určitým lidem a slyšeli svědectví týkající se práv žen a menšin v Íránu, řekli nám, že by možná bylo lepší uvalit symbolické sankce, jako jsou třeba kulturní sankce.

V uplynulých dnech vyzvalo mnoho představitelů a intelektuálů v Evropě UNESCO, aby se v Teheránu nekonal Světový den filosofie. Myslím, že vy toto mohl být závazek, který na sebe tento Parlament také vezme, když si připomeneme, že Neda Agha-Soltan byla studentkou s titulem v oboru filozofie, a že tento symbol by mohl sjednotit Evropský parlament až vyzve UNESCO, aby toto opatření přijalo.

Sergio Gaetano Cofferati (S&D). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, v uplynulých týdnech jsme viděli, jak se íránská vláda nebo íránský režim dopouští vážných porušení lidských práv a nejzákladnějších demokratických svobod.

Pro tento Parlament a Evropu se tedy již nejedná jen o vztahy se zemí, která promýšlí jadernou politiku mimo přijatá pravidla a zvláštní kontrolní prvky, které jsou v těchto záležitostech zpravidla stanoveny mezinárodním společenstvím. Je zde něco nového, nebo spíše něco starého se stává naléhavým a týká se to ještě více zneklidňující otázky: lidských práv.

Jsem přesvědčen, že by Írán mohl mít daleko důležitější úlohu v regionu, kde se nachází. Věřím ale, že tato čerstvá vlna porušování práv ale musí pro nás a vysokou představitelku znamenat prioritu. Potlačování ze strany vlády hlasy demokratické opozice neutlumilo. Nyní by mezinárodní společenství mělo hrát aktivní úlohu a poskytnout pomoc těm, kdo oponují režimu a věří, že jejich základní práva musí být respektována.

Měli bychom tam proto být trvale přítomni. Delegace Evropského parlamentu, při identifikování velmi přesných cílů, může jet do Íránu, aby ukázala svou solidaritu s íránskými demokraty, ale určitě ne, aby byt nedobrovolně podpořila zásahy íránské vlády. Myslím, že o tomto všem můžeme dále diskutovat a dosáhnout našeho cíle.

Monica Luisa Macovei (PPE). – Rozhodla jsem se využít většinu svého času v této intervenci, abych zdůraznila jména lidí, kteří jsou údajně v Íránu ve vězení, někteří odsouzeni k smrti za to, že kritizovali politický režim nebo obhajovali občanská práva.

Ali Mehrnia, Parviz Varmazyari, Majid Rezaii, Alireza Nabavi, Ali Massoumi a Shirin Alavi Holi jsou údajně uvěznění a odsouzeni k trestu smrti za „Mohareb“, což znamená nenávisť vůči Bohu.

Triatřicet žen, které patří ke skupině Truchlících matek Íránu, jejichž děti byly zabity, zmizely nebo byly uvězněny v době násilných akcí po volbách, je pronásledováno.

Další aktivistky a jejich rodiny jsou vězněny: Atefeh Nabavi, Shabnam Madadzadeh, Mahsa Naderi, Fatemeh Ziaee Azad a Nazila Dashti.

Osm aktivistů z Výboru pro lidská práva zpravodajů je uvězněno: Saeed Kalanaki, Saeed Jalalifar, Shiva Nazar-Ahari, Kouhyar Goudarzi, Saeed Haeri, Parisa Kakayi a Mehrdad Rahimi. Čtyři další se začali skrývat poté, co byli předvoláni na Ministerstvo zpravodajských věcí/služeb: Hesam Misaghi, Saeed Habibi, Navid Khanjani a Sepeher Atefi.

Další ze Sdružení liberálních studentů a absolventů jsou uvězněni: Mehrdad Bozorg, Ehsan Dolatshah a Sina Shokohi.

Co tito lidé mají společného je, že podávali zprávy nebo vyjadřovali své obavy týkající se situace v Íránu.

Co hodlá Komise nebo Rada udělat pro propuštění těchto osob uvězněných z politických důvodů? Jaké financování poskytuje Komise lidskoprávním nevládním organizacím pracujícím v Íránu?

George Sabin Cutaş (S&D). – (RO) Osobně věřím, že existuje velký potenciál pro úzké hospodářské, kulturní a politické vazby mezi Íránem a Evropskou unií. Tento potenciál ale zůstává nevyužitý. Vztahy mezi

Íránem a Evropskou unií narážejí na velké obtíže, když dojde na citlivá témata jakými jsou íránský jaderný program nebo lidská práva.

Myslím, že íránská strana musí reagovat na touhu po dialogu, kterou vyjádřila Evropská unie. Odmítnutí zapojit se do dialogu jen omezí výměnu myšlenek a znalostí v tématech společného zájmu. Musím vám připomenout, že Evropská unie je obchodním partnerem Íránu číslo jedna a vzhledem k tomu, že cílem Íránu je vstoupit do Světové obchodní organizace, užší obchodní partnerství s Evropskou unií by Íránu pomohlo v jeho snaze vyhovět normám organizace.

Dokud ale Íránci vykazují nedostatek otevřenosti vůči spolupráci, konstruktivní dialog mezi Íránem a Evropskou unií nebude možný.

Salvatore Tatarella (PPE). – (IT) Pane předsedající, baronko Ashtonová, dámy a pánové, vy, paní baronko jste načrtla dramatický obraz situace v této velké zemi, která má slavné dějiny, kulturu a civilizaci.

Je zde potlačen disent a opozice, existuje zde vážné omezení občanských práv, porušování svobod, je zde znepokojující jaderný program a také hrozba týkající se Izraele a míru.

Bohužel jsem nepochopil, které iniciativy Evropa hodlá realizovat, aby se s touto situací skoncovalo, bránil mír, svoboda a občanská práva. Doufám, že na závěr rozpravy budete moci vyjmenovat některé skutečnosti a iniciativy, některá stanoviska, které přijmeme a nebo případně zareagujete na návrh, jenž přednesl pan Scurria.

Pane předsedající, co se týče Parlamentu, jsem členem delegace, která usilovala o získání povolení íránské vlády pro cestu do Íránu, která, když musela zrušit cestu na protest, tak nemohla učinit, a která také byla zostuzena tím, že jí byla návštěva Íránem zakázána.

Jsem pro dialog s Íránem, ale italský parlament a delegace musí důrazně vyjádřit naše stanovisko týkající se obrany svobod a práv, která jsou ohrožena.

Sari Essayah (PPE). – (FI) Pane předsedající, komisařko, současná íránská vláda hrubě porušuje lidská práva a pošlapává základní práva svých občanů. Nejnovějším důkazem je zavraždění osmi lidí v souvislosti s událostí kolem svátku Ashura a skutečnost, že pět členů opozice v současnosti očekává trest smrti.

Současný režim Íránu je největší hrozbou světovému míru. Je celkem nepochopitelné, že mezinárodní společenství z pozdálí tiše sleduje, jak je íránské vládě umožněno rozvinout svůj jaderný program a pohrdat názory Mezinárodní agentury pro atomovou energii. Stávajícímu vedení země je veřejně dovoleno vyhrožovat zničením jiné členské zemi OSN, Izraeli. Také podporuje teroristickou skupinu Hizballáh, která je aktivní v Libanonu a v Sýrii.

Svým způsobem tyto události připomínají okamžiky z doby před 60 lety. Nemusíme přemýšlet nad tím, co jsme mohli udělat jinak, abychom zabránili nenávisti. Pokud ale dnes přijmeme účinná opatření, můžeme zabránit tomu, aby se totéž opět stalo.

Co nejdříve musíme začít proti íránské vládě uvalovat hospodářské sankce. Tak jak situace stojí, bylo by lepší, kdyby delegaci EU do Íránu bylo v cestě zabráněno, protože by cesta jen byla Mulláhy zneužita pro účely propagandy. Pamatujme si: problémem v tomto případě není to, že existuje tolik zlého – problémem je, že to dobré mlčí.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Pane předsedající, konec loňského roku v Íránu zažil největší protesty opozice od demonstrací, které následovaly po prezidentských volbách v červnu, kdy byl stávající prezident prohlášený za vítěze. Při střetech s bezpečnostními složkami zemřelo osm lidí, stovky byly zraněny a stovky uvězněny. Studenti podporující opozici byli napadeni v prostorách univerzity, což přineslo reakci 88 z univerzitních profesorů, a to ve formě apelu adresovanému ajatolláhu Alí Chameneímu, aby se proti demonstrantům přestalo používat násilí.

Situace v Íránu způsobuje rostoucí obavy, a to i na mezinárodní úrovni. Uvalení sankcí proti vládě v Teheránu zvažují Němci, jejichž kancléřka, paní Merkelová řekla, Írán neodpověděl na návrh Západu týkající se spolupráce na ukončení jeho jaderného programu. Předseda vlády Izraele také vyzval k zavedení přísných mezinárodních sankcí proti Íránu. Podle jeho názorů režim, který tyranizuje své vlastní lidi, se může brzy stát hrozbou pro celý svět.

Při respektování suverenity Íránu bychom měli zdůraznit odpovědnost, kterou mají orgány země za respektování lidských práv, politických a občanských práv a také bychom měli zdůraznit skutečnost, že při

naplňování svého práva na vývoj vlastního jaderného programu Írán nesmí zároveň představovat hrozbu pro mezinárodní bezpečnost. Trpělivost, kterou mezinárodní společenství vykazovalo při vedení dialogu s Teheránem, nyní končí. Svět nesmí být rukojmím agresivní a provokativní politiky současného politického vedení v Íránu. Španělské předsednictví a hlava diplomacie, paní Ashtonová, by měly zahájit rozhovory o této záležitosti s Ruskem s cílem začlenit Moskvu do společné politiky nátlaku na Írán.

Arnaud Danjean (PPE). – (FR) Pane předsedající, paní Ashtonová, události, které se udály v den svátku Ashura a krvavé potlačení nedávných demonstrací v Íránu ukázaly, že bylo naprostou chybou vytvořit umělé dělítko mezi vnitřním přitvrzováním režimu a nepružnou politikou, kterou vede směrem navenek, zejména v íránské jaderné otázce.

V důsledku toho se vyhlídka dalších sankcí zdá nevyhnutelnou či dokonce žádoucí. Rád bych znal váš názor na harmonogram a na povahu možných sankcí, abychom mohli stanovit jasnou vazbu mezi vnitřními událostmi v Íránu a jadernou otázkou.

Potito Salatto (PPE). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, nechci pokračovat ve výčtu důvodů našeho nesouhlasu s íránskou vládou.

Vzhledem k tomu, že toto ještě zmíněno nebylo, zdůrazním jen jedno z nejhorších porušení občanských práv, které se týká mladých lidí. Íránská vláda, která podepsala Úmluvu OSN o právech dítěte, i nadále odsuzuje k trestu smrti nezletilé.

Po této rozpravě bych zaprvé chtěl, aby se baronka Ashtonová, ujala úkolu a stanovila společný postoj Evropy a Evropského parlamentu jako celku k událostem v Íránu a zadruhé, aby meziparlamentní delegace pro vztahy s Íránem vzala na vědomí, že musí změnit svou linii.

Společně se svými přáteli, panem Scurriou a panem Tatarellem jsme delegaci předali náš protest: v oficiálním prohlášení uvedla, že chce v každém případě navštívit Írán, i když vznesla rázný požadavek, aby se mohla setkat a mluvit s opozicí. Od teď bych byl rád, aby delegace začala zpívat novou písničku a udržovala vztahy na podporu, pomoc a rozhovory s představiteli opozice v exilu, v neposlední řadě s paní Myriam Rajavi, která tuto situaci představuje. To je to, co by Evropská unie měla místo uvalování sankcí dělat.

Tunne Kelam (PPE). – Pane předsedající, musím paní Ashtonové říci, že naše naděje na to, že přesvědčíme íránský režim o našich zájmech, jsou marné.

Ve skutečnosti jednáme s diktaturou minulosti a co je nyní zapotřebí je soustředit se na příležitosti ke změně. Režim se rozpadá a íránský lid od loňského června statečně ukazuje, že této prolhané a agresivní diktatuře nedůvěřuje a že ji nepodporuje. Proč bychom v tom měli pokračovat?

Musíme vážně podporovat občanskou společnost a demokratickou opozici, včetně národní rady odporu, což je jediná organizace, která přišla s jasným demokratickým programem pro bezjaderný Írán.

Alexander Alvaro (ALDE). – (DE) Pane předsedající, německé noviny, *Süddeutsche Zeitung*, dnes přinesly zprávu, že včera, v pondělí, kancelář veřejného prokurátora v Teheránu požadovala trest smrti pro pět osob z opozice. Podle Amnesty International těmito osobami jsou 17-ti letý Ali Mehrnia, 54-ti letý Parviz Varmazyari, dále Majid Rezaii, Alireza Mabavi a Ali Massoumi. Pokud režim jako ten v Teheránu, jenž je nejen zastaralý, ale také zakročuje proti vlastnímu obyvatelstvu trestem smrti, ukamenováním a jinými způsoby, a my, Evropská unie, neučiníme nezbytné kroky, proviníme se především vůči těm, kteří by zde vybudovali rozumnou společnost, vůči dětem, které vyrůstají v podmínkách, které jsou všim jen ne tím co bychom – ve shodě s mým kolegou poslancem, který zde již bohužel není přítomen – si pro budoucí společnost přáli. Chtěl bych od vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku slyšet pevná a jasná slova a také bych chtěl, abychom nejen volali po sankcích proti Íránu, ale abychom takové sankce také zavedli.

Ulrike Lunacek (Verts/ALE). – Pane předsedající, myslím, že je nám zde všem jasné, že je íránský režim diktátorský a zločinný. Otázkou je: jak s ním zacházet?

Ráda bych zde jasně uvedla mou podporu delegaci, která by bývala z tohoto Parlamentu jela do Íránu. Delegace by se bývala setkala, na jeden celý den, s členy opozice a disentu. Posílila by je. Toto chtěli. Proto je mi velmi líto, že se návštěva delegace nemohla uskutečnit.

Mám na vás jednu konkrétní otázku, paní baronko Ashtonová. Několik poslanců zde hovořilo o sankcích. Ze zkušenosti, kterou mám jako poslankyně vnitrostátního parlamentu a z rozhovorů s řadou lidí, které

jsem dlouho vedla, bych byla pro chytré sankce – zaměřené například na konkrétní členy revoluční gardy, umístit je na listiny zakázaných osob pro vstup na naše území, nebo na jiné konkrétní osoby.

Jsem silně proti uvalení sankcí na celou zemi, protože by to patrně posílilo vládu, protože by vzrostla bída – neměli by například přístup k ropě – a to by režimu pomohlo, místo aby ho to oslabilo.

Struan Stevenson (ECR). – Pane předsedající, chci souhlasit s Tunne Kelamem a panem Alvarem. Den dialogu a zapojení Íránu již dávno pominul.

Lidé na ulicích téměř každý den umírají při protestech proti tomuto fašistickému režimu. Jen včera, jak jste slyšel, loutkový soud v Teheránu volal po trestu smrti pro pět demonstrantů, kteří byli zadrženi v průběhu nepokojů o svátku Ashura 27. prosince.

Už to stačilo. Již žádné řeči; žádná usmíření. Jsou nutné tvrdé sankce. Je to jediný způsob, jak běžným lidem v Íránu ukážeme, že podporujeme jejich protesty.

Niki Tzavela (EFD). – (EL) Paní baronko Ashtonová, jsem potěšena, když vidím váš střízlivý postoj, zasvěcený úctou k zemi s historií a hrdostí Íránu. Írán je zvláštní případ a těší mě, že uplatňujete diplomatický postoj známý jako „chytrá síla“, konkrétně tedy sankce na jedné straně a dialog na druhé. Naléhavě vás žádám, abyste v dialogu pokračovala.

Obvykle země, které takové země odsuzují, jsou kultuře a mentalitě zemím jako Írán, Irák a Afghánistán vzdálené. Navrhují, abyste rozšířila skupinu, kterou jste sestavila, aby pokračovala v otevřeném dialogu s Íránem, o země, které mají tradičně s Íránem dobré vztahy, jako je má země Řecko, a to zejména nyní, se svou socialistickou vládou. Region další válku nevydrží. Tlumočím zde obavy z íránského jaderného programu nejen Izraele, ale také Emirátů. Pokračujte v rozhovorech a myslím si, že se někam dostaneme.

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Tři krátké otázky. Zaprvé, hlavní íránský vědec byl nedávno zavražděn při brutálním teroristickém útoku. Jaký má Evropská unie na tento případ názor? Kupodivu o této události dnes nebyla vyslovena jediná zmínka. Této skutečnosti velmi lituji. Zadruhé, proč je íránský jaderný potenciál větším problémem, větším nebezpečím pro mír, než řekneme ten izraelský? Proč se tím EU také nezabývá? Zatřetí, v roce 2006, tehdejší socialistická liberální vláda Maďarska nařídila střelbu do davu poklidných demonstrantů. 14 osob utrpělo zranění očí, mimo jiné. Mnoho z nich osleplo. Přes naše opakované požadavky EU odmítla a stále odmítá se touto událostí zabývat. V čem je rozdíl? Podobně se nezabývají stovkami politických vězňů, kteří v Maďarsku strávili nějaký čas ve vězení. Dokonce i dnes existují v Maďarsku tucty uvězněných politických vězňů. Děkuji vám a těším se na odpověď.

Mariya Nedelcheva (PPE). – (FR) Pane předsedající, paní Ashtonová, smrt a zmizení těla Seyeda Ali Mousaviho, synovce vůdce íránské opozice, je jedním z mnoha tragických příkladů, které ukazují současný neklid Islámské republiky Íránu.

Legitimita íránského režimu po pochybných volbách loni v červnu je přinejmenším sporná. Naší úlohou je tak co možná nejvíce podporovat íránskou opozici v jejím hnutí odporu. Paní Ashtonová, můžete si být jista plnou podporou, kterou vám náš Parlament poskytne za účelem odmítnutí tohoto typu chování.

Chci zdůraznit, že tím, že íránský režim i nadále popírá úlohu opozice, nebude schopen nás přesvědčit o své dobré vůli pracovat pro blaho íránského lidu. Právo opozice na existenci a její právo na svobodnou soutěž mezi stranami, umožňující přítomnost plurality názorů v íránské společnosti, jsou pozitivními známkami, na které jsme dlouho čekali. V Íránu jsme od nich ale ještě daleko.

V současnosti si mnozí myslí, že je zcela na íránském režimu, aby věnoval pozornost výzvám demonstrantů a přáním mezinárodního společenství a přešel tak k demokracii. Evropa musí být hlavním svědkem toho, co je právní stát.

Piotr Borys (PPE). – (PL) Pane předsedající, paní Ashtonová, Írán je klíčovou zemí, která má vliv na stabilizaci míru ve světě a v částech Blízkého východu. Je samozřejmě bez diskuse, že musíme hájit lidská práva a rozhodně vyjadřovat naše obavy z porušování práv opozice, k nimž již několik měsíců dochází. Chci ale říci, že by Evropská unie měla především aktivně zavádět protijaderný program, protože Írán s jadernou zbraní by byl obrovskou hrozbou v celé části Blízkého východu.

Navíc víme, že podněcování revoluce v Jemenu a podpora Hamásu v pásmu Gazy a Al-Káidy v Afghánistánu jsou pravděpodobně také v pozadí části íránské politiky. V souvislosti s tím je nejvíce zapotřebí určitá

rovnováha a myslím, že Saudská Arábie by také měla hrát důležitou úlohu. Myslím, že bychom v této záležitosti měli být svědky velmi živého dialogu a zapojení ze strany paní Ashtonové.

Paul Rübiger (PPE). – (DE) Pane předsedající, v této souvislosti bych jako vždy rád zdůraznil, že my zde v Evropě uznáváme pouze individuální odpovědnost a z principu odmítáme paušální nedůvěru. Jsem si jist, že baronka Ashtonová, jako Britka, může mít velké pochopení pro nápad v takových situacích zaměřit se na strany, které nesou vinu, a uvalit na ně blokádu, ale ne na celý lid, který se v této situaci více méně ocitl nevinně. Měli bychom usilovat o rozhovor. Mám následující otázku. Vidíte v Íránu možné kontakty vhodné pro dialog, s nimiž byste mohla navázat komunikaci za účelem vážné a objektivní diskuse v řádné politické podobě?

Andrew Henry William Brons (NI). – Nemám valné mínění o režimu ajatolláhů v Íránu ani o jeho protidemokratických postojích. Ale řeknu dvě věci: tou první je, že potlačování nenásilné svobody projevu existuje i v Evropě a dokonce mezi členy EU. Dále, že aktivity a události v Íránu jsou cynicky využívány Spojenými státy a jejich spojenci k rozdmýchávání válečných tendencí proti Íránu a myslím si, že reakce by byla zcela nepřiměřená.

Catherine Ashton, *vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku /místopředsedkyně Komise.* – Pane předsedající, jsem přesvědčena, že toto byla nesmírně důležitá a aktuální rozprava, především proto, že jsme znovu zdůraznili závazek, jenž máme v Evropské unii ohledně důležitosti hodnot lidských práv.

V našem dialogu s Íránem nežádáme nic jiného, než aby jednali podle mezinárodních dohod, které ochotně a dobrovolně podepsali, a to je podstatnou částí toho, jak máme přistupovat k těmto otázkám a poslanci vyjmenováním jednotlivců i popisem událostí v Íránu upozornili na otázky, které se nás nesmírně dotýkají.

Poslanci také poukázali na skutečnost, že na konec, jak jste řekl, pane Gualtieri, je dialog nevyhnutelný. Je velmi důležité, abychom i nadále nabídli postoj, jenž říká „smysluplný dialog“. Činím tak a zároveň uznávám, že můj předchůdce, Javier Solana, strávil šest let dialogem, šest let nabízel, aby se v debatě pokračovalo; takže dialog, ale ne jako výmluva pro nekonání v zájmu Íránu, ale jako prostředek k zajištění toho, že vytvoříme pevný vztah a dosáhneme toho, co považujeme za důležité.

Rozhovory o členství ve Světové obchodní organizaci, které dlouho nikam nevedly, by mohly představovat cestu, na níž bychom mohli nalézt ten typ rozpravy, diskuse a podpory, jenž by umožnil režimu jít kupředu.

Mnoho poslanců hovořilo o důležitosti sankcí, ale já mám na mysli zejména – inteligentní, chytré sankce: pro nás pro všechny je velmi důležité zajistit – jakmile začínáme přemýšlet o tom, co uděláme v dalším kroku, a pokud to uděláme a zvážíme možnost sankcí – aby tyto byly zaměřeny konkrétně tak, abychom dosáhli toho, co chceme, a že si nikdo v této sněmovně nepřeje, aby v důsledku toho v Íránu trpěli běžní lidé.

To je na té diskusi velmi důležité, vyžaduje to ale od nás do toho investovat energii a čas. Vysocí představitelé skupiny E3+3 se v sobotu setkali v New Yorku a my měli jsme možnost o tomto tématu diskutovat, a to samozřejmě včetně Ruska.

Jak jsem řekla, není pochyb o tom, že ačkoliv si přejeme prostřednictvím dialogu pokračovat ve smysluplném vztahu s Íránem, pokud toto Írán ale odmítne, pak podle naší politiky dvojího postupu vystupuje otázka sankcí a samozřejmě následkem setkání jsme začali zvažovat další odpovídající opatření.

Toto bude v pondělí také bodem diskuse Rady pro zahraniční věci, a to je částečně důvod, proč jsem tolik chtěla slyšet názory vážených poslanců, protože se na tyto diskuse také připravuji.

Co se týče delegace směřující do země, paní Lochbihlerová, jste vlastně předsedkyní delegace. Je velmi důležité, že ještě nebyla oficiálně zrušena. Myslím, že je důležité, abychom zvážili, zda o ní máme usilovat. Doufám, že se schůzka může uskutečnit brzy, a to opět v duchu snahy udržet dialog otevřený.

Jako výsledek opatření tohoto Parlamentu začíná v polovině roku 2010 stanice Euronews vysílat v jazyce Farsi. Pokud jde o komunikaci a to, jak efektivně komunikaci a technologie používáme, toto je také důležité.

Je obtížné přemýšlet o blokování přístupu pokud zároveň zablokujeme přístup k informacím, které lidé chtějí dostat, což je něco, co také musíme mít na paměti.

Co se týče toho, co uděláme pro budoucnost, vážení poslanci nám jasně dali najevo, co chtějí, abychom zvážili. Jak jsem řekla, skupina E3+3 již tyto možnosti zvažuje. Máme Radu pro zahraniční věci. Naznačila jsem, že se při zvažování dvojího postupu chceme zaměřit na chytré, inteligentní sankce. Vysvětlila jsem,

že jsem otevřena a připravena na dialog – ve svém úvodním vystoupení jsem popsala potenciál této významné země – jak ale víme, nemůžeme nadále používat dialogu jako způsobu, jak zabránit jednání.

Musím skončit tím, že jsem byla velmi zaskočena větou, kterou prezident Obama použil ve své řeči při převzetí Nobelovy ceny, když řekl, že když se díváme na hodnotu pokračování „jednání s represivními režimy postrádá uspokojivou průzračnost pobouření. Ale [...] žádný represivní režim nemůže postoupit dál, pokud nemá volbu otevřených dveří“.

Dveře jsou otevřeny prosmysluplný dialog, aby bylo možné jít kupředu, ale když to říkám, zároveň naprosto uznávám dvojí postup, jenž zavedl můj předchůdce a budu v něm podle potřeby pokračovat.

Předsedající. – Vážení kolegové, tyto diskuse trvají od 15:00 do 20:00, což je pět hodin. Navrhuji, abychom udělali pětiminutovou přestávku, aby se vysoká představitelka a další, kdo zde byli a budou ještě ve sněmovně pokračovat, mohli nadechnout, a abychom pokračovali v 17:35: od této chvíle za pět minut.

Geoffrey Van Orden (ECR). – Pane předsedající, než se rozejdeme bych rád poskytl informační poznámku. Paní baronko Ashtonová, hovořila jste o íránské delegaci. Delegace měla do Íránu jet mezi 8. – 10. lednem, ale návštěva delegace byla zrušena. Byla zrušena íránskými úřady.

Mnoho z nás ještě předtím naléhalo, aby tato delegace byla zrušena – i když nám předsedkyně této delegace nevěnovala pozornost – ve světle testování raket s dlouhým doletem, střelby do demonstrantů a všech dalších nepokojů, které se odehrály v průběhu Vánoc. Takže pro informaci, návštěva delegace byla zrušena a toto rozhodnutí mělo být přijato dříve přímo v Parlamentu.

Předsedající. – Nebyl jsem si vědom toho, že by existovala procedura „informační námitky“, pane Van Ordene. Dovolil jsem vám pokračovat, ale ve slušnosti k ostatním, toto nebyla procesní námitka.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat v průběhu prvního únorového dílčího zasedání ve Štrasburku.

(Zasedání bylo přerušeno v 17:30 a obnoveno v 17:35)

PŘEDSEDAJÍCÍ: PANÍ ANGELILLI

místopředsedkyně

6. Situace v Jemenu (rozprava)

Předsedající. – Zasedání je obnoveno.

Dalším bodem je prohlášení vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku/místopředsedkyně Komise o situaci v Jemenu.

Catherine Ashton, vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku / místopředsedkyně Komise. – Pane předsedající, známe důvod, proč je dnes Jemen na našem programu. Vysledovali jsme stopu bombového útočníka z Detroitu ze Spojených států do Evropy, do Afriky a Jemenu. Tak nám bylo opět připomenuto, že je naše vlastní bezpečnost ohrožena, pokud nepomůžeme zemím jako je Jemen, které se snaží čelit zároveň opakovaným výzvám.

Terorismus je v bezprostředním ohnisku zájmu, ale je jen jedním z propojené sady výzev. Na severu je nestabilita umocněná ozbrojeným konfliktem s povstalci kmene Houthi. Je zde konflikt týkající se práva na půdu a vodní zdroje a dlouhodobé napětí s jižním regionem, jenž se od sjednocení roku 1991 cítí být opomíjen. Vládě se dosud dařilo udržet celkovou stabilitu, ale jak se příjmy z ropy snižují, stát bojuje o udržení kontroly nad částmi státního území.

K tomu můžeme přidat pirátství v Adenském zálivu, pašování, migraci a obchodování s lidmi ze Somálského poloostrova a nyní i nárůst džihádského terorismu. V Jemenu významně roste počet obyvatelstva a roste i nespokojenost mladých. Inkluzivní vnitřní politický konsensus týkající se vývoje kupředu zůstává i nadále prchavý.

Uprostřed toho všeho je jedna věc jasná: nikdo z nás si nemůže dovolit oblast rozléhající se od Somálského poloostrova do Afghánistánu, kde prakticky nefungují zákony. Sami bychom na to doplatili.

V průběhu posledních 18 měsíců Evropská unie ve své protiteroristické strategii vyzdvihuje jako svou prioritu Jemen a komplexní přístup k budování státu a rozvoji. Rada v říjnu přijala rozsáhlé závěry týkající se Jemenu. Nyní se snažíme kolem této strategie soustředit všechny naše klíčové hráče. Iniciativa Velké Británie týkající se uspořádání schůzky na vysoké úrovni s Jemenem a o Jemenu, která se bude konat příští týden, nemohla tedy být lépe načasovaná.

Klíčovým bodem schůzky bude oblast bezpečnosti. Přípravuje se nyní významný balík na zvýšení vládního úsilí: školení a vybavení pro soudnictví, lepší právní rámec a systém trestní justice, práce na opatřeních proti radikalizaci a prevenci konfliktů. To bude navíc k 11 milionům EUR, které byly v posledních dvou letech v rozvojovém programu Komise vyčleněny na školení policistů a na trestní soudnictví nad mládeží.

Založení Al-Káidy v Jemenu je symptomem hlubších problémů. Vazba mezi ekonomickými, politickými, sociálními a bezpečnostními výzvami je zásadní. Proto potřebujeme komplexní přístup. Je také důležité, aby jemenský stát posílil svou schopnost naplňovat potřeby lidí v celé zemi. EU navrhne zvýšení rozvojových fondů určených na období 2011 – 2013 o jednu třetinu. Humanitární pomoc poskytovaná prostřednictvím ECHO bude pokračovat i v roce 2010. Neustále s vládou řešíme problémy přístupu ke zdrojům přesídlených osob.

Žádný objem pomoci ale nemůže nahradit závazek a opatření ze strany státu. Závazek prezidenta Saleha k národnímu dialogu se všemi příslušnými aktéry nese potenciál k vytvoření nového národního konsensu, pokud tedy budou zahrnuti všichni aktéři a pokud budou vzaty v úvahu. Mezinárodní společenství by mělo tomuto dialogu poskytnout trvalou podporu. Jedná se o jedinou udržitelnou cestu vpřed.

A konečně, je nutné zahrnout klíčové regionální hráče do společného úsilí a s Jemenem pracovat – mezi nimi je hlavní Saudská Arábie. Londýnská schůzka nabízí jedinečnou příležitost začlenit Saudy, Spojené státy a další, rovněž i Jemen, do smysluplného mezinárodního dialogu o Jemenu. Těším se na naše rozpravy.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, jménem skupiny PPE. – (ES) Po hrozivém kousku, který Taliban včera předvedl v Afghánistánu, kde, pro případ, že bychom zapomněli, máme 100.000 jednotek bojujících za svobodu, a po nezdařeném teroristickém útoku v Detroitu o těchto Vánocích, věřím, paní baronko Ashtonová, že je legitimní se ptát, zda je terorismu silnější než v době, kdy byla svoboda napadena barbarským svržením dvojčat v New Yorku.

Zrovna jsme měli rozpravu o Íránu, vidíme, co se děje v Afghánistánu, Pákistánu, na Blízkém východě, v Somálsku a dokonce i uprostřed našeho vlastního kontinentu, když uvažíme útoky v Madridu a Londýně. Otázka, kterou si všichni musíme položit – protože se všichni musíme snažit z těchto událostí vyvodit závěry – je, zda si vedeme dobře.

Je pravda, že zde existuje nový faktor, paní předsedkyně, a tím je skutečnost, že máme armády bez zřejmých nepřátel a nepřátele, kteří nemají armády. Po neúspěšném útoku v Detroitu prezident Obama ale rychle jednal a generál Petraeus krátce po sobě uskutečnil do Jemenu třetí návštěvu. Vidíme, že Spojené státy mobilizovaly značný balík ekonomické pomoci a vytvořily politiku, která přináší výsledky.

Právě jste nám, paní baronko Ashtonová, pověděla o konkrétních opatřeních, která Evropská unie zvažuje zavést a řekla jste nám o objemech finančních prostředků, které přijdou navíc k 11 milionům EUR. Prostředky vynaložené Spojenými státy se zvýšily ze 67 milionů USD v roce 2009 na 167 milionů USD v roce 2010.

Z tohoto důvodu je, paní baronko Ashtonová, má otázka následující: Jste přesvědčena, že když čelíme terorismu, splývají dohromady pojmy jako zahraniční politika, bezpečnost, obrana, rozvojová spolupráce a pomoc, obchod – a já bych i zahrnul kulturu nebo civilizaci – a musíme si uvědomit, že když jsme konfrontováni s nebezpečím a ohrožením, které mají dopad na nás všechny stejnou měrou, reakce by také měla být společně sdílená?

Hovořila jste o koordinaci se Spojenými státy. Mohla byste nám sdělit podmínky, za jakých se tato spolupráce, která je tak důležitá a nezbytná, odehrává?

David-Maria Sassoli, jménem skupiny S&D. – (IT) Paní předsedající, vysoká představitelko, dámy a pánové, naše skupina je velmi znepokojena situací v Jemenu, protože zde existuje celosvětová hrozba: nepodařený pokus o vyhození amerického letadla do vzduchu, výhrůžky směřované na zahraniční velvyslanectví a zvýšení intenzity útoků Al-Káidy, přičemž poslední se odehrál v Afghánistánu, je nutno brát vážně.

Bohužel vnitrostátní situace Jemenu nijak nenapomáhá a musíme mít na paměti skutečnost, že se jedná o jednu z nejhudších zemí světa, s vážným nedostatkem vody, vysokou nezaměstnaností a hospodářstvím

silně závislým na příjmech z ropy a zemního plynu, které podle odhadu budou vyčerpány během příštích 10 let.

Věřím proto, že opatření ze strany Evropské unie jsou důležitá, v podobě úzké spolupráce mezi Evropskou komisí, týkající se humanitární pomoci a rozvojových aspektů, a vysokou představitelkou pro zahraniční věci, ve vztahu ke společné bezpečnosti, spolupráci s policejními jednotkami a hraniční kontrolou.

Musím také zmínit naše obavy ohledně potlačení představitelů politické opozice v této zemi, novinářů a obhájců lidských práv, o nichž humanitární organizace pracující v Jemenu již dlouho hovoří. Baronko Ashtonová, považují proto za prioritu zajistit, aby humanitární organizace mohly vstoupit na jemenské území a pracovat zde v naprostém bezpečí.

Také doufám, že Evropská unie vyvine úsilí k zajištění toho, aby Jemen plnil závazky, které učinil v roce 2006 na mezinárodní konferenci dárců, zejména urychlení procesu politických a ekonomických reforem, zlepšení demokracie a životní úrovně lidí.

Od útoku 11. září jsme si uvědomili, že aby byly rizikové oblasti bezpečnější, záleží na tom, do jaké míry jsme připraveni dát v sázku lepší životní podmínky. Baronko Ashtonová, demokracie začíná odsud, od schopnosti snížit rozdíly mezi bohatými zeměmi a nejchudšími rozdíly.

Holger Krahmer, jménem skupiny ALDE. – (DE) Paní předsedající, zdá se mi pro EU jako celek, ale zejména i Parlament, poněkud příznačné, že vedeme takovéto rozpravy o situaci v některých zemích, která ale není nijak nová. Bohužel se stává pravidlem, že náhlé události, které se dostanou k nám do Parlamentu, způsobí chrlení politických požadavků, které občas vnímám jako pochybné. Myslím, že na nás nevrhá dobré světlo, když nepovedený bombový útok na letadlo vede pouze k všeobecné rozpravě o Jemenu. Mělo by nám být jasné, že by bylo vhodné zvážit strategii zaměřenou na to, jak s takovou situací zacházet.

Také si myslím, že situace v Jemenu vyžaduje přesnou analýzu, zejména s ohledem na skutečnosti, že se jedná o neúspěšnou zemi, kde vláda nemá nad značnou částí země kontrolu. Měli bychom si zanalyzovat, jaká rizika toto představuje pro Evropu. Zdá se, že rizikem je to, že jsou zde cvičeni teroristé a zdá se také, že se rizika týkají jemenského pobřeží, kde se vyskytuje pirátství. Musíme – a patrně také baronka Ashtonová – promyslet, co můžeme proti těmto rizikům udělat. Jak to vidím já, tak hlavní otázkou by mohlo být: jak můžeme vzpružit jemenskou vládu, aby znovu získala kontrolu nad zemí, a omezila tak tato rizika? Je samozřejmě také zapotřebí vést všechny další diskuse o dlouhodobém budování země, ale nemyslím si, že bychom v tomto bodě v Evropském parlamentu museli předkládat seznam požadavků zahrnující veškeré politické oblasti – od svobody médií po ženská práva – nebo, pokud bychom to udělali, že nás budou brát vážně. To nám nepomůže dosáhnout našeho cíle v Jemenu, takže bychom se na místo toho měli soustředit na to, jakou hmatatelnou pomoc můžeme v současné situaci poskytnout, abychom vyřešili naléhavý problém.

Franziska Katharina Brantner, jménem skupiny Verts/ALE. – Trochu naváží na to, co řekl předchozí řečník. Jemen zcela určitě nepředstavuje žádnou novou krizi: upadá již desetiletí a zhoršující se politická situace byla jasně konstatována ve střednědobém přezkumu Komise.

Myslím si, že se musíme soustředit na politické souvislosti: dlouhodobý konflikt na severu mezi vládou a Houthi, nepokoje na jihu, ty jste zmiňovala – a nyní se konflikt na severu šíří v regionu a dotýká se Saudské Arábie a Íránu.

Otázkou tedy je: co přesně je zapotřebí udělat. Právě jsem slyšela výzvy na začlenění nástroje stability pro misi CSDP, aby byly přiděleny finanční prostředky na školení více lidí, ale myslím si, že toto není dostatečný přístup – tedy nejedná se o reakci na krizi, pokud nepřistoupíme na koncept trvalé krize.

Myslím, že bychom měli usilovat o větší zapojení Rady pro spolupráci v Zálivu, která sídlí v Jemenu, nejen na zapojení Saudské Arábie. Tuto organizaci potřebujeme, aby přivedla dohromady různé strany v Jemenu, vládu, opozici, jižní separatisty, kmen Houthi a regionální aktéry a spojila je v jakémsi mírovém procesu, a myslím si, že toto by mělo být podpořeno a financováno například nástrojem stability; myslím si, že k tomu by měl nástroj stability být určen.

Pokud budeme mít jen další misi CSDP a další kolo nástroje stability pro školení, aniž by politický proces někam směřoval, nemyslím si, že nám to pomůže. Naléhám na vás, aby byl nástroj stability používán více jako politický nástroj včasného varování k posunutí politického procesu, a na jeho podporu a financování. Z mého pohledu by to bylo myslím užitečné.

Ještě bych přidala další bod: rovnost pohlaví byla zmíněna, vy jste ji nadnesla a myslím si, že bychom do této otázky měli velmi investovat. Populační růst představuje jednu z mnoha obav v těchto zemích a jak všichni víme, tuto otázku nevyřešíme, dokud nebude existovat plánování rodičovství, a to znamená práva žen.

Vím, že nebudete prosazovat žádná velká práva žen, ale myslím, že rovnost pohlaví a zejména plánování rodičovství je zásadní, když uvažujeme o tom, co máme dělat, abychom pomohli jemenské společnosti.

Adam Bielan, jménem skupiny ECR. – (PL) Paní předsedající, oči celého světa se nedávno upíraly k Jemenu poté, co se aktivisté Al-Káidy přihlásili k naštěstí neúspěšnému pokusu o vyhození amerického letadla o Vánocích do povětří. Již dlouho ale víme, že zhoršující se stav bezpečnosti v zemi dovoluje teroristickým skupinám nalézt zde útočiště odkud mohou plánovat a organizovat další operace. Terorismus se v zemi šířil řadu let i před 11. zářím, dnem, který si všichni pamatujeme. Je si musíme připomenout útok Al-Káidy na americkou válečnou loď, USS Cole, 12. října 2000.

Jemen je nesmírně významnou zemí, zejména díky své geografické poloze. Musím mít na paměti, že 3,5 milionu barelů ropy, což představuje 4 % světové produkce, je denně transportováno 26,5 kilometrů dlouhou úžinou Bab-el-Mandeb mezi Jemenem a Džibuti. Zároveň se jedná o zemi s velmi komplikovanou vnitřní situací. Kromě toho, že se zde daří Al-Káidě, probíhá zde také závažná šíitská revolta v provincii Saada na severu země a výbuchy násilí ze strany separatistického hnutí na jihu. Pokud k tomu přidáme ještě negativní důsledky světové potravinové krize před dvěma lety, nedávnou finanční krizi, zmenšující se zásoby ropy v této zemi, která představuje tři čtvrtiny jejich příjmů a konečně vzrůstající vážný nedostatek vody, máme obrázek země na kolenou, ideální cíl Al-Káidy, která s ohledem na její problém v Afghánistánu hledá novou základnu.

Proto kromě vojenského zásahu, který se v nějaké podobě jeví jako nevyhnutelný, a to vzhledem k pasivitě a bezmocnosti místních úřadů, mezinárodní společenství včetně Evropské unie – a zde apeluji na paní Ashtonovou – musí být především velmi aktivní v procesu přestavby státních institucí.

Sabine Lösing, jménem skupiny GUE/NGL. – (DE) Paní předsedající, média již mobilizují populaci k třetí vlně války proti teroru. V této chvíli ale strategické možnosti USA a členských států EU v Jemenu a v regionu Somálského poloostrova nejsou zrovna otevřené. Skutečností je, že vládnoucí elity, které obklopují prezidenta Saleha hrubě diskriminují a utlačují šíitskou populaci na severu země a vedou válku proti separatistickému hnutí na jihu, v oblasti bývalé Lidově demokratické republiky Jemen, která tamní populaci způsobuje velké utrpení. Neexistuje prokazatelná vazba mezi šíitským obyvatelstvem a Al-Káidou a tento názor tedy slouží zkorumpované a *de facto* autokratické vládě jako kouřová clona, díky níž mohou získat masivní vojenskou pomoc.

Podpoře této vlády při vybudování bezpečnostních sil bychom se měli vyhnout – přilili bychom tím jen další olej do ohně. Jakákoliv poskytnutá pomoc musí přinést prospěch všem regionům bez ohledu na jejich náboženskou, etnickou nebo politickou orientaci. Musí být iniciován a podpořen proces usmíření, zahrnující OSN a všechny místní hráče, včetně sousedních států – jako je Írán. Nesmíme poskytnout jednostrannou pomoc vlád proti povstalcům. Operace Atalanta by neměla pokračovat a neměla by být rozšířena, zcela určitě ne na hlavní území Jemenu, protože to by jen sloužilo geostrategickým zájmům západních průmyslových států.

Všechno naše úsilí bychom také měli zaměřit na zajištění toho, že EU nebude následovat zcela chybnou strategii USA zaměřenou na eskalaci v Jemenu.

Fiorello Provera, jménem skupiny EFD. – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, spíše než novou oblastí terorismu, jak to někdo přezdívá, je Jemen zemí nejisté stability.

Ústřední vláda nemá dostatek kontroly nad územím a propustnost hranic dovoluje růst nelegálního obchodování, nekontrolované migrace, pirátství a teroristických aktivit. Reakce na nové výzvy Al-Káidy v Jemenu by ale neměly sestávat jen z vojenského tlaku, ale také z pomoci místním úřadům získat nad územím lepší kontrolu. Opakují: místním úřadům a nejen vládě.

Stability Jemenu by ale mělo být dosaženo se zřetelem k národnímu a regionálnímu vlastnictví, bez vnucování vnějších nebo předpřipravených řešení, která jsou často v rozporu se situací na místě a jsou odsouzena k neúspěchu. To by umožnilo větší zapojení Rady pro spolupráci v Zálivu, jejíž finanční spoluúčast na místních projektech by byla zásadní. Evropská unie by měla pracovat společně s jejími partnery – Jemenem, skupinou G8 a zeměmi Zálivu – s finančním a rozvojovým přispěním, které by bylo podpořeno jemenskou vládou.

Závěrem ještě dodávám, že politiky, které jsou skvělé, ale dlouhodobé, by měly být doprovázeny okamžitou výraznou pomocí zaměřenou na bezpečnost a kontrolu nad územím, bez níž riskujeme neúspěch jemenského státu a obrovský nárůst terorismu v této oblasti.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Paní předsedající, je dobře známo, že je Jemen v současnosti semenišťem islámských extrémistů, zemí zasaženou chudobou s nevykonnou bezpečností a vysokou hustotou zbraní, která je zmítána konflikty a trpí akutním nedostatkem vody. Je zemí, kde vláda patrně nemá zcela pod kontrolou ani hlavní město.

Jemen se tak ocitl v centru pozornosti boje proti terorismu a je tak další zemí, v níž přítomnost radikálních islamistů je nešťastným důsledkem selhání minulé politiky USA. To bychom měli mít při rozpravě na paměti, vedle přeletů CIA, tajných vězení a katastrofálních následků kampaní USA až na Blízkém východě.

Podle mého názoru by bylo naivní dělat rovnítko mezi terorismem a chudobou, stejně jako by bylo nezodpovědné, abychom umožnili, aby nám USA diktovaly svou politiku a důvěřivě věřili, že jen zvýšená vojenská pomoc Jemenu tam může vyřešit problémy. Prezident diktátor celkem rád přijímá západní válečné miliony, ale v minulosti se občas uchýlil k islamistům, aby trvale umlčel oponenty režimu.

Samozřejmě nemůžeme nečinně stát a pozorovat tuto zemi, jak se přeměňuje z útočiště džihádistů, čímž byla doposud, na jejich operační a výcvikovou základnu. Je zde také jasná potřeba prodiskutovat, jak zlepšit rozvojovou pomoc, i kdyby jen proto, aby byla část džihádistických rekrutů vyjmuta z rovnice.

A konečně, EU nesmí dovolit, aby jí byla vnucena pozice pokladníka USA. Naopak musí Unie zaujmout místo nestranného makléře, aby navodila dialog a vydláždila cestu dlouhodobému politickému řešení.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE). – Paní předsedající, mám krátkou poznámku a dvě otázky na baronku Ashtonovou. Zdá se, že EU nyní stojí tvář v tvář dilematu. Na jedné straně musíme podpořit robustnější opatření proti teroristům, kteří pro bezpečnost evropských občanů představují přímé nebezpečí. Různé islamistické extrémistické skupiny v Jemenu jsou aktivnější než kdykoliv předtím a Al-Káida vidí v Jemenu jednu ze svých nejdůležitějších oblastí pro plánování útoků na západní cíle a pro výcvik milic a možných sebevražděných atentátníků.

Neúspěšná operace proti letadlu Northwest Airlines je nejnovějším příkladem nebezpečí, před nímž stojíme. Na druhé straně bychom měli vědět, že jemenské orgány byly více než jednou obviněny lidskoprávními organizacemi z mučení, nelidského zacházení a nezákonných poprav. Svěvolná věznění občanů a domovní prohlídky jsou běžné a nutnost bojovat proti terorismu byla zmiňována jako hlavní výmluva pro takové nezákonné aktivity.

V této souvislosti, baronko Ashtonová, a s odkazem na závěry Rady o Jemenu, jakou pomoc nabízí EU Jemenu pokud jde o boj s terorismem? Dále je EU toho názoru, že pro krizi v této oblasti neexistuje vojenské řešení. Zároveň Washington podepsal smlouvu s jemenskými úřady o užší vojenské spolupráci. Ocenila bych tedy váš názor a stanovisko Evropské unie k rozhodnutí Američanů aktivněji se v Jemenu angažovat při boji s teroristy, zejména podepsáním smlouvy o vojenské rozvědce a výcviku.

Richard Howitt (S&D). – Paní předsedající, vítám dnešní rozpravu v předstihu před Radou pro zahraniční věci, která se uskuteční příští týden, a konferencí v Londýně, kterou svolává Gordon Brown.

Naše pozornost je možná generovaná pokusem o bombový útok na letadlo. Dnes také apeluji na to, aby byla věnována mezinárodní pozornost úsilí osvobodit britského inženýra, Anthonyho S., a pět dalších evropských rukojmí, kteří pracovali v místní nemocnici v Jemenu a kteří byli uneseni loni v červnu.

Naše budoucí práce by ale měla uznat nejen vnější, ale i vnitřní potřeby ve vztahu k Jemenu. Bojovat s úrovní podvýživy, která přesahuje některé sub-saharské africké země, jako je Nigérie a s porušováním lidských práv, jak právě řekla paní Andrikiienė, v zemi, která zaujímá 11. pozici ve světě v počtu poprav, a to včetně dětí. Abychom tedy, jako mezinárodní společenství, nečekali až se teroristé do země nastěhují ještě předtím, než se začneme zabývat otázkami kapacit, správy a rozvoje v nestabilních zemích našeho světa.

Vítám dnešní oznámení vysoké představitelky týkající se pomoci a žádám ji, aby zajistila, že se schůzky příští týden budou zabývat konkrétními závazky zaměřenými na přidělení finančních prostředků na pomoc Jemenu, od všech zúčastněných, v době, kdy společná výzva OSN pro tuto zemi generovala méně než 1 % potřebných prostředků. Zastávám stejný názor jako paní Brantnerová, že schůzky budou usilovat o příměří a možná i mírovou konferenci o nejnovějším kole bojů s kmenem Houthis na severu a že zajistí humanitární přístup do regionu. Aby zajistila, že příjmy této země z ropy budou investovány do ekonomického a sociálního

rozvoje ve prospěch lidu země. Že by Evropa měla spolupracovat na nalezení trvalého řešení jemenských vězňů, největšího kontingentu, který zůstal v Guantánamu.

Opravdu ale doufám, že vysoká představitelka prozkoumá možnosti společného projektu EU a Rady pro spolupráci v Zálivu v oblasti společné bezpečnosti a obranné politiky zaměřeného na školení bezpečnostního sektoru v Jemenu, v tom je naše úsilí vysoce důležité, a to v mnoha zemích.

A konečně, Bin Ládinové mohou pocházet z vesnice Al-Rubat v Jemenu, ale je to absence mezinárodního zapojení, která umožnila, že se tolik mladých lidí této země v jeho jménu radikalizovalo. K čemu nyní musí dojít je mezinárodní zapojení.

Charles Goerens (ALDE). – (FR) Paní předsedající, dámy a pánové, pokus o útok stačí k tomu, aby byl odstraněn jakýkoliv pocit triviálnosti z potvrzení práva našich spoluobčanů na bezpečnost. Ochrana našich společností nám navíc ukládá neustále hledat rovnováhu mezi bezpečností a svobodou.

Právo na ochranu, zejména před teroristickým útokem, je stanoveno článkem 188r Lisabonské smlouvy, konkrétně pak jejím článkem 4, který poskytuje Evropské unii a členským státům pravomoci efektivně jednat. Ten samý odstavec objasňuje, že Evropská rada musí provádět pravidelné vyhodnocení hrozeb, před nimiž Evropská unie stojí. Rád bych paní Ashtonovou požádal, aby mi objasnila, zda a do jaké míry Evropská unie a její členské státy v souladu s tímto ustanovením jednají.

Z jejího pohledu, může jí spolupráce uvnitř Evropské unie umožnit zamezení selháním, kterých se dopustila zpravodajská služba USA, a které vyplynuly na povrch v případě nedávného pokusu o útok na let číslo 253 z Amsterdamu do Detroitu, tak, aby se to nemohlo stát v Evropské unii?

Jedna otázka je v této rozpravě naprosto ústřední: byly všechny evropské zpravodajské služby obeznámeny se jménem podezřelého teroristy, které měla Evropská zpravodajská služba k dispozici? Pokud ne, jaké závěry z toho hodlá vyvodit? Myslí si v současnosti, že úroveň koordinace a výměny informací mezi zpravodajskými službami je dostatečná na to, aby bylo možné vyloučit podobná selhání v Evropské unii?

Považuje vysoká představitelka kapacity zpravodajských služeb členských států za natolik dostatečné, aby mohly spolupracovat v duchu solidarity podle článku 188r?

Samozřejmě občané mají právo vyžadovat bezchybné sledování teroristických hrozeb. Těžko by chápali, jak je možné, že na jedné straně Evropská unie posílá do Spojených států stále více osobních údajů přes systém SWIFT a na druhé straně má ta samá Evropská unie nedostatky v oblasti prevence a zpravodajství.

Geoffrey Van Orden (ECR). – Paní předsedající, bohužel Jemen již dávno získal rysy teroristického inkubátoru a léta této skutečnosti nebyla věnována řádná pozornost. Konflikty, nezákonnost a korupce jsou hluboce zakořeněny.

Mimochodem stojí zato připomenout, že důvodem, proč britské jednotky začátkem 19. století vstoupily do Jemenu byla nutnost skoncovat s piráctvím v Adenském zálivu a že v tomto byly zhruba jedno století velmi úspěšné. V minulých letech se Jemen stal inkubátorem teroristických buněk a odkud byl terorismus exportován do dalších zemí. Teroristické skupiny jsou experty na využití možností, které poskytují neúspěšné státy. Musíme pomoci s tímto bojovat.

V této chvíli Velká Británie poskytuje pomoc nepřiměřeně. Doufám, že konference v Londýně povzbudí další země, aby udělaly více, včetně Evropské unie a souhlasím, že i další země regionu.

Samozřejmě nemůžeme doufat, že potlačíme terorismus kdekoli se objeví, a to znamená, že musíme zlepšit bezpečnost našich vlastních zemí a že musíme mít účinnější kontroly na našich vlastních hranicích. Pochybuji, že je EU v tomto dostatečně motivována, takže každá naše země si musí sama udělat doma pořádek.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (EL) Paní předsedající, lid Jemenu je obětí imperialistického konfliktu a vměšování. Imperialistické mocnosti, jak věřím, podporují v této zemi etnické, rasové a náboženské boje. Po léta se často uchýlovaly k vojenské síle. Podkopávají poklidné řešení sporů, aby mohly kontrolovat zásoby energií a energetické rozvody v oblasti.

Vývoj v této zemi byl vždy výsledkem imperialistické volby politiky NATO a politiky podpory hluboce reakčního režimu v této zemi, jenž je proti občanské společnosti. S obrovským nárůstem finanční a vojenské pomoci ze strany Spojených států pod záminkou boje s Al-Káidou, spolu s označením Jemenu jako země, která ukrývá teroristy, bombardováním oblastí země saudskými jednotkami, s pomocí USA, a přítomností zahraničních jednotek, je možné, že se bude otevřená imperialistická intervence vyhrcovat. Je to zřejmé

z hysterie, která propukla po pokusu o teroristický útok na letadlo společnosti Delta. Věřím, že lidé budou reagovat vystupňováním boje proti represivním opatřením a imperialistickým zásahům proti nim.

Andrew Henry William Brons (NI). – Paní předsedající, jak by řekla fiktivní Lady Bracknellová, dopustit se jedno velké chyby v muslimském světě je nešťastné, dopustit se ale chyb dvou už vypadá jako nedbalost.

Udělat tři a více už je známkou hlouposti, nepříčetnosti nebo promyšleného páchání škod. Jemen je nyní označován jako nový Afghánistán. Jednotky Spojených států jsou zde již rozmístěny jako poradci. Jak dlouho bude trvat než Spojené státy a jejich spojenci, včetně Británie, zde rozmístí pozemní jednotky proti Al-Káidě?

Co by vlastně Západ měl udělat, aby této hrozbě zabránil? Především by měl zastavit války v muslimských zemích, jež zabíjejí západní jednotky, zabíjejí civilisty a radikalizují mladé Muslimy doma i v zahraničí. Měl by odvést jednotky domů, aby zde pracovaly na domácí bezpečnosti a chránily naše obyvatelstvo a infrastrukturu.

Měl by vyvinout skutečně neutrální politiku vůči Blízkému východu a opustit partizánskou politiku USA a měl by zastavit přistěhovalectví z muslimských zemí a povzbudit radikální Muslimy na Západě, aby pochopili, že by byli šťastnější, kdyby žili mezi svými vlastními souvěrci.

Angelika Niebler (PPE). – (DE) Paní předsedající, baronko Ashtonová, dámy a pánové, v průběhu posledních měsíců se podmínky lidí stejně jako celková politická a ekonomická situace v Jemenu dramaticky zhoršila. My Evropané proto musíme učinit vše, co je v našich silách, aby se země konečně stabilizovala.

Vysoká představitelko, mohu vás prosím požádat, abyste zabránila tomu, že se Jemen stane druhým Afghánistánem? Musíme učinit vše pro boj proti mezinárodnímu terorismu. Toho ale budeme schopni dosáhnout pouze tak, když zároveň podpoříme mírový proces v Jemenu. Musíme v regionu dosáhnout míru a musíme podpořit mírové úsilí tamní vlády. Jemenské vládě by se také mělo opět připomenout, že musí zajistit, aby v Jemenu neexistovala diskriminace – jen pak tam může být mír. Mír vyžaduje demokratické struktury, které dodržují práva menšin. To je naše evropská cesta a může se lišit od jiných cest. Žádám vás ve vaší nové úloze, abyste nešetřila úsilím a šla touto evropskou cestou s námi.

Bez politické stability Jemen nemá šanci. S politickou stabilitou se může místní hospodářství zotavit, pak může být rozvinuto hospodářství a lidé získají vyhlídky. Žádám vás, abyste na tomto cíli tvrdě pracovala. Také vás žádám, abyste využila svého vlivu na zajištění toho, aby pomocné jednotky poskytovaly humanitární pomoc. V Jemenu je přes 1 300 000 uprchlíků ze Somálska. Situace na místě je strašná. Vkládám ve vás všechny naděje, baronko Ashtonová, a očekávám, že zde použijete svého vlivu. Zastaňte se také, prosím, šesti rukojmí, evropských občanů – jednoho Brita a pěti Němců – kteří jsou v Jemenu zadržováni jako rukojmí. Možná je také pomůžete osvobodit. Mnohokrát vám děkuji.

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Souhlasím s Komisí a kolegy poslanci, kteří řekli, že je situace v Jemenu napjatá. Země je vyčerpaná a zchudlá nekonečnými partizánskými válkami a separatistickými boji a lidé trpí krajní chudobou. Taková hospodářská a politická nestabilita již vzbuzuje obavy v sousedních zemích Arabského poloostrova a ohrožuje nejen regionální, ale také celosvětovou bezpečnost. Zprávy o nedávném zesílení aktivit teroristických skupin jsou znepokojující. Připomeňme si neúspěšný pokus vyhodit letadlo letící do USA do povětří, stejně jako hrozby namířené proti velvyslanectvím v Jemenu. USA již oznámily, že budou situaci v této zemi věnovat zvláštní pozornost. Proto si myslím, že při uplatňování společné zahraniční politiky je povinností Evropského parlamentu, Evropské komise a dalších institucí, a to zejména po vstoupení Lisabonské smlouvy v platnost, přijmout společná a koordinovaná opatření spolu s mezinárodním společenstvím.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Budu mluvit slovinsky, takže prosím poslouchajte překlad. Jemen je zemí, kterou trápí náboženské a kmenové konflikty a chyby, které způsobily minulé koloniální politiky a politiky USA. Jak již někteří kolegové poslanci řekli, zabýváme se zde zaprvé Blízkým a Středním východem, nestabilním regionem, regionem zmítaným nevyřešenými problémy a zadruhé samozřejmě matkou všech konfliktů, izraelsko-palestinským konfliktem.

Jemen představuje všechny tyto problémy a neměli bychom se oddávat klamnému dojmu, že se jedná o místní problém. Jemen se potýká s občanskou válkou, pevnostmi Al-Káidy, slabým státem, chabými zpravodajskými službami, nevykonnou bezpečností a s ozbrojenými vojenskými silami. Co můžeme od konference v Londýně očekávat?

Paní vysoká představitelko, podle mého názoru bude nejtěžší formulovat holistický přístup, přičemž to je přesně to, co musíme přijmout. Jen takový přístup vyřeší problémy Jemenu. Potřebujeme ekonomický a

rozvojový přístup a musíme Jemenu nabídnout takový typ pomoci, který mu pomůže vybudovat svůj stát a administrativní kapacity.

Jsem ale toho názoru, že druhá zpráva, kterou bych chtěl, abyste paní Ashtonová přednesla, nás nesmí svádět k tomu – nenechme se mýlit – že se jedná jen o další problém, který může být řešen vojenskými prostředky. Obávám se, že existuje hodně znamení, zejména ve světových médiích, o tom, že se připravujeme na novou frontovou linii, na nový ozbrojený konflikt. To by bylo to nejhorší, co by se mohlo v Jemenu stát a co by pravděpodobně ještě více zhoršilo vztahy v celém regionu. Již jsme se dost poučili z vojenských dobrodružství, jichž jsme byli svědky, od Blízkého a Středního východu po Afghánistán a pár dalších míst.

Struan Stevenson (ECR). – Paní předsedající, předtím jsme diskutovali o zhoršující se lidskoprávní situaci a surovém fašistickém režimu v Íránu. V rozpravě jsme slyšeli, jak mulláhové vyvážejí terorismus do Palestiny a Libanonu a jak vyvážejí svůj hnusný druh teroru do Jemenu.

Koncem října představitelé Jemenu oznámili, že zadrželi loď z Íránu naplněnou zbraněmi. Zadrželi pět iránských instruktorů. Zbraně a instruktoři byli určeni povstalcům z kmene Houthi.

Írán je mistrem v boji v zastoupení; bojoval tak v Palestině a v Libanonu. Nyní chce rozdmýchat takový regionální konflikt se Saudskou Arábií, kde převažují sunnité. Paní baronce Ashtonové bych řekl, že pokud bude jednat rozhodně s Íránem, vyřízne většinu zhoubného nádoru, jenž ohrožuje Blízký východ.

Cristiana Muscardini (PPE). – (IT) Paní předsedající, vysoká představitelko, dámy a pánové, vážná politická, hospodářská a sociální krize v Jemenu je spojena s přítomností Al-Káidy na jeho území a představou džihádu, jenž ho motivuje.

Jemen je jednou z nejchudších zemí na světě a řízení vnitřních konfliktů je plný problémů díky náboženskému původu konfliktu mezi šíitskými a sunnitskými menšinami. Jak návrh na usnesení zdůrazňuje, pomoc, spolupráce a podpora realizace programů sociální pomoci jsou důležité. Měli bychom ale také zdůraznit rizika, jímž se Západ vystavuje, pokud se nebude jasně a s rozhodností zabývat bezpečnostními problémy.

Důvody, které pohánějí teroristy k tomu, aby si opatřili vojenský výcvik a školení v mučednických skutcích, jsou výsledkem ideologie džihádu, která se začíná rozšiřovat a zakotvovat také na africkém kontinentě, částečně z důvodu lhostejnosti a povrchnosti, s jakou mezinárodní společenství zacházelo, nebo spíše nezacházelo s Al-Káidou a jejími buňkami v Somálsku a Súdánu, stejně jako v Jemenu.

Měli bychom si uvědomit vztah příčiny a následku mezi přítomností teroristů v Jemenu a počtem činů na destabilizaci Somálska, což je pěšák kontrolovaný silami Al-Káidy v Jemenu. Tyto nezávisí tolik na Wahhabi ze Saudské Arábie jako na ajatollázích z Íránu, od nichž získávají zbraně a peníze. Podpora Jemenu nemůže být odloučena od otázky bezpečnosti.

Arnaud Danjean (PPE). – (FR) Paní předsedající, paní Ashtonová, správně jste zdůraznila, že v Jemenu je důležité co do podmínek priority bezpečnosti ukončit vnitřní konflikty, které v té zemi existují. Nesmíme zaměřovat příčiny za následky a aniž bychom snižovali teroristické nebezpečí, hlavním důvodem nestability v Jemenu není terorismus. Terorismus vzniká, protože zde existuje nestabilita díky vnitřním konfliktům. Z tohoto pohledu by mělo být prioritou Evropské unie v Jemenu povzbudit a podporovat stávající úsilí o zahájení národního dialogu s prezidentem Salehem.

Na regionální úrovni existují – jak nám bylo právě připomenuto – vazby mezi somálskou krizí a krizí na Somálském poloostrově. Existují zde značné migrační proudy, ale také pašování zbraní a pohyb džihádských bojovníků mezi Jemenem a Somálskem. V tomto ohledu bych rád věděl, jak je na tom Evropská unie co se týče posílení kapacity dohlížet nad pobřežím, což se týká i Jemenu.

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Paní předsedající, Jemen je nejchudší zemí arabského světa. Byl jsem v Jemenu před nedávnem a viděl to na vlastní oči. Není pochyb o tom, že je chudoba zdrojem, nebo alespoň faktorem, jenž zesiluje některé z problémů, před nimiž země stojí.

Bohužel v globálním světě se problémy Jemenu stávají také našimi problémy. Vnitřní konflikty, které byly popsány v návrhu usnesení a v průběhu této rozpravy, by měly být řešeny politickými prostředky a strany konfliktu by měly respektovat lidská práva a mezinárodní humanitární právo. Evropská unie by měla usilovat o předejití stupňování současné krize. Rozvojová pomoc, kterou poskytujeme, pokud je účinná a rozumně vynaložená, může být nápomocna k dosažení politické, ekonomické a společenské stability.

Katastrofa ale není daleko. Byl zmíněn nedostatek vody, stejně jako snižující se zásoby ropy, ale existuje zde také problém zneužívání katu 90% Jemenců,, halucinogenního narkotika, které nahrazuje jiné plodiny. Například Jemen dříve vyvážel kávu, ale nyní už nemůže, protože je místo ní pěstována tato rostlina.

Vláda v Jemenu a mezinárodní společenství nesmí přijímat jen náhradní opatření, protože čelí strukturálním problémům, a i kdybychom mohli zastavit Al-Káidu v Jemenu, problémy se vrátí, pokud neodstraníme příčiny.

Marietta Giannakou (PPE). – (EL) Paní předsedající, jak jsme již slyšeli a jak si všichni uvědomujeme, situace v Jemenu je z hlediska sociálního a ekonomického i pohledu sociální soudržnosti drastická. Země nemá vodu, zásoby ropy se vyčerpávají a obyvatelé pěstují drogy.

Přesně takový byl Afghánistán před 26 lety, kdy v této sněmovně – myslím staré sněmovně Evropského parlamentu – jsme v průběhu rozpravy o zprávě o omamných látkách vytvořili opatření pro budoucnost Afghánistánu. Pokud zrovna neexistuje intervence rozvojového typu, a pokud OSN není povolena stálá přítomnost na všech úrovních, Jemen se určitě ocitne v téže situaci jako je dnes Afghánistán s neřešenými problémy.

Neexistuje mnoho způsobů, jak bojovat proti terorismu, a ten, který používá Západ, k nim jistě nepatří. Jediným způsobem, jak pomoci této zemi, aby se nestala základnou Al-Káidy, je její dohoda se všemi arabskými zeměmi, nejen Saudskou Arábií a samozřejmě se musíme vynasnažit pomoci této zemi, aby opustila kmenovou filosofii a občanský boj a usilovala o demokratická práva.

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) Neúspěšný bombový útok z 25. prosince na palubě letu z Amsterdamu do Detroitu jen posloužil k odhalení důležité skutečnosti. Zaměřil pozornost mezinárodního společenství na závažnost situace v Jemenu, protože jak je dobře známo, v této zemi neprobíhá jen jeden, ale tři konflikty. Kromě boje, který zahrnuje separatistické hnutí na jihu, konflikt v provincii Saada na severu byl znovu zažehnutý útokem, který zhruba před šesti měsíci zahájily vládní jednotky proti šíitským povstalcům Al-Huthi, a byly podniknuty letecké útoky na základny Al-Káidy.

Humanitární situace, jak bylo rovněž řečeno generálním tajemníkem Spojených národů dne 5. ledna, je hluboce znepokojující a hrozí, že se ještě zhorší, pokud žádný z těchto konfliktů neskončí. Když se dívám směrem k mezinárodní konferenci, která se koná příští týden v Londýně, věřím, že Evropská unie musí podpořit koordinovanou odpověď, aby byla zajištěna stabilita této země, což by mohlo přispět i k mezinárodní bezpečnosti.

Podle mého názoru vede cesta ke sjednocenému, stabilnímu a demokratickému Jemenu přes návrh důsledného plánu na zesílení jak vojenské tak ekonomické pomoci, přes boj s terorismem, jenž musí být podpořen specifickými opatřeními, které pomohou hospodářskému rozvoji této země. Děkuji vám.

Alf Svensson (PPE). – (SV) Jemen není jen bezpečným útočištěm Al-Káidy. To bylo jasné v rozpravě vysvětleno. Země by se mohla snadno vyvinout v bojiště dvou hlavních sil regionu: Saudské Arábie a Íránu. Jemenská vláda opakovaně obvinila Írán z podpory šíitského povstaleckého hnutí. To Írán odmítá, ale taková obvinění zazněla i v saudských médiích.

Důkaz, který v tomto ohledu bývá citován, zahrnuje prohlášení jemenské vlády, že v říjnu 2009 zastavila íránskou dodávku zbraní určenou povstaleckému hnutí a také skutečnost, že v uplynulých měsících se íránská státní média daleko intenzivněji a benevolentněji zabývala bojem povstaleckého hnutí Shia. Od 4. listopadu 2009, kdy Saudská Arábie zahájila útok, zahynulo v Jemenu v konfliktu s povstalcí 82 saudských vojáků.

Jak bylo zdůrazněno, Jemen je nejchudší zemí arabského světa – ale je také sevřen mezi velkými hráči regionu, Íránem a Saudskou Arábií. Zajímalo by mě, zda toto může paní Ashtonová potvrdit a provést také analýzu situace?

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Paní předsedající, rád bych souhlasil s hodnocením situace, kterou představila paní Ashtonová. Máte pravdu, paní Ashtonová, že pokud chceme změnit situaci v Jemenu, potřebujeme k tomu jak humanitární, tak vojenská opatření. Pokud má být rozsah opatření široký, vyžaduje také koordinaci, protože nejen Evropská unie je odpovědná za zlepšení situace v Jemenu. Existuje řada dalších takových institucí. V souvislosti s tím bych rád položil tuto otázku: nemyslíte si, že by práce OSN a Evropské unie na humanitárním poli měla být lépe koordinována? V oblasti vojenských záležitostí a rekognoscace potřebujeme lepší spolupráci s NATO a zpravodajskými službami – mám na mysli zejména zpravodajské

služby konkrétních zemí. Tato opatření musejí být lépe koordinována, protože se pak stanou výrazně účinnějšími.

Paul Rübzig (PPE). – (DE) Paní předsedající, baronko Ashtonová, má otázka se týká způsobů spolupráce, které bychom jako Evropská unie podle vás měli v Jemenu rozvinout, například v oblasti malých a středních podniků, nebo třeba v oblasti dodávek energií a vody, protože komunikace a budování spojení by v budoucnu mohlo hrát zvláštní úlohu. Které programy zde pro vás budou mít prioritu, paní vysoká představitelko?

Marek Siwiec (S&D). – (PL) Paní předsedající, předseda Evropského parlamentu téměř musel vyjádřit soustrast rodinám až 300 obětí, které byly na palubě letu z Amsterdamu do Detroitu. Učinil by tak včera. Nestalo se tak náhodou. Tato dramatická událost byla nezbytná, aby svět objevil problém Jemenu – nového zdroje terorismu.

Stojíme bezmocní, konfrontováni se situací, před níž jsme již jednou stáli v Afghánistánu. Stojíme bezmocní před tím, co se dnes děje v Jemenu a Evropa a tato budova je plná zavádějících hlasů obhájců lidských práv, jímž bylo líto vězňů na Guantánamu. Tito vězni byli propuštěni a nyní opět organizují útoky. Znovu budou lidé umírat a znovu budeme říkat, že jsme bezmocní.

Chci plně podpořit to, co řekl pan Zemke – bez vojenské spolupráce, bez výzvědné spolupráce a bez spolupráce institucí, jejichž úlohou je pronásledovat terorismus, ohrožujeme zdraví a životy našich občanů.

Catherine Ashton, vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku /místopředsedkyně Komise. – Paní předsedající, opět zde máme důležitou a širokou rozpravu o oblasti světa, na níž jsme se několik let zaměřovali. Předestřela jsem skutečnost, že v průběhu období 2007 – 2010 bylo Komisí vynaloženo 100 milionů EUR na podporu a podobný objem bude vynaložen v budoucnu, jedná se opět o oblast, kde přemýšlíme o důležitosti udržitelného a koordinovaného úsilí, jak mnoho poslanců zdůraznilo.

Myslím, že poznámky paní Salafrankové na začátku zachytily a odrazily v řadě příspěvků to, jak můžeme zajistit, že naše koordinace bude účinná pokud jde o bezpečnost politickou a ekonomickou shodu, abychom se zabývali problémy, před nimiž tato země stojí. Paní Giannakou vznesla otázku ubývajících vodních zdrojů a ubývající vody; myslím, že je Jemen první zemí, kde voda dojde do roku 2015, což je něco, co je nutné vnímat jako skutečnou a významnou výzvu.

Abychom toto mohli řešit, musíme brát v úvahu integrovaný přístup; řada poslanců vznesla dotaz, jakou bychom měli přijmout strategii. Dovolte mi, abych se pokusila nastínit několik z klíčových prvků: především otázka bezpečnosti a opatřením proti terorismu. Jak se blíží schůzka v Londýně, musíme na tomto účinně spolupracovat, otázka vznesená řadou poslanců: musíme dát dohromady balík pomoci a zaměřit se na práci, kterou již děláme, například v misi Atalanta u pobřeží a na její důležitost.

Otázku zlepšení dohledu nad pobřežím právě zkoumáme; je to předmětem diskuse, kterou jsem nedávno měla s ministrem obrany Španělska, abychom zjistili, co lze ještě udělat pro lepší koordinaci a efektivitu pobřežní bezpečnosti, když vezmeme v úvahu délku pobřeží a velikost oblasti, kterou je nutné pokrýt.

Myslím také, že jsme popsali komplexní přístup k tomu, jak navzájem propojit rozdílné prvky a zapojit sousedy Jemenu. Paní Brantnerová, zmínila jste konkrétně Radu pro spolupráci v Zálivu. Souhlasím: velmi důležitou součástí toho, jak se snažíme řešit tuto oblast je spolupráce se sousedy v regionu a doufám, že schůzka v Londýně svede dohromady klíčové členské státy z oblasti, kteří nám mohou pomoci.

Schůzka v Londýně je samozřejmě příležitostí spojit síly a promyslet to i se Spojenými státy a dalšími. Angažujeme se společně se Spojenými státy. Není pravdou, že je jejich přístup omezen jen na boj s terorismem: také podporují a souhlasí s tím, co popisujeme jako přístup zaměřený na příčiny, tedy opět směs věcí, které musíme udělat, abychom zajistili této zemi pomoc.

Abych odpověděla na specifickou otázku bezpečnosti, neformální schůzka vnitřních záležitostí EU se tento víkend koná ve Španělsku. Má zde být americký partner, abychom prodiskutovali body, které poslanci vznesli.

Souhlasím s poznámkou, že se nejedná o vánoční stromek nebo seznam přání. Musíme být velmi selektivní v tom, o čem jsme přesvědčeni, že jsme schopni udělat, aby došlo ke změně; pomoci Jemenu, aby měl ten druh vnitřního dialogu, jenž potřebuje, aby mohl pomoci lidem a pokusit se vyřešit některé z konfliktů, které se v té zemi vyskytují, bude podle mého názoru stejně významné, jako cokoliv dalšího, co děláme.

Co se týče správného druhu podpory, myslím, že nástroje stability mohou být také vhodně použity na poskytnutí pomoci, ale nejedná se o náhražku a nikdy nemůžou nahradit snahu podpořit vládu v tom, aby vedla vnitřní dialog, který mohou vést jen oni sami. Partneři se v Jemenu musí zapojit, aby byli schopni se zabývat problémy, které mají pro to největší důležitost.

Pro mě toto byla velmi užitečná rozprava, jsem za ni velmi vděčná, protože mi pomáhá sestavit si v hlavě body, které vezmu k projednání na Radu zahraničních věcí a pak do Londýna, kde se zapojím, jak jsem uvedla, a s vládou prodiskutujeme všechny prvky, kde můžeme poskytnout trvalou pomoc zaměřenou na hospodářský rozvoj země, na řešení boje s terorismem, a také na otázky pomoci ze sousedství.

Myslím, že závěrem je zde bod týkající se vážné situace rukojmích, což bylo několikrát vzneseno: šest rukojmích, jeden Brit a pět Němců včetně několika velmi malých dětí, které byly s německou rodinou vzaty jako rukojmí. Víím, že pan ministr Westerwelle, německý ministr zahraničních věcí, byl nedávno v Jemenu. Hovořili jsme o tom spolu tento týden a naše myšlenky vždy budou věnované rukojmím, kteří v současné době trpí. Všechny tyto otázky vezmeme na schůzku do Londýna a jsem váženým poslancům velmi vděčná, že tato důležitá témata nadnesli.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat v průběhu prvního dílčího zasedání v únoru.

João Ferreira (GUE/NGL), písemně. – (PT) Dlouho jsme měli možnost vidět sbližování silných geostrategických zájmů v obrovské oblasti zahrnující Střední a Blízký východ, střední Asii a severní Afriku, včetně Rudého moře a Adenského zálivu, kde má Jemen strategickou pozici (vedle Somálska). Tyto zájmy jsou v narůstající míře hájeny vojenskými prostředky a s vzrůstající agresivitou. Současná situace v Jemenu a hrozné utrpení, jemuž je jeho lid vystaven, by mělo být podrobeno analýze ve světle této situace. Musí být pochopeno a odpovídajícím způsobem odsouzeno rostoucí vojenské zapojení USA a EU v regionu. Jeho brutálním a nechutným projevem, který důrazně odmítáme, bylo bombardování údajné teroristické základny Al-Káidy americkými střelami s plochou dráhou letu, které údajně skončilo desítkami civilních obětí. Skutečné řešení těchto komplexních problémů a nebezpečí, které ohrožují lidi v regionu, musí přijít skrze odzbrojení, respektování národních zákonů a suverenity lidu a skutečnou spolupráci zaměřenou na vyřešení hlubokých sociálních problémů, s nimiž se potýkají.

Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz (PPE), písemně. – (PL) Paní předsedající, co se týče bezpečnosti a hospodářské a politické stability v Jemenu, tedy problému, který se v poslední době vyvstává poměrně často, rád bych jako člen Delegace Evropského parlamentu pro vztahy s Arabským poloostrovem, vyjádřil své znepokojení. Jemen, jenž je nejchudší zemí arabského světa, se stal předmětem zvláštního zájmu teroristických skupin, které využily jeho slabosti a proměnily ho na základu teroristických útoků daleko za jeho hranicemi. Podle pozorovatelů je Jemen ohrožen rozpadem, a to v důsledku šíitského povstání na severu, separatistickým hnutím na jihu a teroristickými aktivitami Al-Káidy.

Proto vyzývám k posílení bilaterálních vztahů s Jemenem a k navržení plánů na co nejúčinnější způsob, jak zlepšit bezpečnost a politickou situaci, a to zejména vzhledem k zvláštní schůzce zabývající se tímto tématem, jíž pořádá Gordon Brown dne 28. ledna v Londýně.

7. Situace v Iráku (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je prohlášení vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku / místopředsedkyně Komise o situaci v Iráku.

Catherine Ashton, vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku / místopředsedkyně Komise. – Paní předsedající, při pohledu na současný Irák nám neunikne, že zde došlo ke skutečnému pokroku, a to i přesto, že před touto zemí dosud stojí velké množství náročných úkolů. Dnes se však chci věnovat přítomnosti a budoucnosti Iráku jakožto země s velkým potenciálem, která za poslední měsíce dosáhla důležitých úspěchů.

Množství násilných činů je v současnosti za celé období od roku 2003 nejnižší. Instituce státní správy se sice staly cílem vážných útoků, ale celkový počet civilních obětí se v roce 2009 oproti roku 2008 snížil o více než polovinu. Násilí mezi náboženskými skupinami, které v letech 2006 a 2007 představovalo závažný problém, výrazně pokleslo.

Irák má novou ústavu a uskutečnily se v něm několikrát volby, které zaznamenaly i přes vyšší míru ohrožení velkou účast. Díky odvaze obyvatel Iráku se zde ujaly demokratické instituce. Loňské oblastní volby měly v celém Iráku převážně hladký průběh. Důležité je, že příští všeobecné volby, které se mají konat dne 7. března 2010, se mohou stát dalším významným krokem k upevnění irácké demokracie.

Pokud jde o nás, tedy o naši práci, musíme Iráku dále pomáhat a podle toho, jak se situace zlepšuje, své úsilí zaměřovat do nových oblastí.

Od roku 2003 poskytla Evropská unie Iráku v rámci pomoci částku přesahující 1 miliardu EUR. Tyto prostředky směřovaly na základní služby, lidský rozvoj, uprchlíky, řádnou správu, politický proces a budování kapacity – vždy v souladu s iráckými prioritami. Naši integrovanou misi na podporu právního státu, EUJUST LEX, jsme několikrát na žádost Iráku prodloužili a také v současnosti v Iráku vyškoluje.

EU se účastnila pomoci při volbách v největší míře. Do doby, než budou irácké instituce moci samy převzít plnou odpovědnost, budeme Iráku v této a dalších oblastech i nadále pomáhat. Protože zde bylo dosaženo zjevného pokroku, zaměříme se čím dál víc na posilování iráckého vlastnictví a dlouhodobou udržitelnost.

Rozvíjíme také naše vztahy s Irákem. Nedávno jsme podepsali Memorandum o porozumění o energetické spolupráci a zanedlouho podepíšeme dohodu o partnerství a spolupráci, vůbec první smluvní vztah mezi EU a Irákem. Obsáhne témata od politického dialogu, přes obchod a spolupráci v oblasti právních předpisů až po rozvojovou pomoc.

Chceme s Irákem vést širší a hlubší politický dialog, který by se měl týkat také lidských práv. Jelikož se Parlament irácké problematice věnuje s hlubokým zájmem, očekáváme, že v budoucnosti se ještě prohloubí spolupráce mezi Evropským parlamentem a iráckým zákonodárným sborem.

Irák musí nepochybně řešit mnoho náročných úkolů. Nadcházející všeobecné volby budou mít zásadní význam a musí být svobodné a regulérní. Spolu s mezinárodními partnery je budeme velmi pozorně sledovat. EU rozmístí v Iráku svůj tým pro hodnocení průběhu voleb, který bude hodnotit jejich průběh a připraví konkrétní doporučení.

Vážení poslanci, Irák je na dobré cestě. Jsem přesvědčena, že prostřednictvím svých nových institucí bude hledat nezbytné kompromisy pro dosažení národního usmíření. Co se nás týče, budeme Iráku stále stát po boku a spolu s OSN a zbytkem mezinárodního společenství mu budeme i nadále pomáhat.

Těším se na naši rozpravu.

Esther de Lange, jménem skupiny PPE. – (NL) Paní předsedající, chtěla bych vysoké představitelce také poděkovat za její slova, která navozují nezbytný optimismus. Známky příznivého vývoje jsou vskutku patrné. Mimo jiné jste poukazovala na klesající počet úmrtí následkem útoků a nadcházející volby. Nicméně, paní baronko Ashtonová, úspěšné konání voleb ještě nezaručuje vznik demokracie ani právního státu. K tomu si, paní baronko, dovoluji citovat ve vaší rodné angličtině výrok velkého Němce Friedricha Schillera: „Hlas většiny není prubířským kamenem spravedlnosti.“ Vyspělá demokracie uznává také práva menšin. Tato oblast mi však působí vážné starosti. S rozčarováním nesu skutečnost, že ve vašem projevu v této sněmovně slovo „menšiny“ nezaznělo ani jednou.

Proč mi působí starosti? Organizace Human Rights Watch stále informuje o pronásledování nemuslimských menšin. Od roku 2004 došlo k 65 útokům na kostely. Místní milice dále vyhánějí křesťany z jejich domovů. Především byl přímo na ulici v Mosulu zastřelen dvaapadesátiletý obchodník s ovocem a zeleninou, otec dvou dcer. V důsledku toho příslušníci křesťanských menšin stále prchají z Iráku. V roce 1991 dosahoval jejich počet 850 000, po válce v Perském zálivu klesl na 550 000, ale po americké invazi se tento počet snížil na 385 000 lidí, z nichž 100 000 patří mezi vnitřně vysídlené osoby. Evropská unie nemůže této situaci dále nečinně přihlížet. Článek 2 Lisabonské smlouvy výslovně zmiňuje lidská práva, včetně práv menšin, jako jednu ze základních hodnot Evropské unie. Požadujeme po našich 27 členských státech, aby respektovaly menšiny, a vaším úkolem, baronko Ashtonová, je žádat tento respekt také na mezinárodní úrovni.

Přístup Komise – i podle vašich slov – se zatím soustřeďoval na celkovou podporu obnovy infrastruktury a budování demokracie, ať již prostřednictvím OSN nebo jinými cestami. Tvrdíte, že jednáme v souladu s iráckými prioritami. Chtěla bych, abyste nám řekla, jakým způsobem zajistíte, že politika Evropské unie vůči Iráku a její irácký rozpočet budou mít více na zřeteli zranitelné menšiny. Tato záležitost pravděpodobně nepatří mezi hlavní irácké priority, ale mezi naše určitě. Uvítala bych vaši odpověď.

Silvia Costa, jménem skupiny S&D. – (IT) Paní předsedající, paní komisařko Ashtonová, dámy a pánové, domnívám se, že je velmi důležité, aby Evropský parlament využil příležitost, která se mu naskýtá s touto rozpravou, s ohledem na březnové volby v Iráku.

Ukázalo se, že samotný politický proces v Iráku je sice velmi důležitý – i když, jak jste říkala, také zajímavý –, ale dosud velmi křehký. O to důležitější proto je, abychom dělali vše, co je v našich možnostech, pro upevnění a posílení nových institucí této země a politické rovnováhy, která je udržuje při životě. Jsme přesvědčeni, že nemá-li první významnější stažení vojenských jednotek USA, ke kterému dojde v srpnu, mít závažné dopady na vnitřní situaci v zemi, jedná se o velmi důležitý cíl.

Soužití šíitů, sunnitů a Kurdů, jež je v současné době zakotveno ve federálních strukturách, by mělo být zaručeno novými právními předpisy a také politickým konsensem všech zmíněných stran. V této věci však vzbuzuje jisté obavy – a chtěli bychom slyšet také váš názor na tento problém – nedávné rozhodnutí volební komise vyloučit z voleb mnohé kandidáty a strany, jež mají úzké vazby na sunnity nebo křesťany, čímž se vystavují nebezpečí, že dosud křehký demokratický proces v Iráku bude oslaben.

Prostřednictvím slíbených opatření musí Evropská unie sledovat volební proces, jak jste zmínila, ale také si klást větší ambice co se týče rozvíjení vztahů s Irákem. Unijním programem EUJUST LEX se přímo podílíme na procesu zlepšování iráckého zákonodárství a demokratických institucí, takže rozhodnutí Rady prodloužit tuto misi do 30. srpna 2010 považuje naše skupina, skupina progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu, za pozitivní znamení.

EU by měla nadále Iráku poskytovat významnou pomoc prostřednictvím svých programů spolupráce, jejichž cílem je podílet se na stabilizaci a rozvoji země, a po volbách by měla posílit vztahy mezi parlamenty. Nemělo by se zapomínat na to, že mnohé členské státy včetně Itálie spolupracují s Irákem prostřednictvím důležitého programu kulturní spolupráce.

Politická rovnováha v Iráku nemá význam jen pro tuto zemi, ale je také strategicky důležitá z hlediska role, kterou Irák může v tomto regionu hrát při překonávání stávajících konfliktů a zajištění míru. V tomto smyslu představuje zlepšení vztahů s Tureckem prostřednictvím regionální samosprávy Kurdistanu pozitivní krok zmíněným směrem.

Irák však, jak víme, zůstává zemí s velmi vážnými problémy týkajícími se bezpečnosti, dodržování demokracie a lidských práv a také ekonomické nejistoty. Negativními následky této situace jsou postiženy právě ty nejzranitelnější skupiny: například uprchlíci, kteří tvoří 10 % obyvatelstva, národnostní menšiny, ženy, náboženské menšiny a děti.

V této oblasti proto musíme vyvíjet ještě cílenější úsilí – už budu končit – jednak tím, že budeme podporovat místní a evropské NGO, které pracují v Iráku, a v tomto ohledu mohou také ženy, co by strategicky důležité osobnosti, přispět k překonání některých potíží místního obyvatelstva.

Johannes Cornelis van Baalen, jménem skupiny ALDE. – Paní předsedající, skutečností je, že v Iráku není bezpečno. To je prostě fakt.

Pokud jde o Irán, ten se snaží na jihu Iráku získat větší vliv, než je nezbytně nutné – prostřednictvím šíitské menšiny po celém jihu. Nevšimnul jsem si, že by se vysoká představitelka zmínila o roli Iránu. Irán představuje pro Irák hrozbu. Jakou úlohu by měla podle vysoké představitelky hrát Evropská unie při zajišťování toho, aby se Irán držel v patřičných mezích, tj. v Iránu, a nevměšoval se do Iráku?

Pokud jde o sever, víme, že zde mezi Tureckem a Irákem existuje velký problém ohledně Kurdistanu. Boj proti ozbrojeným skupinám na severu Iráku, které ohrožují Turecko, může být samozřejmě oprávněný, a o to tu právě jde. Autonomní oblast na severu Iráku, Kurdistan, by totiž měla procházet samostatným vývojem.

Pokud jde o memorandum o porozumění týkající se energií, jde o velmi důležitý krok, ale Irák není jednotný stát. Bylo toto memorandum projednáváno také s kurdskou samosprávou? Ohledně Kirkúku se totiž stále vedou jednání, kdo zde vlastní ropná pole atd. Berete v úvahu také tato hlediska?

Chtěl bych vás také upozornit na skutečnost, že irácké bezpečnostní síly stále nejsou dostatečně vycvičené a dosud dobře nefungují. Měli bychom tedy nejen podporovat právní stát, ale budeme-li o to požádáni, měli bychom také být připraveni přispět konkrétní pomocí jejich bezpečnostním silám. Energetika, hospodářství a stabilita vyžadují integrovaný přístup. Integrovaný přístup je zapotřebí uplatňovat vůči státům sousedícím s Irákem. Mohla byste nám prosím tento integrovaný přístup nastínit? Jménem skupiny ALDE vám děkuji.

Jill Evans, jménem skupiny *Verts/ALE*. – Paní předsedající, dovoluji, abych vysoké představitelce, baroncu Ashtonové, poděkovala za její prohlášení.

Domnívám se, že je opravdu na místě upozornit na to, že rozprava, kterou tu dnes večer vedeme, se koná souběžně ve Spojeném království probíhajícím chilcotovým vyšetřováním nezákonné války v Iráku, které nám má určitě co říci. Najevo vycházejí informace, jež potvrzují to, co si mnozí z nás mysleli již v době invaze: že důvodem k této válce byla snaha o změnu režimu a získání kontroly nad zdroji, nikoliv ohrožení zbraněmi hromadného ničení. Pokud jde o dlouhodobé plánování postupu pro poválečný Irák, vyšší diplomaté a vojenští důstojníci je v rámci tohoto vyšetřování ve svědeckých výpovědích charakterizují jako „zoufalé“, „výrazně nedomyšlené“ a „trestuhodně nedostatečné“, proto nás příliš nepřekvapuje, že tato akce vedla k tak závažným následkům.

Baronka Ashtonová zmínila, že bylo dosaženo určitého pokroku, což samozřejmě bylo, ale stále se vyskytují závažné problémy. Irák nemá právní předpisy na ochranu menšin. Přetrvává velký problém týkající se uprchlíků. Vyskytují se případy nezvěstných nebo zabitých odborářů, novinářů, politiků a lidsko-právních aktivistů. I nadále dochází k sebevražedným útokům. Irácká volební komise s nadcházejícími volbami, které se mají konat dne 7. března, zrušila kandidaturu pěti stovkám převážně sunnitských politiků, jak tu upozornila již kolegyně. Přitom již v současnosti nemají sunnité v iráckém parlamentu dostatek svých zástupců a tento krok zcela jistě povede ke zvýšení napětí a poklesu stability.

Loni v září předsednictví EU naléhavě žádalo iráckou vládu, aby pozastavila nebo úplně zrušila trest smrti, ale v Iráku stále čeká 900 lidí na vykonání trestu smrti a rozsudky smrti bývají často vynášeny po nespravedlivých procesech, z nichž některé trvaly jen několik minut.

EU je povinná pomoci vybudovat demokracii a zajistit dodržování lidských práv. Rámec pro zapojení v Iráku vytyčuje tři priority: pomoci vybudovat základní služby, jako jsou zdravotnictví a školství, posílit právní stát a podporovat komisi pro lidská práva.

Dohoda o partnerství a spolupráci bude základem pro budoucí práci, ale musíme vyžadovat podniknutí okamžitých kroků v záležitostech jako například zrušení trestu smrti, ochrana zranitelných a cílových skupin a posílení demokracie a lidských práv.

Struan Stevenson, jménem skupiny *ECR*. – Paní předsedající, baronko Ashtonová, irácké volby nebudou svobodné ani regulérní. Před deseti dny rozhodla komise pro spravedlnost a odpovědnost o zákazu účasti Sáliha al-Mutlaka, předsedy parlamentní strany Národní fronta dialogu, jenž byl poslední čtyři roky poslancem iráckého parlamentu. Bylo mu v nadcházejících volbách zakázáno kandidovat. Domnívám se, že to vůbec nebyla pouhá náhoda, že tento ostudný zákaz doprovázený vyloučením účasti pěti set dalších sekulárních iráckých politiků byl vyhlášen právě v den, kdy byl v Bagdádu na návštěvě nechutný iránský ministr zahraničních věcí Manúčehr Mottakí. Sálih al-Mutlak byl otevřeným kritikem vměšování Íránu do Iráku a mulláhové vyžadovali, aby byl vyřazen z voleb.

Uklidnilo mne, že vůči tomuto zákazu již protestoval americký viceprezident Joe Biden, a doufám, baronko Ashtonová, že se zachováte podobně. Pokud nebude obnovena kandidatura Dr. al-Mutlaka a ostatních politiků, nesmíme a ani nemůžeme uznat legitimitu těchto voleb.

Willy Meyer, jménem skupiny *GUE/NGL*. – (ES) Baronko Ashtonová, je mi líto, ale nesdílím váš optimismus. Je sice dobré být optimistou, ale současný stav v Iráku nám takový postoj nedovoluje.

Důkazem budiž, že Komise rozhodla, že nevyšle své pozorovatele, protože nelze zaručit jejich bezpečnost. Domnívám se, že toto rozhodnutí hovoří samo za sebe. Jasně dokazuje, že pokud jde o Irák – vím, že zde nechcete hovořit o minulosti, ale nemáme na vybranou, a musíme se o ní zmínit – máme co do činění se zemí poničenou v důsledku protiprávní, nespravedlivé války, zdůvodněné lží, jež připravila více než milion lidí o život a čtyři miliony lidí o domov. Nebyly tu ani zbraně hromadného ničení a neexistovala ani žádná spojitost mezi Saddámem Husajnem a al-Káidou. Taková je čistá pravda. Jedinou pravdivou skutečností byl zájem severoamerického ropného průmyslu o získání kontroly nad surovou ropou v Iráku.

Taková je čistá pravda. Navíc touto pravdou nelze přijatelně zdůvodnit další přítomnost okupačních sil, která pokrývá celkový obraz. Vůbec by mne v této chvíli nepřekvapilo, kdyby rozhodnutí, jehož účelem bylo zakázat účast opozičním stranám, vyústilo do skutečného občanského konfliktu. Některá evropská velvyslanectví v současnosti nevylučují možnost vojenského převratu, reálného vojenského převratu v Iráku. Naskytá se nám tedy velmi neradostný obraz.

Vyzývám vás, abyste urychleně začala usilovat o to, aby byly okupační síly co nejdříve staženy. Ty jsou totiž faktorem, který zkresluje skutečnou situaci v Iráku. Organizace spojených národů by proto měla převzít kontrolu a umožnit přechod, kterým se zajistí návrat k normálnímu fungování toho, co nikdy nemělo být obeháno, jinak řečeno k uplatňování mezinárodního práva.

Bastiaan Belder, jménem skupiny EFD. – (NL) Paní předsedající, vysoká představitelko, na Štědrý večer roku 2009 – jinak řečeno v době naší vánoční přestávky – zůstalo mnoho kostelů v Iráku, Mezopotámii, zavřených. Tato smutná situace nastala stejně jako rok předtím v důsledku hrozby pumových útoků. Ostatně kostely zejí často prázdnotou, protože stále více křesťanů odchází ze země. Násilí vůči nim pořád roste i navzdory poklesu jejich počtu. Před Vánocemi došlo ke třem smrtelným útokům v Mosulu. Kromě toho křesťané v dříve dosud relativně bezpečném městě Kirkúku byli v posledních několika měsících také vystaveni řadám únosů a vražd, které jednoduše nebraly konce, následkem čehož stovky křesťanských rodin uprchly.

Zatímco v roce 2003 bylo v Iráku přibližně 1,5 milionu křesťanů, více než polovina se pokusila zachránit útekem před náboženskými čistkami, které prováděli islámští extremisté. Jeden irácký křesťan se ptal, zda Evropská rada, zda 27 členských států Evropské unie jen nečinně přihlíží nastávající afghánizaci Iráku. Uvítal bych, paní vysoká představitelko, kdybyste mi k tomu řekla svůj názor. Ať již je jakýkoliv, Mezopotámii bez její starobylé křesťanské pospolitosti nečeká tolerantnější budoucnost a z dlouhodobého hlediska tento stav nebude dobrý ani pro evropskou bezpečnost.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Příprava na parlamentní a prezidentské volby 7. března vyvolala horečnatou činnost, jejíž součástí je formování nových koalic a aliancí. Někteří odpůrci iráckého premiéra chtějí obnovit staré aliance, například Sjednocenou iráckou koalici. Naproti tomu premiér se snaží získat sekulární skupiny nebo nezávislé kandidáty, aby se připojili ke koalici Právní stát.

Nesmíme však zapomenout na to, že po těchto parlamentních a prezidentských volbách bude muset vláda uspořádat referendum o Kirkúku. Existuje velmi reálná možnost, že v případě, že některé irácké skupiny tyto volby zpochybní nebo že se objeví vnitřní konflikty, dojde ke zhoršení bezpečnostní situace v Iráku.

Hlavními problémy, se kterými se potýkají bagdádské správní orgány, jsou odklad referenda o dohodě SOFA, která byla uzavřena se Spojenými státy americkými, dokončení zákona o ropě a zemním plynu, pokles cen ropy, vysoký počet poprav – v současné době je v Iráku 900 lidí odsouzených k trestu smrti – a mučení jako prostředek k dosažení přiznání. Celkové zhoršení situace v oblasti lidských práv EU hluboce znepokojuje. A v neposlední řadě roste korupce. Jako příklad bych vám mohla uvést uvěznění bývalého iráckého ministra obchodu.

Pokud jde o vztahy s Irákem, Rumunsko se chce přeorientovat ze zajišťování vojenské bezpečnosti na oblast civilní bezpečnosti. Moje vlast dokázala tím, že v Iráku zachovala vojenskou přítomnost až do ukončení mise, že své závazky dodržuje.

Ana Gomes (S&D). – (PT) Demokratické vymoženosti iráckého lidu je ještě zapotřebí upevnit a podporovat, což platí i pro bezpečnostní situaci. V posledních měsících docházelo k povzbudivým změnám aliancí, což velmi přispělo k překonání národnostních a náboženských roztržek, kterými se v posledních letech irácká politika vyznačovala. Úspěch nové kurdské strany „Změna“ je příkladem normalizace politického života v Iráku. Nedávné prohlášení volební komise, že přibližně pět stům sunnitských politiků bude zakázáno kandidovat, však nenapomáhá národnímu usmíření, může ohrozit průběh voleb a mohlo by znovu roznítit konflikty. Zprávy o uplatňování trestu smrti jsou také deprimující. Baronko Ashtonová, evropská vůdčí by se měli snažit přesvědčit irácké správní orgány, aby jej zrušily. Také z tohoto hlediska je důležité posilovat misi EULEX.

V okolních zemích dosud žije jeden a půl milionu Iráčanů. Mnozí se nikdy nebudou moci vrátit. Evropské země, které se v roce 2003 účastnily invaze, mají zvláštní odpovědnost a měly by přijmout více těchto uprchlíků. Je nezbytné, aby v tomto směru irácká vláda zlepšila zákon o NGO jako v případě pomoci vnitřně vysídleným osobám, v záležitostech týkajících se lidských práv obecně a zvláště práv žen a v boji proti korupci, aby se společnost mohla svobodně organizovat. Je nezbytně nutné, aby Evropská unie podporovala součinnost iráckých a evropských NGO. Existence občanské, svobodné a aktivní společnosti je nutným předpokladem pro upevnění demokracie v Iráku.

Tomasz Piotr Poręba (ECR). – (PL) Paní předsedající, paní Ashtonová, i přes obrovské vypětí mezinárodních sil a stovky padlých v řadách mezinárodní koalice, včetně 23 polských vojáků, je situace v Iráku stále špatná. V této zemi se musíme vypořádat s teroristickými útoky a pronásledováním náboženských menšin včetně křesťanské menšiny. Ve srovnání s tím, jaká zde byla situace před několika lety, došlo samozřejmě k určitému

pokroku. Máme však stále zprávy o teroristických útocích, které destabilizují nejen Irák, ale celý Střední východ. Cílem teroristů a lidí podporujících mezinárodní terorismus je Irák destabilizovat. Mnoho důkazů potvrzuje skutečnost, že Írán se aktivně podílí na podpoře terorismu.

Paní Ashtonová, jaký je váš názor jakožto vysoké představitelky Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku na roli, jakou zastává Írán ve vměšování do iráckých záležitostí? Chtěl bych vás povzbudit, abyste zaujala asertivnější postoj a spolupracovala se Spojenými státy americkými na nalezení řešení, která budou na Írán platit a donutí ho, aby přestal zasahovat do vnitřních záležitostí Iráku. Podle mého názoru jen tehdy bude možné v tomto regionu dosáhnout určitého relativního stupně stability.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL). – (FR) Paní předsedající, paní vysoká představitelko, nesdílíme váš optimismus ohledně situace v Iráku ani ohledně přínosů koalice, protože nemá daleko ke slepotě. Invaze do Iráku a jeho okupace se uskutečnily na základě úmyslně nepravdivých informací o výskytu zbraní hromadného ničení v této zemi.

27 členských států EU bylo v důsledku toho zataženo do útoku vůči Iráku a jeho okupace. Země se nachází v troskách, její dědictví je vydrancováno a obyvatelstvo rozděleno hlubokým příkopem. Náboženský fanatismus hojně rozšiřuje řady bojovníků o posily. Despotický irácký režim sem nerušeně zasahuje. Volby mají žalostný a nespravedlivý průběh.

Co hodláte učinit a co hodláme učinit pro to, aby byly povolány k odpovědnosti ty země, které lhaly a které by mohly zítra začít provádět totéž Jemenu nebo jakémukoliv jinému státu? Prostřednictvím jakých opatření hodláte odsoudit okupanty za používání nekonvenčních chemických a radiologických zbraní a munice s ochuzeným uranem, jejichž škodlivé účinky na budoucí generace jsou dobře známy? Jak zajistíme, že tyto zbraně nebudou použity v Afghánistánu, když jsme zavírali oči nad situací v Iráku?

Fiorello Provera (EFD). – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, skutečně vítáme nadcházející volby v Iráku, protože představují další krok směrem k demokracii. Nebudou svobodné a rovné, ale musíme se spokojit s postupem po malých krůčcích.

Základními podmínkami pro rozvoj demokracie jsou hospodářská, obchodní, kulturní a finanční obnova Iráku a zajištění jeho bezpečnosti, ale musíme také napomáhat posílení institucí této země. Pokojného soužití různých národnostních a náboženských skupin žijících na území Iráku lze dosáhnout obnovou institucí na základě zavedení federálního řešení – federalismu –, které jednotlivým oblastem v rámci společného státu dopřeje rozsáhlou autonomii. Zkušenost iráckého Kurdistanu by mohla nabídnout užitečné vodítko.

Chtěl bych se proto dovědět, jaký má názor na tuto institucionální stránku země baronka Ashtonová, vysoká představitelka.

Alf Svensson (PPE). – (SV) Je-li tématem Irák, zcela pochopitelně se hodně mluví o násilí a hrůzných skutečnostech, ale nelze popřít, že v zemi probíhá demokratizace.

Chtěl bych připomenout, že loni v iráckých místních volbách zcela otevřeně kandidovalo 3 912 žen. To znamená, že o každé křeslo se ucházelo zhruba deset žen. Tuto skutečnost je potřeba považovat, zvláště v arabské zemi, za pozitivní znamení. Tyto místní volby jsou také důvodem k určité naději před letošními parlamentními volbami, které budou 7. března, protože se jich zúčastnili sunnitě. Jak tu již zaznělo, před dvěma týdny však vládní komise zamítla povolit účast ve volbách čtrnácti sunnitským stranám a několika stovkám kandidátů. Mezi postiženými jsou ministr obrany Abd al-Kádir al-Ubajdí a Sálíh al-Mutlak, předseda převážně sunnitské Irácké fronty národního dialogu.

Irácké parlamentní volby mají samozřejmě pro budoucnost země a pro budoucí demokratizaci Iráku zásadní význam, zejména pokud jde o iráckou národnostní a náboženskou soudržnost. Chtěl bych také zdůraznit, že pokud jde o zacházení s národnostními a náboženskými menšinami v Iráku, musíme hovořit jasnou řečí. Jak jsem již zmínil, irácké parlamentní volby budou mít rozhodující význam pro to, jak budeme k Iráku v bezprostřední budoucnosti přistupovat. Baronko Ashtonová, co myslíte, jako vysoká představitelka EU, že EU může udělat pro to, aby nadcházející parlamentní volby v Iráku byly všeobecné a demokratičtější?

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Evropská unie v posledních letech velmi posílila své vztahy se zeměmi Středního východu a svůj vliv v této oblasti. Evropská unie věnovala Iráku vždy hodně pozornosti a spolu s mezinárodním společenstvím se podílí na jeho rekonstrukci a na mírových a bezpečnostních misích. V zemi dosud bojují o moc různé skupiny, což brání uskutečňování reform, které tu byly v mnoha oblastech započaty. Důvodem ke znepokojení je také skutečnost, že čtrnáct stran bylo vyloučeno z účasti na blížících se volbách. Irák si zvolil cestu k demokracii, a proto Evropská unie a ostatní státy musí požadovat a v případě

nutnosti pomoci zajistit, aby byly plněny přijaté mezinárodní závazky a dodržovala se lidská práva a svobody. Jsem přesvědčen, že Irák je připraven na úzkou spolupráci s Evropskou unií. Memorandum o porozumění mezi EU a Irákem v oblasti energetické spolupráce, jež bylo podepsáno v pondělí, je důkazem jeho odhodlání rozvíjet dlouhodobý vztah, který je oboustranně prospěšný. Z energetického hlediska je Irák pro Evropskou unii velmi důležitý, ale zajištění bezpečnosti dodávek energie je nevyhnutelně spojeno s ekonomickou a politickou stabilitou této země, která zde v poslední době chyběla. Bezpochyby se jedná o dlouhodobý proces, ale domnívám se, že Evropská unie, vysoká představitelka a mezinárodní společenství musí nabídnout prostředky a řešení, jež zajistí zásadám lidských práv a právnímu státu místo základních pilířů budoucí politiky Iráku.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Paní předsedající, paní Ashtonová, chtěl bych konstatovat, že pokud bych měl projev paní Ashtonové shrnout jednou větou, charakterizoval bych ho jako oficiální optimismus. Domnívám se však, že Evropa a naši voliči očekávají konkrétnější slova a očekávají pravdu. Politikové ukazují, jací jsou, nejen tím, co říkají, ale také tím, o čem nemluví, a ve vašem projevu, paní Ashtonová, nezaznělo ani slovo o některých skutečnostech, které do značné míry pobouřily evropské veřejné mínění včetně veřejného mínění v mé zemi. Mám na mysli například běžné pronásledování menšin v Iráku včetně, a to zdůrazňuji, křesťanů. Touto věcí si můžeme být naprosto jisti.

Domnívám se, že slova mého kolegy poslance Poręby o vměšování Iránu do Iráku byla pravdivá. Neplatí však totéž o iráckých správních orgánech a jejich skandálním zásahu v táboře Ašraf, v němž jsou ubytováni iránské uprchlíci? Nejednají snad irácké správní orgány právě tak? Zdá se mi, že toto by mělo být pořádně zdůrazněno, zvláště když irácké správní orgány dostávají od Evropské unie finanční pomoc, kterou často užívají velmi nepatřičně, například při zásahu v táboře Ašraf.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Paní předsedající, domnívám se, že Irák může sloužit jako příklad, že diktaturu, která likviduje své odpůrce po tisících chemickými zbraněmi, je někdy nutné svrhnout vojensky. Dospět k takovému rozhodnutí je obtížné. Přál bych si proto, abychom dnes, když tu hovoříme o Iráku, měli na paměti tisíce vojáků ze Spojených států amerických, Itálie, Polska a dalších zemí, kteří padli v Iráku, a abychom nezapomínali ani na jejich rodiny. Šli tam přesvědčení o tom, že slouží dobré věci, a v rozpravě zaznívá, že Irák je dnes na cestě budování demokracie.

Vím, paní Ashtonová, že po vás dnes žádáme, abyste byla aktivnější, ale vždyť chceme, aby Evropská unie byla aktivní. Navštivte prosím Irák a vystupte s hodnocením situace, aby byla pomoc, kterou Evropská unie posílá, využita v souladu s požadovanými podmínkami, jak tu bylo zmíněno, a to zvláště pokud jde o ochranu menšin.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Paní předsedající, slovo teď vychází na samé Poláky, ale zase máme nezanedbatelnou zkušenost se zapojením Polska a polských vojáků do obnovy bezpečnosti v Iráku.

Sdílím váš názor, paní Ashtonová, že situace v Iráku se oproti dřívějšímu naštěstí trochu zlepšila, ale dosud se jedná o poměrně křehký stát. K rozmanitým opatřením, jež Unie činí, bych chtěl přidat ještě dva konkrétní návrhy, protože se mi zdá, že takové tu schází. První návrh se týká něčeho, co tu dnes nebylo zmíněno: Domnívám se, že pro rozvoj a stabilizaci Iráku je nesmírně důležité přijmout program pro vzdělávání mladých Iráčanů v Evropě, protože v Iráku je stále nedostatek lékařů, inženýrů a odborníků na zavlažování. Myslím si, že Iráku můžeme v této oblasti velmi pomoci. Druhý návrh se týká ochrany kulturních památek, které se nacházejí v Iráku. Domnívám se, že EU by měla pomoci s obnovou Babylonu. Toto město je kulturním pokladem, jehož ochrana by měla ležet na srdci opravdu každému.

Paul Rübig (PPE). – (DE) Paní předsedající, baronko Ashtonová, má otázka se týká memoranda o porozumění, které bylo podepsáno pro oblast energetiky. Domníváte se, že zde budete moci spolu s panem Oettingerem nebo panem De Guchtem postoupit ještě dále? Jsem přesvědčen, že právě hospodářská rekonstrukce by Iráku mohla přinést větší stabilitu. Pokud by se vztahy v oblasti energetiky ještě prohloubily, zejména tím, že bychom většími dodávkami evropských zařízení umožnili lepší využití tamějších zásob energie a na oplátku bychom u nich nakupovali energie, byla by to oboustranně výhodná situace. Velmi rozumným krokem by bylo vyvinout v následujících týdnech v tomto ohledu iniciativu.

Catherine Ashton, vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku / místopředsedkyně Komise.
– Opět vám všem děkuji za důležitou a zajímavou rozpravu. Pokusím se reagovat na některé zřejmé sporné body, které vážené poslance nejvíce znepokojují.

Začala bych tím, že uznávám, že otázka menšin má onu důležitost, kterou jí připisují poslanci. Jak poslanci určitě vědí, důležitou součástí naší práce týkající se dohod o partnerství a spolupráci je právě zajistit, aby

lidská práva byla jádrem našich dohod. Doufáme, že bude možné tuto dohodu s Irákem již brzy parafovat, a plně přijímám a přebírám odpovědnost za to, že zajistím, aby se v rámci našich snah dostalo problematice menšin patřičného uznání. Tato věc je nepochybně velmi důležitá.

V otázce trestu smrti také přijímám za svůj cíl, který tu navrhovala řada vážených poslanců. Naším jasným cílem je dosáhnout jeho zrušení, a to právě kvůli všem těm důvodům, které tu vážení poslanci zcela po právu uváděli.

Souhlasím také s tím, že musíme upevnit a posílit politické procesy, což bude věc, které budeme ve veškerých našich snahách přikládat velkou důležitost, a zajistit, že zejména co se týče nadcházejících voleb máme jasno v tom, čeho chceme dosáhnout. Chápu, že rozhodnutí výboru o vyškrtnutí kandidátů může mít důsledky, na něž tu poukázala řada poslanců včetně paní poslankyně Costové a pana poslance Stevensona.

Posouzení způsobilosti kandidátů tvořilo vždy součást předvolebního procesu. K dispozici je postup odvolání a věřím, že bude moci řádně proběhnout. Měla bych také zmínit, že plánujeme příští týden, tedy šest týdnů před volbami, vyslat misi EU, což nám umožní přímo a podrobně sledovat předvolební proces, který nás velmi zajímá. Věříme a doufáme, že irácké správní orgány zajistí ze všech důvodů, na které tu vážení poslanci ve svých projevech dostatečně jasně poukázali, všeobecnost volebního procesu.

Řada poslanců také zmiňovala otázku memoranda o porozumění o energetické spolupráci a jeho důležitost a význam. Tento náš krok se opírá o nepochybnou skutečnost, že Irák je jednotným státem a že spolupracujeme s vládou celého Iráku. Plně podporujeme, aby Irák i nadále zůstal jednotným a suverénním státem. V této oblasti bude důležité prohloubit spolupráci – zaznamenala jsem, co zde zaznělo, zejména v příspěvku pana poslance Rübiga, který nastínil potřebu dále uvažovat o prohloubení této spolupráce. Budu to tlumočit kandidátům na komisaře.

Když konstatuji, že otázka bezpečnosti představuje určitý problém, jsem si také vědoma toho, že Kirkúk je jeho důležitou součástí, stejně jako další sporné hranice. Charakterizovala jsem to jako jeden z hlavních problémů, se kterými se Irák v současnosti potýká. Jsem však hluboce přesvědčena, že tyto problémy si musí Irák vyřešit sám. Je na něm, aby hledal cestu k řešení. Jsem však velmi nakloněna tomu, abychom podporovali Asistenční misi OSN v Iráku, která věnuje velké úsilí pokusům o zahájení dialogu a příslušného procesu. Jsem však spíše strážlivá a neočekávám, že by v této konkrétní fázi před volbami dialog dosáhl významné úrovně.

Ještě se trochu více zmíním také o energetické spolupráci. Považujeme ji za součást vytváření komplexní a ucelené energetické politiky pro Irák. Týká se dodávek energie mezi Irákem a Evropskou unií a jejich bezpečnosti a měl by k ní samozřejmě patřit rozvoj obnovitelné energie, zejména solární a větrné energie, a také posílení opatření pro energetickou účinnost v Iráku. Doufám také, že se během následujících let a měsíců rozvine rovněž spolupráce v oblasti technologií, vědy a průmyslu. Tato připomínka byla velmi případná.

Pan poslanec Meyer v souvislosti s nedávným odvoláním delegace otevřel téma budoucích bezpečnostních problémů. Jak jsem již zmínila, velmi nám záleží na tom, aby se poměry zlepšily tak, že situace dovolí v zemi rozmístit volební pozorovatelskou misi za účasti členů Parlamentu. Tento krok bude mít pro vážené poslance v nadcházejícím volebním procesu nepochybně obrovský význam, a jak jsem již zmínila, lidi vyšleme velmi brzy.

Vážení poslanci vznesli otázku stažení sil. Prezident Obama, jak je známo, oznámil, že všechny bojové jednotky budou staženy do srpna 2010, což ve skutečnosti znamená, že stahování začne krátce po iráckých volbách. To je důležitá a významná skutečnost. Uvedla jsem již, že brzy vyšleme tým pro hodnocení průběhu voleb, což nám pomůže, jak doufám, řešit problémy, na které vážení poslanci v této souvislosti poukázali.

Pokud jde o tábor Ašraf, opakovaně a nekompromisně jsme Iráku připomínali, že tento složitý problém musí řešit v naprostém souladu s mezinárodním právem a bez použití násilí.

Vrátím-li se zpět na začátek, pokud jde o Irák, jsem optimistka. Vyskytují se zde závažné problémy a vážení poslanci nám je právem připomínají. Nadcházející volby a možnost širší spolupracovat – jež znamená příležitost pro Evropskou unií, pro její systém hodnot, pro věci, na kterých nám zvláště záleží: lidská práva, práva menšin, problém trestu smrti, rozvoj hlubší spolupráce v oblasti energetické bezpečnosti a dodávek energie, navázání užší spolupráce s její vládou, v níž ovšem budeme mít jasno o svých očekáváních – nám však dovolují vidět budoucnost Iráku jako země, v níž bude mír a demokracie. Musíme zajistit, že o tento cíl budeme důsledně usilovat.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat na příštím dílčím zasedání v únoru ve Štrasburku.

Písemná prohlášení (článek 149)

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL), písemně. – (CS) Znáám málo zemí v relativní blízkosti Evropy, které se podařilo „demokratizací“ zatlačit ve vývoji o několik desítek let zpět. Irák, kde se bohužel velmi negativně podepsaly i jednotky pocházející ze zemí EU, mezi ně rozhodně patří. V současné době se podařilo z jednoho z nejvíce sekulárních států islámského světa vytvořit trosku, ve které se tři komunity neustále dohadují a přetahují. To, co přežilo z minulosti, jsou vzpomínky na relativně dobrý školský a zdravotní systém a poměrně vyspělou infrastrukturu v zemi. Jako v jediné ze zemí oblasti byla zajištěna kurdské menšině autonomie, přitom ve státě nepanovaly žádné ideální demokratické poměry. Koneckonců, ve které zemi regionu můžeme režim označit za skutečně demokratický? To, že se po invazi armády Spojených států podařilo dokonale rozvrátit irácký stát, znamená spolu s částečnou likvidací infrastruktury sociálního, zdravotního a školského systému obrovský krok zpět. Zástěrka v podobě tzv. demokratických voleb to rozhodně nemůže zastříť. Snaha odpoutat pozornost od problémů současnosti inscenovanými procesy s prominenty režimu Saddáma Husajna je naivní. Jenom člověk absolutně neznalý věci si může myslet, že se tímto způsobem dá situace zlepšit. Jediným pozitivem posledního období je to, že jak administrativa Spojených států, tak irácká vláda pochopily, že bez dobrých vztahů s Íránem to nepůjde.

Artur Zasada (PPE), písemně. – (PL) Jsem potěšen optimistickým tónem projevu paní Ashtonové, ale pokud jde o mé hodnocení situace v Iráku, raději bych byl poněkud opatrný. I přes mnohé příznivé známky zůstává země vnitřně nestabilní a zcela jistě nelze říci, že zde demokracie „zapustila kořeny“. Nemůžeme mluvit o stabilizační situaci v zemi, v níž bylo 1,8–1,9 milionu obyvatel v rámci jejích hranic vnitřně vysídleno, další milion jich zemi úplně opustil, a podmínky, v nichž žijí uprchlíci, jsou velmi špatné.

Je nezbytné revidovat metody, pomocí nichž se v současné době poskytuje zahraniční pomoc uprchlíkům v Sýrii a Jordánsku a vnitřně vysídleným lidem v Iráku. Tuto pomoc bude nutné poskytovat dostatečně dlouhou dobu. Jak dlouho? To zatím nevíme. Tak jako lékař neukončí léčbu hned při prvních známkách zlepšení, ani my se nesmíme nechat oklamat přehnaně optimistickými předpověďmi.

(Zasedání bylo přerušeno v 19:25 a pokračovalo v 21:00.)

PŘEDSEDAJÍCÍ: EDWARD McMILLAN-SCOTT

Místopředseda

8. Druhá revize dohody o partnerství AKT-ES (Dohoda z Cotonou) (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je zpráva poslankyně Evy Jolyové předložená jménem Výboru pro rozvoj o druhé revizi dohody o partnerství AKT-ES (Dohoda z Cotonou) (2009/2165(INI)) (A7-0086/2009).

Eva Joly, zpravodajka. – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, revize Dohody z Cotonou představuje příležitost poučit se z krizí, kterým čelíme: z hospodářské a finanční krize, ze sociální nebo potravinové krize, ze změny klimatu, z energetických problémů a přetrvávání extrémní chudoby.

Převládající model hospodářství, jímž je ničím neomezený volný trh, a náš životní styl totiž nejen narazily na své meze, nýbrž tyto dosud nevídané mnohostranné krize ve skutečnosti zapříčinily. Musíme proto provést radikální revizi veškerých našich politik.

Dnes předkládaná zpráva, kterou jednomyslně přijali členové Výboru pro rozvoj, podle mne činí první krok k této nezbytné revizi.

Hlavním pravidlem, kterého se musíme držet, je konzistentnost. Obchodní politika Evropské unie, rybolov a zemědělství musí být vypracovány konzistentně tak, aby zajistily udržitelný rozvoj, bojovaly proti chudobě a každému zaručovaly přiměřený životní standard a příjem.

S politováním musím konstatovat, že tomu tak v současnosti není. Evropská unie tím, že udělala obchod samotným cílem, nikoliv prostředkem sloužícím rozvojové politice, obětuje obyvatelstvo rozvojových zemí prospěchu nadnárodních společností. Proto se jednání o dohodách o hospodářském partnerství právem setkávají s nesouhlasem vlád států AKT, odborů a občanské společnosti, jež je považují za hrozbu pro své ekonomiky.

Zemědělství je jednou z nejproblematictějších otázek a ve spolupráci mezi Evropskou unií a zeměmi AKT zůstává tragicky opomíjeno. Ačkoliv zemědělské oblasti a toto odvětví mají význam pro 60 % obyvatelstva a jejich pracovní místa, z evropských fondů pro země AKT prakticky nic nedostávají.

To se musí změnit. Jak můžeme vymýtit chudobu, když nepovažujeme potravinovou soběstačnost za prioritu? Zemědělství musí tvořit jádro rozvojových politik Evropské unie. Pomáhat rozvojovým zemím a místním zemědělcům zajistit jejich potravinovou soběstačnost je zkrátka zcela nezbytné, a to tím spíše, že v současnosti je potravinová soběstačnost stejně jako demokratická legitimita místních vlád ohrožována novým, zvláště zneklidňujícím jevem, totiž skupováním zemědělské půdy zahraničními investory vyvolanému vzrůstem cen potravin v roce 2007.

Čína, Saudská Arábie a dokonce i Katar nyní vlastní v rozvojových zemích tisíce hektarů půdy. Evropská unie a země AKT se musí pustit do řešení tohoto problému, který by mohl vyústit do násilných střetů a hladových bouří, a učinit z přístupu k přírodním zdrojům, jako jsou půda a voda, základní a nezadatelné právo místního obyvatelstva.

Další problém, který mi leží na srdci, jsou daňové ráje. Rozvinutým zemím působí nemalé škody, ale ještě horší dopad mají na hospodářství a politické instituce rozvojových zemí. Odhaduje se, že nezákonné finanční toky, které umožňují, dosahují až desetinásobku výše oficiální rozvojové pomoci.

Zastavení tohoto vnitřního krvácení je zkouškou naší zásadovosti a důvěryhodnosti. Prvním krokem by mohlo být uzavření závazné dohody, která by po nadnárodních společnostech požadovala, aby automaticky zveřejňovaly, jakých zisků dosáhly a jaké daně zaplatily v každé zemi, ve které působí, což by omezilo zneužívání a ztráty, kterými trpí rozvojové země.

Závěrem bych chtěla tuto rozpravu využít k tomu, abych znovu poukázala na demokratický deficit této revize, která nebyla konzultována s našimi parlamenty. Role Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU však musí být posílena.

Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, doufám, že vyjednávací se chopí nabízené příležitosti a dosáhnou potřebných změn tohoto partnerství, které budou znamenat úspěch, z něhož bude mít zásadní prospěch obyvatelstvo zemí AKT.

Vital Moreira, *navrhovatel Výboru pro mezinárodní obchod.* – (PT) Pane komisaři, dámy a pánové, Výbor pro mezinárodní obchod, jemuž mám tu čest předsedat, se usnesl, že zaujme stanovisko k probíhající revizi Dohody z Cotonou, a to ze dvou důvodů.

Zprvė proto, že obchod tvoří neodmyslitelnou součást vztahů mezi africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi (AKT) a Evropskou unií. Zadruhé proto, že Dohoda z Cotonou je doprovázena novými dohodami o hospodářském partnerství, jež jsou v zásadě obchodními dohodami.

Z těchto důvodů jsme se rozhodli do tohoto procesu vstoupit prostřednictvím zprávy, pro kterou jsem byl určen zpravodajem.

V této zprávě nám jde o dvě věci: zprvė o dodržování jednotlivých bodů dohod o hospodářském partnerství a o respektování parlamentních kontrolních institucí, které jsou těmito smlouvami zřizovány, například institucí Cariforum, a zadruhé o využívání jejich součinnosti, ovšem za současného respektování nezávislosti obou institucí. Jinak řečeno o respektování součinnosti smíšeného parlamentního shromáždění, které zasedá mezi Evropskou unií a zeměmi AKT, a novými meziparlamentními institucemi ustanovenými dohodami o hospodářském partnerství.

Karel De Gucht, *člen Komise.* – Pane předsedající, velmi si vážím zájmu, který máte o druhou revizi Dohody z Cotonou. Rovněž jsem si s velkým zájmem přečetl zprávu Výboru pro rozvoj, která přináší pronikavou analýzu důležitých otázek. Považujeme za svoji prioritu v průběhu celého procesu Parlament stále informovat, jako tomu bylo v minulých měsících.

Jednání nabralo obrátky a nyní již vstupují do závěrečné fáze. Příští společné zasedání velvyslanců prověří hodnotu těchto rokování. Budeme se připravovat na mimořádné společné zasedání ministrů, kterým v březnu uzavřeme tato jednání, jak to předpokládá Dohoda z Cotonou.

Dovolte mi nyní, abych vám ke zprávě řekl několik poznámek. Tak především zpráva již prokázala svoji užitečnost tím, že podporuje určitá stanoviska EU. Jmenoval bych alespoň některá z nich: vaše stanovisko k posílení parlamentů států AKT, k Mezinárodnímu trestnímu soudu a dalším bodům týkajícím se lidských

práv upevnilo naši vyjednávací pozici. Shodujeme se s vámi také v důležitosti, kterou připisujete změně klimatu a potravinové bezpečnosti, což se odrazí i v konečném výsledku.

Chtěl bych se zaměřit na čtyři body a začal bych důležitostí parlamentního rozměru vtěleného ve smíšeném parlamentním shromáždění, kterému zpráva přičítá velkou důležitost. Komise si stanovila za svůj cíl posílit parlamentní rozměr v Dohodě z Cotonou. Nemáme proto v úmyslu oslabit SPS. Návrh Komise je naopak zapotřebí vidět v širším kontextu posilování funkcí parlamentního dohledu, a to zvláště s ohledem na stávající a budoucí dohody o hospodářském partnerství (EPA) a programy ERF. Měli bychom zajistit maximální součinnost mezi institucemi EPA a institucemi Dohody z Cotonou včetně spolupráce mezi regionálními zasedáními SPS a parlamentními orgány EPA. V tomto připravovaném uspořádání by bylo rozumné zúžit plenární zasedání SPS. Komise však souhlasí s tím, že o této záležitosti je třeba se dohodnout s těmi, kterých se nejvíce týká, a proto je ochotna znovu zvážit své stanovisko. Současně bychom chtěli blíže poznat názor Parlamentu na roli a fungování SPS v kontextu měnících se politických a institucionálních podmínek.

Uzavření dohod EPA nezbytně vyžaduje nejen zajištění součinnosti jejich institucí s institucemi Dohody z Cotonou, ale neobejde se rovněž bez aktualizace obchodních ustanovení Dohody z Cotonou, protože obchodní režim zavedený Dohodou z Cotonou zastaral. Dohodli jsme se s partnery z AKT, že budeme dále jednat se záměrem uzavřít regionální dohody o partnerství s Evropou. V této souvislosti bych chtěl jakožto komisař pro rozvoj zdůraznit, že není politicky žádoucí ani právně přípustné do Dohody z Cotonou začlenit unilaterální obchodní režimy jako například GSP nebo GSP+, jak se doporučuje v návrhu zprávy, protože tyto režimy jsou závislé na samostatných systémech EU. Komise však naopak vítá požadavek, aby Dohoda z Cotonou věnovala obecně více pozornosti obchodní problematice a rozvojovým otázkám a pomáhala konkrétně obchodu.

Ve své zprávě vyjadřujete obavu, zda by závěry dohod EPA a zvýšená míra regionalizace nemohly narušit soudržnost skupiny AKT. Komise je přesvědčena, že regionální diferenciace v rámci Dohody z Cotonou představuje spíše dobrou příležitost než hrozbu. Regionální integrace má pro rozvoj zemí AKT klíčový význam a tuto skutečnost je zapotřebí začlenit do Dohody z Cotonou, abychom mohli lépe podporovat vlastní úsilí těchto zemí o dosažení tohoto cíle. To však v žádném případě neznamená rozdělování skupiny AKT a naši partneři ze skupiny AKT z velké části sdílejí tento přístup.

Dovolte mi nyní se stručně vyjádřit k politikám týkajícím se jednotlivých odvětví, která zdůrazňujete ve své zprávě. Zcela sdílíme názor o důležitosti změny klimatu a obnovitelných energií a toto hledisko již uplatňujeme v současnosti při provádění revize. Podobně se na regionální úrovni zaměříme na problematiku potravinové bezpečnosti.

Vyzdvihujete také důležitost řádné správy věcí veřejných v daňových záležitostech a fiskální oblasti. Řádná správa věcí veřejných tvoří základní zásadu Dohody z Cotonou. V současné době Komise připravuje v návaznosti na článek 9 Dohody z Cotonou v kontextu rozvojové spolupráce novou politiku týkající se řádné správy věcí veřejných v daňových záležitostech. Tato hlediska se snažíme také zahrnout do probíhající revize. Mohu proto potvrdit, že s vámi máme stejný cíl, totiž vytvořit spravedlivé, efektivní a prorůstové daňové systémy a efektivní správu daní a také posílit účast rozvojových zemí v mezinárodních daňových procesech.

Na závěr se vyjádřím k vašemu zklamání z toho, že Komise před započetím procesu revize nekonzultovala svůj postup s větším počtem subjektů – viz odstavce 2 a 8. Plně souhlasím s tím, že o budoucnosti vztahů AKT-EU v období po roce 2020 je zapotřebí vést rozsáhlé konzultace, snad formou zelené knihy. Budeme muset zhodnotit výsledky současného průběhu revize a poznatky, které si z toho odneseme, využít jako základ těchto konzultací.

Cristian Dan Preda, jménem skupiny PPE. – (RO) Nejprve bych chtěl paní poslankyni Jolyové blahopřát za to, že připravila tuto zprávu. Témata, o kterých se zmiňuje, jsou mimořádně významná pro zajištění toho, aby Dohoda z Cotonou zůstala v kontextu nových problémů, se kterými se země AKT potýkají, základem pevného partnerství s těmito zeměmi AKT a také funkčním nástrojem.

Jednání se konají v podmínkách, které jsou, jak všichni víme, náročné a složité. Na jedné straně jsou země AKT hluboce postiženy nejen hospodářskou a finanční krizí, ale trpí také nedostatkem potravin a následky změn klimatu. Na druhé straně všechny strany účastníci se jednání rozlouskávají určitý institucionální oříšek, který spočívá v tom, jak náležitým způsobem zohlednit tendence k regionalizaci vztahů mezi zeměmi AKT a Evropskou unií. Musíme zajistit, aby revidovaný text již obsahoval všechny nezbytné složky pro fungování takové spolupráce, která napomůže efektivnímu rozvoji a bude schopná v zemích AKT přispět k realizaci rozvojových cílů tisíciletí.

Chtěl bych také upozornit na to, že jsem za skupinu Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů) předložil pět pozměňovacích návrhů. Mám za to, že tyto změny nabízejí odstíněnější interpretaci některých návrhů obsažených v této zprávě. Například považujeme za důležité v odstavci 29 trvat u zemědělské půdy na zásadě vlastnictví.

Dále pokud jde o téma vytvoření mechanismu, který bude nadnárodní společnosti nutit zveřejnit dosažené zisky, domnívám se, že tento mechanismus musí být zaveden na mezinárodní úrovni. V odstavci 25 je důležité jasně zařadit otázku potravinové bezpečnosti konzistentním způsobem do kontextu rozvojové politiky EU. Konečně v odstavci 31 stanovisko týkající se dohody o zpětném přebírání osob se třetími zeměmi nevyjadřuje představu skupiny PPE o této záležitosti.

Harlem Désir, jménem skupiny S&D. – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, také bych chtěl paní poslankyni Jolyové blahopřát za její práci, za zprávu a rovněž za to, že zohlednila příspěvky skupiny progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu. Přestože jsme opět předložili několik pozměňovacích návrhů, v usnesení, které představila, poznáváme svůj podíl.

Pro naši skupinu je partnerství mezi Evropskou unií a zeměmi AKT součástí historického závazku, jenž si musí uchovat všechny své specifické rysy, nesmí být oslaben, a to dokonce ani kvůli požadavku, aby byl v souladu s určitými pravidly, například pravidly WTO. Velmi nám záleží na tom, aby toto partnerství zachovalo především konzistentnost všech politik Evropské unie – obchodní politiky, rozpočtové politiky – s cíli v oblasti rozvojové politiky, ale také s ohledem na prosazování míru, bezpečnosti, demokracie a lidských práv v zemích AKT.

Nejde o to, vnutit těmto zemím určitý model, ale spolupracovat s nimi na zajištění jejich rozvoje, jenž musí být udržitelným rozvojem. Z tohoto hlediska je velmi důležité, aby nám tato revize umožnila zohlednit nové faktory, které se vynořily v posledních pěti letech: boj proti změně klimatu, šíření technologií, rozvojová pomoc zaměřená na obnovitelné energie, boj proti potravinové krizi a s ním tedy větší důraz na naši spolupráci v oblasti zemědělství a potravinové soběstačnosti, boj proti finančním deregulacím, řádná fiskální správa a boj proti daňovým rájům. Zde všude spatřujeme náš podíl.

Chtěl bych zdůraznit dva body. Obchod: prováděním dohod o hospodářském partnerství se některá ustanovení Dohody z Cotonou stanou zastaralými, ale záleží nám na tom, aby tato dohoda přesto zmiňovala, že obchodní doložky a obchodní režimy, které budou zemím AKT poskytnuty, nesmí být méně výhodné než ty, které využívaly dříve. Domníváme se, že do revize Dohody z Cotonou by měl být zahrnut systém GSP, prozatímní dohody EPA a všechna tato ustanovení.

Na závěr, pokud jde o emigraci – naši kolegové ve skupině to zdůrazní – jde nám o to, aby bylo výslovně řečeno, že dohody o migraci zachovávají práva migrantů a že nemůžeme přijmout tranzitní režimy do zemí, které nezaručují dodržování lidských práv.

Louis Michel, jménem skupiny ALDE. – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, chtěl bych také blahopřát paní poslankyni Jolyové za pečlivost a přesnost její zprávy a za velmi případnou analýzu, která je jejím obsahem.

Druhá revize Dohody z Cotonou musí rozšířit *acquis* Loméské úmluvy, ale současně zachovat jednotu, soudržnost a solidaritu mezi státy AKT. Tato smlouva musí pochopitelně zaručovat, že dotyčné země budou moci řídit svoji rozvojovou politiku.

Příprava, hodnocení a sledování dohody by v důsledku toho měly být také právem parlamentů našich partnerských zemí. Víím, že tu jde jednoznačně o velmi náročný úkol, ale domnívám se, že se musíme zvláště snažit tyto parlamenty povzbudit. Toto očekávání musíme také velmi otevřeně dát najevo správním orgánům našich partnerských zemí. Některé vlády, jak sami víte, nejsou ochotné podporovat ve svých zemích parlamentní diskusi.

Žádám také zvláště o posílení demokratické kontroly a role Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU, zejména prostřednictvím doplnění takových ustanovení do Dohody z Cotonou, která by umožňovala SPS dostávat dokumenty o vnitrostátní a regionální strategii, aby se o nich mohla vést rozprava. Domnívám se, že v budoucnosti musí být s vnitrostátními a regionálními parlamenty mnohem systematictěji konzultována příprava návrhů dokumentů o regionální a vnitrostátní strategii.

Chtěl bych se také stručně dotknout otázky uspořádání práce smíšeného parlamentního shromáždění: Myslím si, že musíme zachovat dvě zasedání. Kdybychom snížili počet zasedání na jedno, vyslali bychom tím našim partnerům velice negativní signál. Regionální zasedání by možná měla být uspořádána blíže u

sebe; dne 25. ledna v tomto smyslu předložím několik konkrétních návrhů předsednictvu smíšeného parlamentního shromáždění.

Kvůli konzistentnosti a efektivnosti trvám na tom, aby se parlamentní orgány pověřené sledováním dohod EPA skládaly z členů SPS. Lépe se tím zajistí jejich rozvojový rozměr. Kromě toho uvítám vaše vyjádření, pane komisaři, protože jakožto budoucí komisař pro obchod máte o této deklaraci velký přehled. Ani na chvíli nepochybuji o vaší upřímnosti, když říkáte, že chcete tyto dohody o hospodářském partnerství rozšířit o rozvojový rozměr.

Na závěr dodávám, že revize Dohody z Cotonou by měla umožnit zvýšit pomoc a finanční příspěvky zemím AKT, aby jim pomohla přijmout opatření nezbytná pro boj se změnou klimatu.

Nirj Deva, jménem skupiny ECR. – Pane předsedající, stále dokola děláme totéž. Pořád mluvíme o zmírňování chudoby. Toto je již desátý Evropský rozvojový fond. Víme, že chudoba zase vzrostla, proto jsme poskytli přibližně 350 miliard EUR na tzv. zmírňování chudoby.

Proč je však tomu tak, že v zemích AKT uskutečňujeme takové politiky a programy, které jsme v naší vlastní evropské historii nikdy neměli? Cesta ke zbohatnutí a odstranění chudoby v oblastech jako Bruselský region nebo Brabantsko nebyla tvořena tím, co se snažíme dělat v zemích AKT. Evropa se stala bohatou vytvářením bohatství. Jak vytvoříme bohatství v zemích AKT?

Paní poslankyně Jolyová dospěla k velmi zajímavému zjištění, totiž že dochází k úniku kapitálu. Tvrdí, že z těchto zemí odchází osminásobek toho, co do nich vkládáme. Proč v těchto zemích není tento kapitál využit? Proč nevytvářejí podmínky pro to, aby kapitál zůstal doma a vytvářel pracovní místa a přinášel bohatství? Dokud neodpovíme na tyto otázky, budeme jen dále plýtvat penězi našich daňových poplatníků a vůbec nikomu nepomůžeme dostat se z chudoby.

Gabriele Zimmer, jménem skupiny GUE/NGL. – (DE) Pane předsedající, má skupina podporuje zprávu paní poslankyně Jolyové. Požadujeme, aby byly vzaty v úvahu kromě jiných tyto problémy: zahrnutí následků změny klimatu a nezbytných adaptačních opatření pro země AKT; obava zemí AKT, že regionální jednání se skupinami zemí AKT naruší uvnitř společenství AKT solidaritu; možnost podporovat na základě Dohody z Cotonou nezbytné investice v oblasti veřejných služeb a veřejné infrastruktury prostřednictvím úvěrů poskytovaných EIB. Současně jsme však proti tomu, aby byly součástí těchto jednání kvóty pro navrácení migrantů z EU do zemí AKT.

První revize Dohody z Cotonou měla politický rozměr. Nyní přichází ke slovu parlamentní rozměr, a z toho důvodu se nám nápad snížit počet zasedání Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU na jedno ročně jeví jako nepochopitelný.

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Hluboce mnou otrásl, když jsem během konference o potravinách zahlédla v rukou africké delegace ceduli s nápisem: „Nezásobujte Afriku potravinami“. Udělali bychom lépe, kdybychom si uvědomili, že Afrika nepotřebuje pomoc, ale právo na sebeurčení v produkci potravin. Je zajímavé, že africké obyvatelstvo a zemědělci mají stejný zájem jako zemědělci a obyvatelé východoevropských postkomunistických zemí nebo vzato do extrému jako zemědělci a obyvatelé Francie, místní zemědělci totiž potřebují, aby se mohli sami rozhodnout, co chtějí pěstovat, jak to chtějí pěstovat a jakým způsobem prodávat na místním tržišti. V zájmu místních obyvatel zase je, aby mohli jíst zdravé a kvalitní potraviny z místní produkce. Myšlenka liberalizovaného globálního volného trhu na jedné straně a myšlenka sebeurčení v produkci potravin na druhé straně jsou založeny na dvou rozdílných logikách. Zde bychom se měli postavit důrazněji na stranu sebeurčení v produkci potravin.

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Pane předsedající, pane komisaři, druhá revize Dohody z Cotonou přichází na pořad ve velmi zajímavou dobu, která dovoluje analyzovat ustanovení dohody ve světle rychle se měnící skutečnosti. Od poslední revize, která proběhla v roce 2005, se toho mnoho událo: objevily se krize v oblastech hospodářství, potravin, energií a finančnictví a změny vyplývající z jednání v oblasti změny klimatu a jejich dopadů na rozvojové země.

Věcí, která však určitě musí poslance zajímat, je role smíšeného parlamentního shromáždění a případné pokusy omezit četnost jeho zasedání a funkci. Velmi mne potěšilo, že pan komisař potvrdil, že Evropská komise nemá něco takového v úmyslu. Jedná se o důležitou věc, protože ani Evropský parlament, ani smíšené parlamentní shromáždění ani parlamenty zemí AKT se neúčastnily rozhodovacího procesu, jehož výsledkem jsou změny dohody.

Další důležitou věcí je regionalizace vztahů mezi Evropskou unií a zeměmi AKT a především charakter této regionalizace. Nejsem odpůrcem regionalizace, ale jsem přesvědčen, že regionální zasedání smíšeného shromáždění nesmí nahradit plenární zasedání. Ostatně bylo by pravděpodobně vhodnější, kdyby rozhodnutí o struktuře a zásadách práce smíšeného shromáždění učinilo toto shromáždění samo, a nikoliv strany dohody.

Schvaluji přání vyjádřené ve zprávě, aby byly posíleny vnitrostátní parlamenty. Pan poslanec Michel o tom hovořil. V budoucnosti bychom chtěli, aby všichni zástupci zemí AKT, kteří se účastní práce smíšeného shromáždění, byli poslanci parlamentů těchto států a nikoliv představitelé jejich vlád.

Neméně důležité je, aby parlamenty zemí AKT dostaly příležitost hrát významnou roli v rozvojové spolupráci, při přípravě a realizaci programů a při sledování a hodnocení uskutečněných kroků. Tím se také vysvětluje nezbytnost poskytnutí přístupu ke strategickým dokumentům. Kromě toho souhlasím s tím, že by se funkce neměly zdvojit a že je velmi důležité vzájemné doplňování a součinnost mezi dohodami o hospodářském partnerství a smíšeným parlamentním shromážděním.

Véronique De Keyser (S&D). – (FR) Pane předsedajícím, článek 13 Dohody z Cotonou nebyl již od roku 2000 revidován. Týká se citlivého tématu: dialogu mezi Evropskou unií a zeměmi AKT o přistěhovalectví, o řádném zacházení s přistěhovanci, o zásadách nenavrácení, o základních příčinách přistěhovalectví a konečně o boji proti nelegálnímu přistěhovalectví a o zpětném přebírání osob, přičemž Evropská unie se soustředila zejména na tyto dvě stránky.

Bolestná neexistence společné přistěhovačské politiky, která by byla v souladu s hodnotami, jež Evropa prohlašuje za své, hrozí, že v plánované revizi článku 13 přispěje k posílení represivní stránky a k honům na nelegální přistěhovatele. Tragický příklad bilaterální dohody mezi Itálií a Libyí, která vedla ke vzniku nepřijatelných humanitárních situací, se nezdá být dostatečně odstrašujícím pro zchlazení horlivosti těch, kdo chtějí zpřísnit článek 13, aby mohli zosrdit část věnovanou boji proti nelegálnímu přistěhovalectví.

Kromě toho v některých regionech – mám na mysli Kalábrii – nyní probíhá otevřený a žádná pravidla nerespektující hon na nelegální přistěhovatele. Místo abychom jednali na základě obav vyvolaných současnou krizí, musíme zdůrazňovat souhru, která musí být vytvořena mezi přistěhovalectvím a rozvojem.

Potřebují-li země AKT pomoc, aby se hospodářsky odrazily ode dna, my sami potřebujeme přistěhovalectví, abychom mohli čelit krizi, která nás postihuje. Měli bychom se proto zaměřit na legální přistěhovalectví a mobilitu. Ty jsou jedinou ochranou proti nenávislné atmosféře pozvolna se usazující v našich vlastních zemích.

Niccolò Rinaldi (ALDE). – (IT) Pane předsedajícím, pane komisaři, dámy a pánové, jakožto liberální demokraté chceme revizi Dohody z Cotonou využít k potvrzení moderních zásad, které podporují také země AKT. Když hovořím o moderních zásadách, mám na mysli především prosazování politik, kterými lze akcentovat a umožnit větší míru svobody.

Tato svoboda by měla být v první řadě svobodou od byrokracie, která nabývá v zemích AKT čím dál přehnanějších rozměrů a stále dusí hospodářský růst. Tato svoboda by měla především pro studenty znamenat možnost jít studovat do zahraničí. Domnívám se, že bychom měli využít příležitost, která se nám naskýtá s touto revizí, a zahájit ambiciózní program nabídky studijních stipendií. Tato svoboda by se měla uskutečňovat prostřednictvím šíření nových informačních technologií, aby se zvláště internet mohl stát co nejdostupnější vymožeností.

Za poslední by měl být povolen volný pohyb pracovní síly tak, aby se našlo řešení závažných případů zásahů proti přistěhovalcům, které zmínila paní poslankyně De Keyser, když hovořila o bilaterálních smlouvách. Dohoda z Cotonou, která je přímým následníkem úmluv z Lomé a z Yaoundé, má za sebou dlouhou historii; svého času byla průkopnická, a bude-li s to se vypořádat s novými problémy, opět se jí podaří hrát významnou roli.

Mariya Nedelcheva (PPE). – (FR) Pane předsedajícím, pane komisaři, nejprve bych chtěla paní poslankyni Jolyové blahopřát za kvalitní zprávu.

U příležitosti revize Dohody z Cotonou musíme konečně provést inventuru a na základě získaných poznatků navrhnout řešení, která zlepší její provádění, fungování a dopad. V tomto ohledu je mimořádně důležité udělat si zcela jasno o prioritách.

Chtěla bych zdůraznit tři okruhy: Zaprvé musíme jasněji určit obsah politického dialogu. Nesmíme ztratit ze zřetele upevňování míru, předcházení konfliktům a úsilí o jejich řešení, nicméně posílení funkčnosti stávajících nástrojů a doplnění bodů o boji proti obchodování s lehkými zbraněmi a proti drogám jsou úkoly, jejichž zvládnutí bude mít kladný politický, ekonomický i sociální dopad.

Zadruhé je mimořádně důležité uzavřít pružné a vyvážené dohody o hospodářském partnerství, které budou věnovat náležitý zřetel regionálnímu rozvoji. Lépe zohledněny by měly být klíčové oblasti jako zemědělství, obnovitelné energie a zaměstnanost mladých lidí. Poctivý dialog s místním obyvatelstvem umožní provést realistickou adaptaci.

Poslední bod se týká nezbytnosti institucionálního rámce. Má-li být zajištěna větší soudržnost různých pilířů této dohody, je takovýto rámec naprosto nepostradatelný. Posílení pravomoci SPS a vnitrostátních parlamentů automaticky povede ke zlepšení demokratické kontroly a především k daleko větší transparentnosti.

Na závěr dodávám, že každý nástroj, ať již nový nebo renovovaný, musí zachovat základní zásady a ducha dohody a především nesmíme ztratit ze zřetele hlavní cíl, jímž je vymýcení chudoby doprovázené podporou udržitelného růstu a postupného začleňování zemí AKT do globální ekonomiky.

Michael Cashman (S&D). – Pane předsedající, stručnost a výstižnost je známkou inteligence. Blahopřeji paní poslankyni Jolyové, blahopřeji panu komisaři. Parlamentu v těchto jednáních záleží hlavně na posílení zásady týkající se doložek o nezadatelných lidských právech a posílení sankcí za nedodržování takovýchto doložek, a to, mimo jiné, za diskriminaci na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženství nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku, sexuální orientace nebo za diskriminaci lidí s AIDS a HIV.

Pane komisaři, některé členské státy si prý nepřejí tuto úpravu, ale pro Parlament má zásadní důležitost. Lidská práva jsou, jak dobře víte, mnohdy příliš hluboce omezována a toto omezování se děje především kvůli politickému prospěchu určité strany. Ochrana základních práv je základní hodnotou Evropské unie, a proto by měla být i základem a ústředním bodem našich vztahů se všemi zeměmi AKT.

Pane komisaři, dnes před nás předstupujete patrně naposledy za vaši současnou oblast působnosti, dovoluji mi proto, abych vám jménem Parlamentu srdečně poděkoval. Byl jste věrným obhájcem lidských práv a hodnot EU a přeji vám hodně zdaru ve vaší nové oblasti působnosti. Děkuji vám.

Maria Da Graça Carvalho (PPE). – (PT) Tato revidovaná verze Dohody z Cotonou zohledňuje klíčové otázky týkající se udržitelného rozvoje a postupného začlenění zemí AKT do globální ekonomiky. Pro rozvoj v těchto zemích mají zásadní význam otázky jako změna klimatu, energetická bezpečnost, odborná příprava a vzdělání.

Globální oteplování však může být současně i příležitostí. Výdaje na obnovitelné energie, které tyto země mají k dispozici, jsou nezbytným předpokladem jejich hospodářského a sociálního rozvoje a umožní jim z energetického hlediska směřovat k vlastní nezávislosti, a tak úspěšně čelit globální krizi.

V boji proti chudobě, nezaměstnanosti a úniku mozků jsou neméně důležité investice do vzdělání a odborné přípravy, které pomohou v této zemi vybudovat hospodářství.

Na závěr bych chtěla samostatně zmínit malé ostrovní státy, které jsou zvláště zranitelné a křehké. Vzhledem k tomu by provádění Dohody z Cotonou mělo vzít v potaz strategii pro Mauritius a akční plán pro Barbados, které stanovují řadu opatření, jež pomohou rozvojovým ostrovním zemím realizovat udržitelný rozvoj.

Diogo Feio (PPE). – (PT) Pane předsedající, Parlament se v tuto dobu sešel kvůli tomu, aby se usnesl o druhé revizi Dohody z Cotonou.

Dovolte mi však laskavě poukázat na problémy, se kterými se v současnosti potýká Haiti. Tamní situace vyžaduje mezinárodní solidaritu, podniknutí konkrétních kroků a poskytnutí péče. Myslím samozřejmě na ty, kteří přišli o život, a na ty, kdo přežívají v opravdu zoufalých podmínkách.

Pokud jde o téma, kterým se tu zabýváme, víme, že cílem Dohody z Cotonou je vytvořit rámec pro spolupráci, který bude základem společné reakce AKT-EU na globalizaci, přispěje k upevnění míru a bezpečnosti a podpoří demokratickou atmosféru v politice.

Revize z roku 2005 provedla několik kroků správným směrem. Ještě mnoho věcí však zbývá udělat. Globální ekonomická a finanční krize, problémy týkající se klimatu a růst cen potravin a energií jsou důvody, které vedly k nové revizi.

Nebudu již nikdy hlasovat pro to, aby Evropská unie zachovala, a kde je to možné zvýšila, míru finanční pomoci poskytované zemím AKT. Souhlasím s argumentem, že vnitrostátní parlamenty těchto zemí se musí podílet na vytváření revize této dohody, a to jak nyní, tak i v budoucnosti, a znovu opakuji, že je zapotřebí je k tomu přizvat.

Mario Mauro (PPE). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, jedním cílem, který by si druhá revize dohody o partnerství měla klást, je rozhodně podpora kultury odpovědnosti. Tohoto cíle bude velmi obtížné dosáhnout bez pomoci organizací občanské společnosti, nestátních subjektů a také bez účasti parlamentů. Vlastně ani nevěřím v možnost vytvoření politik, které by zcela odpovídaly potřebám dotyčných pospolitostí.

Druhou velmi důležitou stránkou je humanitární pomoc. Pomoc ve výši 300 miliard USD, která byla za těchto více než čtyřicet let poskytnuta, nepřinesla žádný výsledek, vezmeme-li v úvahu skutečnost, že roční růst na africkém kontinentě za toto období nedosáhl ani 0,2 %.

To je opravdu hrozivý scénář, který se musí mezinárodní společenství snažit pochopit. Musíme se problematiky rozvojových zemí alespoň chopit jako našeho vlastního problému, problému, který se nás týká, který se týká všedního života našich společností, který musíme postupně řešit společně s místními institucemi, jež se takřka ustavičně snaží získat skrovnou auru legitimacy.

Dovolte mi na závěr zdůraznit, že investovat do lidského kapitálu znamená víceméně pochopit, že nejdůležitějším pramenem ozdravení jsou sami lidé, kteří procházejí obtížnými podmínkami. Na nich leží odpovědnost za to, zda se daný kontinent odrazí ode dna, na nás je, abychom si problémů těchto zemí všimli a měli přítom na zřeteli jasný cíl: obecné dobro, které je v zájmu nejenom zemí AKT, ale také v našem vlastním, v zájmu budoucnosti našich občanů.

Neměli bychom hledět na peníze, ale spíše na lidi, dát nikoli na hesla, ale spíše pochopit podstatu problémů. To nám umožní dosáhnout pomocí našich strategií těch nejlepších výsledků.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Pane komisaři, vážení kolegové, opakovaně kritizují, že do rozhodování o rozvojové pomoci nejsou začleněny vnitrostátní parlamenty a nevládní organizace rozvojových zemí a že nemají přístup ke strategickým dokumentům. Při nové revizi Dohody z Cotonou to musí být napraveno. Také musí být nově do dohody zahrnuty závazky vlád a parlamentů, že vybudují funkční daňové systémy ve svých zemích. Je to důležité pro obě smluvní strany. Země AKT potřebují konečně standardní fiskální správu, tedy plánované příjmy z daní pro své rozvojové cíle. Unii to pomůže zase v boji proti zneužívání daňových rájů, proti daňovým únikům a proti nezákonnému úniku kapitálu.

Jako místopředsdkyně odpovědná za lidská práva žádám, aby mezinárodní dohody obsahovaly také lidskoprávní doložky, a to nejen pro africké, karibské a tichomořské země. Je mi líto, že zpráva paní Jolyové, jinak dobrá zpráva, neobsahuje takový požadavek. Žádám Komisi a španělské předsednictví, aby toto napravily.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE). – (RO) Zpráva, o níž tu dnes hovoříme, se zmiňuje o mnoha problémech souvisejících s potravinovou bezpečností zemí AKT. Domnívám se, že nelze hovořit o tomto tématu a současně vynechat některá fakta o evropském zemědělství.

Evropská unie může a dokonce by měla hrát roli regulátora světových trhů. Kdyby Evropa snížila svoji zemědělskou produkci, nárůst objemu dovážených potravin by výrazně přispěl ke globálnímu růstu cen potravin. Produkce potravin v Evropské unii si proto musí zachovávat stálou výši, neboť to bude ku prospěchu jak Evropanů, tak občanů zemí AKT a ostatních států.

Domníváme se proto, že tyto faktory související s potravinovou bezpečností chudých zemí mají také úzkou spojitost s budoucností společné evropské zemědělské politiky.

Isabelle Durant (Verts/ALE). – (FR) Pane předsedající, chtěla bych rovněž vyjádřit podporu velmi dobře připravené zprávě své kolegyně, paní poslankyně Jolyové. Partnerství AKT-EU se stává důležitějším, než tomu bylo doposud, a tragédie, která postihla Haiti, dokládá, do jaké míry je partnerství AKT-EU nepostradatelné a že je nutné ho každopádně posílit.

Je poněkud neobvyklé, že o tom všem hovoříme s komisařem, který je sice zatím pověřen oblastí rozvoje, ale již velmi brzy bude odpovědný za obchod, a právě z toho důvodu bych vám chtěla dát tři náměty.

Za prvé, jak už tu zaznělo přede mnou, pokud jde o parlamentní kontrolu a shromáždění, měli bychom i nadále zachovat dvě zasedání ročně a nesnižovat jejich počet na jedno.

Za druhé, proč by dohody o hospodářském partnerství v případě AKT neměly spíše než čistě obchodní logice podléhat parlamentní kontrole, aby také zde mohly být parlamenty zapojeny a zodpovídat za kontrolu dopadů na obyvatelstvo zemí dohod o hospodářském partnerství a v tomto rámci za ochranu jejich zájmů?

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Pane předsedající, dámy a pánové, revize dohod z Cotonou by měla napomoci posunu v unijní politice spolupráce a rozvojové pomoci. Cílem této politiky by měla být opravdová spolupráce a solidarita a měla by pomoci podpořit samostatný a nezávislý rozvoj zemí AKT.

V současné době velké množství mechanismů pojišťuje stav, díky němuž mnohé z těchto zemí zůstávají v podřízeném a závislém postavení. Tíživý zahraniční dluh, který byl již mnohonásobně zaplacen, a přesto stále roste, hraje ve vytváření tohoto druhu vztahů klíčovou roli.

Tlak ze strany Evropské unie na plnění dohod o hospodářském partnerství – což jsou svojí povahou dohody o volném obchodu – odráží současné priority Evropského rozvojového fondu, které vyžadují revizi, a svědčí o tom, jakou cestou jsme se v současnosti vydali. Je to cesta charakterizovaná snahou přinutit tyto země, aby se podřídily novým vztahům založeným na závislosti a zájmům nadnárodních společností, jež povede k nadměrnému využívání jejich zdrojů ve službě zájmům, které nesdílejí občané těchto zemí.

Rozvojová pomoc nesmí být podmiňována plněním dohod o hospodářském partnerství. Obavy a námitky zemí AKT musí být respektovány spolu s prioritami, které si stanoví.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Pane předsedající, půjdu přímo k věci a řeknu toto: Domnívám se, že odstavec 31 současného návrhu revize dohody poněkud nedává smysl. Jsem také odpůrcem tohoto svého druhu štafetového závodu, který různé dohody o zpětném přebírání osob pro migranty vytvářejí, když si osoby, kterých se to týká, jednotlivé země mezi sebou vzájemně předávají sem a tam. V důsledku toho je zapotřebí, aby tyto kaskádové dohody byly lépe regulovány na mezinárodní úrovni. Zdá se mi však ještě důležitější, aby se především zamezilo vzniku takovýchto situací. Domnívám se proto, že nápad vydávat lidem ze zemí AKT cirkulační víza nikam nepovede. Podporujeme proto svépomoc. Pomáhejme vytváření soběstačnosti. Pomožme současným adresátům milodarů stát se pěstiteli a výrobci, kteří si budou vědomi vlastní ceny. Tím nepochybně zastavíme sociální emigraci, útěk před sociální chudobou.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Pane předsedající, dnes odpoledne se konala rozprava o obrovské katastrofě na Haiti dosahující nepředstavitelných rozměrů a o tom, jak může Evropa pomoci zmírnit utrpení obětí. Tato rozprava by nám měla připomenout – a proto jsem si vzal slovo během dnešního večerního zasedání –, že musíme přistupovat k dohodám se zeměmi, které čelí vážným ekonomickým problémům a které jsou zvláště bezbranné vůči přírodním katastrofám, jak ukázala tragédie na Haiti, v duchu zcela odlišném od jiných hospodářských dohod, které Evropská unie uzavřela. Hovoříme o zemích vydaných na pospas chudobě, strádání a nákazám. Hovoříme o zemích, ve kterých je stav humanitární krize spíše pravidlem.

Je proto naší povinností, naším závazkem, naším krédem a také základním kamenem Evropské unie, abychom lidský život kladli nad cokoli jiného, tedy nad jakákoliv formální nebo ekonomická hlediska. Proto všechno, o čem jsme dnes vedli rozpravu, byrokracie, formální otázky se musí co nejdříve vyřešit.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Pane předsedající, když pomyslím na Karibik, vytanou mi na mysli dva obrazy: současná obrovská katastrofa na Haiti a jakožto člověku, který v této sněmovně pracuje již dlouhá léta, přepych, kterého si poslanci užívali na zasedáních Společného parlamentního shromáždění AKT-EU (SPS).

Po této dlouhé rozpravě, ve které zazněly důležité věci, by snad bylo možné vyslat navenek velmi jasný signál a vzhledem k situaci na Haiti se obejít bez jednoho či dvou opulentních zasedání SPS AKT-EU přímo v těchto zemích a použít čistý výnos ve prospěch obětí. Byla by to sice jen kapka v moři, ale byl by to symbolický čin a dali bychom tím najevo, že myslíme opravdu vážně to množství krásných slov, která zaznívají v tomto Parlamentu.

Crescenzo Rivellini (PPE). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, v této politické situaci, kdy globalizace svět víceméně rozdělila na země, které produkují výrobky, a země, které vytvářejí nápady, v důsledku čehož vzrostla migrace pracovních sil a také přirozeně pohyb zboží, se shromáždění AKT stalo zvláště důležitým.

Ve středu tohoto dění se nachází Středomoří, které představuje skutečný průsečík mezi Evropou a zeměmi AKT. Pravidla Dohody z Cotonou je proto třeba přizpůsobit této nové situaci a navrhuji – na žádost prezidenta Italské republiky Giorgia Napolitana, jenž oficiálně podporuje tento návrh –, aby byl ve městě, pro které je v nejvyšší míře příznačný mnohonárodnostní charakter, je mezi evropskými městy tím nejvíce středomořským

a leží také nejbližší k zemím AKT, totiž v Neapoli, zřízen decentralizovaný úřad nebo se tu každý rok konalo pravidelné zasedání shromáždění AKT.

Proto opakuji – znovu na žádost prezidenta Italské republiky –, že doporučuji projednat tento návrh v nových dohodách. Jeho další výhoda spočívá v tom, že přiblíží Evropu jejím občanům a obyvatelům jižní Itálie, která představuje vzhledem ke středomořským zemím skutečnou evropskou logistickou základnu.

Janusz Wojciechowski (ECR). – (PL) Pane předsedající, po vyslechnutí projevu pana poslance Niculesca jsem se rozhodl požádat sám o slovo a chtěl bych plně podpořit myšlenku, kterou vyjádřil, totiž že v hospodářských vztazích s jinými zeměmi včetně zemí AKT bychom neměli ztrácet ze zřetele potravinovou bezpečnost evropské společnosti. Co se týče vztahu se zeměmi AKT, můžeme připomenout reformu trhu s cukrem, která byla provedena pod vznešeným heslem, že musíme podpořit tyto země, čímž se však velmi zhoršila situace pro naše zemědělce a spotřebitele v Evropské unii a zemím AKT to moc nepomohlo. Mějme proto stále na paměti potravinovou bezpečnost a naši společnost, která tuto bezpečnost potřebuje.

Karel De Gucht, člen Komise. – Nejprve tedy, pokud se týče režimů GSP a GSP+, nemáme v zásadě nic proti tomu, aby byly zahrnuty do Dohody z Cotonou, ale měli bychom si být vědomi skutečnosti, že režimy GSP a GSP+ jsou unilaterální, kdežto Dohoda z Cotonou je smluvním vztahem. Domnívám se, že je proto velmi obtížné zařadit je do Dohody z Cotonou, ale možná lze nalézt formulace, které činí tento vzájemný poměr poněkud složitějším.

člen Komise. – (FR) Demokratická kontrola: Několik řečníků požadovalo, aby zůstala zachována praxe konání dvou plenárních zasedání ročně. Komise je připravena v tomto ohledu znovu zvážit své stanovisko, ale mohli bychom se snad přesto shodnout na tom, aby se regionální zasedání v rámci možností konala současně s jedním či oběma plenárními zasedáními, protože se mi zdá, že všech zasedání Evropského parlamentu spolu se zasedáními dalších orgánů je již opravdu velmi hodně. Proto v zásadě souhlasím s myšlenkou, že by se konala dvě plenární zasedání, ale snažme se je úžeji spojit s regionálními zasedáními.

Několik řečníků hovořilo také o charakteru dohod o hospodářském partnerství. Jedná se o název, na kterém jsme se dohodli, ale spíše bychom měli opravdu hovořit o dohodách o rozvojovém partnerství, což by podle mého názoru také usnadnilo jednání se zeměmi AKT. Domnívám se, že rozprava by díky tomu byla často o něco otevřenější. V každém případě, pokud Evropský parlament schválí novou Komisi, jejímž jsem členem, udělám v rámci svých pravomocí vše pro to, aby tyto dohody byly dovedeny úspěšně k závěru a abych se mohl zúčastnit zasedání smíšeného parlamentního shromáždění.

Zazněly tu také otázky týkající se fiskálních záležitostí. Pokud si vzpomínám, tímto tématem jsem se zabýval již ve svém úvodním projevu a jsem opravdu přesvědčen, že je důležité, aby se tato problematika stala zásadním tématem našich jednání se zeměmi AKT, ale také jednání, která vedeme mezi sebou, protože, ruku na srdce – a vím, že španělské předsednictví má také vážný zájem o tuto problematiku – pokud zde chceme opravdu něčeho dosáhnout, musíme mít odvahu vložit se také do našich společností působících v rozvojových zemích. Tento problém nevzniká ovšem jenom tam, naopak vzniká zvláště, a dokonce bych řekl, že především ve vztahu mezi Evropou a jejími vlastními společnostmi a podniky v rozvojových zemích. Tato věc se již projednává a jsem informován o tom, že španělské předsednictví v tomto směru také podnikne určité kroky.

Migrace.

člen Komise. – Pokud jde o článek 13, obě strany chtějí modernizovat ustanovení o migraci. K článku 13 Komise předložila vyvážený a ucelený návrh, který se opírá o tři pilíře spolupráce v oblastech migrace a rozvoje, legální a nelegální migrace a zpětném přebírání. Hlediska uvedená ve zprávě jsou v něm náležitě zohledněna. Všechny oblasti si zasluhují stejnou pozornost. Jednání probíhají a za předpokladu, že nebude narušena rovnováha mezi zmíněnými třemi pilíři, možnost dosažení shody vidíme optimisticky.

Pan poslanec Cashman vyslovil poznámku týkající se diskriminace. Pan poslanec tu sice zrovna není, ale domnívám se, že jeho poznámka byla naprosto oprávněná. Sexuální orientace byla mezi body, které Komise navrhovala, a tento bod vůbec nebereme na lehkou váhu, ale měli byste tak jako Komise vědět, že v některých zemích AKT homosexualitu zakazuje zákon. Nedávno jsme předali protesty burundskému a také ugandskému prezidentovi kvůli diskriminačním zákonům, které zavedli, ale jedná se o velmi citlivé téma a domnívám se, že přijde čas, kdy se s ním budete muset sami vypořádat. První možnost je takováto: Budete vyžadovat, aby text byl naprosto jednoznačný, ale pak se na něm s partnery pravděpodobně neshodneme; druhou možností je zvolit případně určité formulace, které nebudou tak konkrétní. Formulace OSN nejsou tak explicitní, ale týkají se také sexuální orientace. O této záležitosti by se ještě během jednání mělo dále diskutovat. Myslím, že jsem se již vyjádřil k většině bodů, i když jsem díky tomu svůj projev asi poněkud protáhnul.

Eva Joly, zpravodajka. – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, od doby, kdy dohody z Cotonou vstoupily v platnost, se chudoba nesnížila. Naše rozvojová mise tedy neuspěla. Tato druhá revize musí přinést určité změny.

S potěšením konstatuji, že na opatřeních, která navrhuji, se poměrně široce shodneme, a domnívám se, že jedním opatřením, které lze použít k vymýcení chudoby, je vést skutečný boj proti daňovým rájům a použít tento nástroj k provedení toho, co je v našich silách. V rámci Evropské unie a v regionu AKT můžeme nutit nadnárodní společnosti k tomu, aby zveřejnily jednotlivě za každou zemi, kolik v ní vydělávají a kolik odvádějí na daních.

Tento požadavek má také mezinárodní rozměr. Než však bude splněn na mezinárodní úrovni, uplyne ještě mnoho let. Využijme proto možnosti, kterou nám přináší tato dohoda, a zavedme toto pravidlo v Evropě. Proto vás žádám, abyste zamítli navrhovanou změnu článku 16, ale zachovali původní formulaci, která nás vybízí, abychom si udělali pořádek ve vlastním domě.

Stejně tak můžeme udělat to, že přinutíme naši vlastní investiční banku, aby vůči daňovým rájům podnikla konkrétní opatření. Měli bychom zakázat Evropskému rozvojovému fondu poskytovat investice firmám, které nevykazují zisk v zemích, v nichž působí, ale raději vytvářejí zisk v daňových rájích.

K takovému případu došlo například v Zambii, kde byly velmi významné investice – domnívám se, že až ve výši 46 milionů dolarů – poskytnuty dolu Mopani. Tyto investice obyvatelům Zambie vůbec nijak nezlepšily život, zato zvýšily životní úroveň akcionářům, kteří tuto pomoc využili ke svému prospěchu. Taková pomoc má tedy přesně opačný účinek. Je však v naší pravomoci s tím něco udělat. Můžeme změnit mandát naší banky. Udělejme proto, co je v našich možnostech, a neodkládejme nic až na zítřek. Podnikněme v tomto směru konkrétní opatření.

Existují totiž zásady, které bychom za žádnou cenu neměli zradit: lidská práva a práva migrantů. Žádám vás proto naléhavě, abyste zachovali mnou navrhované znění článku 31 a nepolevovali v protestech vůči bilaterálním dohodám, které ve skutečnosti nejsou ničím jiným než odkláněním migračních toků do jiných zemí.

(Potlesk)

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra (ve středu 20. ledna 2010).

Písemná prohlášení (článek 149)

Corina Crețu (S&D), písemně. – (RO) Druhá revize Dohody z Cotonou je příležitostí zhodnotit, ve kterých oblastech byly provedeny nesprávné nebo neúčinné změny. Revize přichází také v době, kdy lze dohodu upravit tak, aby zohledňovala vývojové trendy procesu globalizace. Je nutno čelit řadě problémů, jejichž příčinou jsou ekonomické a sociální jevy, například hospodářská a finanční krize a ozbrojené konflikty, ale také těm, které jsou spojeny s nepříznivým vývojem zdravotního stavu obyvatelstva, jak ukazuje nárůst počtu lidí nakažených přenosnými chorobami (tuberkulóza, AIDS, malárie) a růst počtu obětí násilných činů nebo přírodních katastrof. Změna klimatu rovněž způsobuje problémy, avšak ty se mnohem obtížněji řeší. Všechny zmíněné problémy svědčí o tom, že obyvatelstvo rozvojových zemí si naléhavě potřebuje vytvořit silnější imunitu vůči systémovým nedostatkům sociálních struktur. To ovšem předpokládá, že nabídka rozvojové spolupráce bude lépe zacílena na klíčové prvky systémů veřejného zdravotnictví a školství. V důsledku toho se domnívám, že tato hlediska je nezbytné pojmout mnohem jasněji sloučením hlavy I – Rozvojové strategie – v části 3 dohody.

Martin Kastler (PPE), písemně. – (DE) Pane předsedající, dámy a pánové, budu hlasovat pro tuto zprávu, protože si myslím, že prohloubení spolupráce mezi Evropskou unií a státy AKT v rámci daných dohodami o partnerství je důležité. Chtěl bych však upozornit na to, že tato zpráva obsahuje formulaci „ochrana pohlavního a reprodukčního zdraví“. Co však znamená tento obrat? Myslí se jím, za prvé, zajištění tělesné a duševní pohody ve vztahu ke všem oblastem lidské sexuality a reprodukce například tím, že se bude bojovat proti sexuálně motivovanému násilí a mrzačení pohlavních orgánů? Myslí se jím, za druhé, přístup k informacím o tom, čemu se začalo říkat plánování rodiny? Nebo se, za třetí, vztahuje také na potrat? Již dříve Komise a Rada poslancům, kteří se na to ptali, vysvětlili, že „pohlavní a reprodukční zdraví“ nezahrnuje potrat. Přesně tak to chápu i já. Považuji proto za důležité, aby se uvedlo, že termín „pohlavní a reprodukční zdraví žen“ nesouvisí s potratem, a navrhuji proto, aby byl text dohody za tímto účelem doplněn o objasnění.

Siiri Oviir (ALDE), písemně. – (ET) V současné době se provádí druhá revize Dohody z Cotonou uzavřené v roce 2000 a cílem, o němž se usiluje v rámci této revize, je zavést do dohody celou řadu změn, a to takových změn, které nám pomohou dosáhnout cílů stanovených dohodou: odstranit chudobu, podpořit hospodářský rozvoj a postupné začlenění africké, karibské a tichomořské skupiny států do světového hospodářství. Mělo by se přihlédnout k tomu, že od poslední revize Dohody z Cotonou z roku 2005 se v globální situaci projevilo mnoho nových změn (např. finanční krize, změna klimatu, nárůst cen potravin a energií atd.), které na země v Africe, Karibiku a Tichomoří mají přímý dopad. Bezvýhradně se ztotožňuji se stanoviskem zpravodajky, že pokud se nebudeme během revize dohody náležitě zabývat všemi změnami v globální situaci, které se udály, mohlo by to zkomplikovat dosažení cílů Dohody z Cotonou a rozvojových cílů tisíciletí do roku 2015. Jak je dobře známo, EU a země AKT se dnes dohodly na oblastech a článcích, které budou v Dohodě z Cotonou revidovány, přičemž výše řečené skutečnosti v nich byly částečně zohledněny. Znamená to však bohužel, že Evropský parlament, Smíšené parlamentní shromáždění AKT-EU a parlamenty členských států a země AKT se nepodíleli na přípravě příslušných rozhodnutí, což má velmi zásadní dopad na transparentnost a důvěryhodnost revize dohody. Jsem toho názoru, že aby se zvýšila demokratická legitimita a míra odpovědnosti, měla by být Evropskému parlamentu, Smíšenému parlamentnímu shromáždění AKT-EU a parlamentům členských států EU a země AKT při revizi této dohody přiznána důležitější role.

9. Procesní práva v trestním řízení (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je rozprava o:

– otázce k ústnímu zodpovězení Radě o procesních právech v trestním řízení, kterou za Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci pokládají Sarah Ludfordová, Elena Oana Antonescuová, Carmen Romero Lópezová, Heidi Hautalaová a Rui Tavares (O-0155/2009 - B7-0343/2009),

– otázce k ústnímu zodpovězení Komisi o procesních právech v trestním řízení, kterou za Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci pokládají Sarah Ludfordová, Elena Oana Antonescuová, Carmen Romero Lópezová, Heidi Hautalaová a Rui Tavares (O-0156/2009 - B7-0344/2009).

Sarah Ludford, autorka. – Pane předsedající, plně a upřímně uznávám, že tyto dvě otázky k ústnímu zodpovězení, které byly položeny dne 1. prosince loňského roku, předběhnul další vývoj událostí, ale tato rozprava má i přesto stále cenu, abychom potvrdili, že se otázce procesních práv po politováníhodné několikaleté přestávce opět dostává náležitého místa a aby byla zdůrazněna důležitost a přednostní význam tohoto programu.

Evropský parlament si posledních deset let stále stěžoval, že se procesním zárukám a právům obžalovaného nedostává stejné pozornosti, natož úsilí, jaké je vyvíjeno ke zvýšení rychlosti a účinnosti vyšetřování a trestního stíhání. Podporovali jsme toto úsilí, protože pak alespoň bude dopadeno více pachatelů trestných činů. Ti, kdo ze zásady odmítají evropský zatýkácí rozkaz, jsou obhájci mafiánů a zlodějů ukrývajících se před spravedlností, násilníků a teroristů. Doplnění zjednodušených přeshraničních trestních stíhání procesními zárukami je však otázkou vyváženosti a zavedení „evropského zatýkácího rozkazu vyšší třídy“, a tedy všestranné spravedlnosti. Odpůrci evropského zatýkácího rozkazu pochopitelně ani nechtějí, aby EU podnikala nějaká opatření ohledně práv; jde jim jen o „oslabený evropský zatýkácí rozkaz“.

Uplatňování evropského zatýkácího rozkazu bez řádných procesních záruk však v některých případech vedlo k upírání spravedlnosti, protože vzájemné uznávání nebylo doprovázeno pevným základem, který by byl oporou vzájemné důvěry. Jeden z těchto případů se týká mého voliče Andrewa Symeoua. Andrew na základě obvinění ze zabití strávil šest měsíců v řeckém vězení, kde čekal na soudní přelíčení, přičemž se zdá, že toto obvinění je založeno na záměně osob a, bohužel to tak musím říci, na brutálním nátlaku policie na svědky. Domnívám se, že evropský zatýkácí rozkaz byl použit nesprávně. Když byl v roce 2002 vyjednáán, stalo se tak na základě vzájemné shody všech stran, že toto opatření, v jehož důsledku budou občané EU souzeni a vězněni v jiném členském státě, bude pohotově doplněno opatřeními, která jim zaručí práva na spravedlivý proces a budou zárukou toho, že nedojde k justičním omylům. Tento slib členské státy nedodržely, protože nepřijaly přiměřeně obsáhlé rámcové rozhodnutí o procesních právech, jehož návrh předložila Komise v roce 2004. Nejlepší přístup, který nám v současnosti zbývá, je postupovat po částech. Jsem vděčná švédskému předsednictví, že se znovu ujal této záležitosti, ale jedná se jen o postupný plán jednotlivých kroků.

Přestože jsem zklamána tím, že Rada bohužel slíbila, že eurokauci pouze zváží, nikoliv že ji upraví právními předpisy, musíme se na to dívat tak, že sklenice je napůl plná, a zůstat optimisty. Eurokauce by bývala pomohla Andrewovi Symeouovi, jemuž propuštění na kauci bylo výslovně zamítnuto z důvodu, že je cizinec.

Soudci nyní musí vykonávat rozsudky a usnesení soudů jiných členských států bez přezkoumání. Pokud nebudou v celé EU v rámci vyšetřování a stíhání trestných činů zaručeny minimální procesní záruky a práva obžalovaného, budou soudci vystaveni stále větší kritice a nespokojenosti ze strany veřejnosti. Není to jen několik málo občanů, kdo se obává, že práva nebudou dostatečně zaručena, tato věc odrazuje od vzájemné spolupráce také soudce, ale i policii a žalobce.

Prostě jsem přesvědčena, že výslovnou podmínkou vydání by měla být záruka lidských práv v evropském zatýkacím rozkazu, i když se to Komisi nelíbí. Díky Liberálním demokratům stanovují právní předpisy Spojeného království, které provádí toto opatření, že soudní orgán musí být přesvědčený, že nedochází k porušení Evropské úmluvy o lidských právech. Zdá se, že britské soudy se této doložky jaksi záhadně ostýchají dovolávat, aby zabránily vydání. Kdyby však všechny členské státy opravdu dodržovaly své závazky plynoucí z EÚLP, nebyla by žádná opatření EU zapotřebí. Problémem není neexistence norem, ale to, že nejsou v praxi dodržovány, a mnohé členské státy se kvůli tomu zodpovídají před štrasburským soudem. Vzhledem k tomu, že Smlouva o Evropské unii a nyní SFEU zavazuje státy EU k dodržování EÚLP, jedná se o ostudný a nepřijatelný stav. Proto nepochybně potřebujeme vynucovací nástroj EU, který od nynějška budou zajišťovat pravomoc Komise vést řízení pro porušení Smlouvy a dohled evropského Soudního dvora. Opatření EU proto musí být s EÚLP v souladu, nikoliv v rozporu nebo ji oslabovat a současně musí přinášet přidanou hodnotu, a to v tom smyslu, že posílí její praktické provádění.

Doufám, že Komise i Rada souhlasí s tím, že směrnice zaručující základní práva by si měly klást vysoké ambice. Podnět členských států týkající se práva na tlumočení a překlad, který navrhuje text, jež Rada odsouhlasila loni v říjnu, má ovšem poněkud nižší ambice než text Komise a vyžaduje zlepšení. Obáváme se proto, že první opatření není dokladem těch nejpřísnějších nároků. Doufám, že budeme ambicióznější a vytvoříme precedens pro další fáze definování procesních práv, která budou po právu na tlumočení a překlad doplněna dalšími opatřeními, například právem na právní poradenství, právem na informace, právem komunikovat s konzulárními úřady atd. Chci proto, aby nás Rada a Komise opětovně ujistily, že plánovaná opatření budou následovat dostatečně rychle za sebou, aby se nevytratila opravdová vůle k zavedení práv na spravedlivý proces, která jsou již tak dlouho žádána.

Diego López Garrido, úřadující předseda Rady. – (ES) Jsem potěšen tím, že paní baronka Ludfordová, která právě hovořila, paní poslankyně Antonescuová, paní poslankyně Romerová, paní poslankyně Hautalaová a pan poslanec Tavares položili tuto otázku, protože procesní záruky v trestním řízení vskutku představují věc prvořadé důležitosti. K tomuto tématu bych chtěl říci, že se shodujeme v tom, že záležitost, na kterou jste nás upozornila, si zasluhuje zvýšenou pozornost, a souhlasíme rovněž s tím, že by měla být harmonizována na evropské úrovni.

V úvodu otázky jste konstatovali, že švédské předsednictví učinilo významný pokrok. Švédské předsednictví v této oblasti skutečně dosáhlo důležitého pokroku. V říjnu se Rada shodla na obecných zásadách textu o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení a o měsíc později, v listopadu, reagovala na žádost baronky Ludfordové o podniknutí konkrétních opatření a přijala plán postupu prací na dalších opatřeních týkajících se procesních záruk. Některá z nich jste, paní baronko Ludfordová, sama zmínila, například právo být poučen o svých právech – opakování je záměrné – a povinnostech v každém trestním řízení, právo na pomoc, právo na právní poradenství, právo komunikovat se členy rodiny a konzulárními úřady nebo právo na zvláštní záruky, které musí být poskytnuty, a ochrana zranitelných obžalovaných. Toto vše udělala Rada během švédského předsednictví.

Zde byste mohli říci: To vše je pěkné, ale existuje dohoda s Evropským parlamentem o tom, že tato práce má být nadále považována za prioritu? Na to vám můžeme odpovědět: Ano, pokračovat dále v tomto přístupu je naší prioritou. Ale jak? Prostřednictvím jakých podnětů?

První věcí, kterou španělské předsednictví udělá, je, že se pokusí ve spolupráci s Evropským parlamentem zajistit přijetí směrnice o právech na tlumočení a překlad v trestním řízení, kterou navrhlo třináct členských států. S návrhem předloženým Komisí nebylo možné postoupit dále, proto jej třináct členských států nahradilo. Chceme, aby tento jejich podnět byl schválen, samozřejmě ve spolupráci s Evropským parlamentem. Kromě toho doufáme, že Komise předloží příslušné podněty týkající se zbývajících aspektů procesních záruk. Velmi si přejeme, aby se tak stalo co nejdříve, abychom mohli zahájit proces jejich přijímání, opět na základě spolupráce Rady a Parlamentu.

Na závěr bych vám chtěl oznámit, že španělské předsednictví plánuje letos v březnu společně s Evropskou právní akademií uspořádat v Madridu seminář na téma „Společné normy procesních záruk“. Z toho je, paní baronko Ludfordová, patrné, že naprosto s vámi a s ostatními, kdo se přidali k této otázce o důležitosti

regulace příslušné oblasti, její harmonizace v celé Evropě souhlasíme a shodneme se samozřejmě také na důležitosti toho, aby byl Parlament stále informován o tom, jak tato práce pokračuje.

Jacques Barrot, místopředseda Komise. – (FR) Děkuji vám za tuto otázku. Sami víte, za jak velmi důležité tyto procesní záruky považuji. Je pravdou, že Komise se po mnoho let usilovně snažila zajistit, aby se ve všech trestních řízeních v Evropě náležitě uplatňovala společná minimální pravidla týkající se práva obžalovaného. Toto je nezbytným předpokladem soudní spolupráce a zásadní podmínkou vzájemné důvěry mezi členskými státy. Komise se neúnavně snažila zajistit, aby pro tuto oblast byly přijaty evropské právní předpisy. Navíc je pravdou, že díky švédskému předsednictví byl příslušný plán přijat na zasedání Rady dne 30. listopadu 2009. Ve vytváření evropských právních předpisů týkajících se minimálních procesních práv se jedná o stěžejní krok. Členské státy se prostřednictvím tohoto kroku shodly na rozsahu těchto právních předpisů a potřebě přednostně je za plné spolupráce s Parlamentem přijmout. Také jsem si tak jako vyslechnul projev pana López Garridy, v němž se velmi jasně vyjádřil, že rovněž španělské předsednictví podporuje vůli k přijetí těchto počátečních opatření, která nám zajistí řadu minimálních záruk.

Je pravdou, že plán rozdělený do postupných kroků se nám skutečně jevil jako vhodné řešení. Tento přístup nám umožní dosáhnout zamýšleného cíle. Postup po krocích znamená nejen to, že každé právo může být v kontextu návrhu právních předpisů podrobeno důkladnější analýze, ale také že se může o každém právu jednat samostatně. To nám umožní vyhnout se nekoncepčnímu smlouvání, které bývá mnohdy tak charakteristické u textů právních předpisů, jež mají příliš široký záběr, a které může být zneužito některými členskými státy k zablokování jednání, aby v té či oné jednotlivosti pro sebe získaly nějakou výhodu. Jsem si jistý, paní poslankyně Ludfordová, že nová Komise bude co nejpilněji pracovat na tom, aby předložila všechny návrhy právních předpisů, se kterými plán počítá, a aby byly přijaty v co nejbližším možném termínu.

Pokud jde o právo na tlumočení a překlad, které je prvním opatřením obsaženým v plánu, Komise zaregistrovala podnět předložený řadou členských států. Musím konstatovat, že tento podnět se opírá o návrh Komise z července 2009 a o jednání v rámci Rady, která probíhala v druhé polovině roku 2009. Je však pravdou, že tento podnět není v plném souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech nebo s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva.

Starý návrh Komise, který požadoval, aby tlumočení schůzek obžalovaného s právním zástupcem bylo povinné, není v podnětu členských států převzat v úplnosti a toto právo je v něm omezeno na komunikaci, která probíhá před policejními orgány a během soudního procesu. Starý návrh Komise kromě toho stanovoval právo na překlad, tedy toto právo bylo v textu Komise pojato komplexněji.

Evropský parlament a Rada budou v této oblasti samozřejmě dále pracovat a myslím si, že text o procesních právech, ke kterému nakonec dospějeme, bude ambiciózní. Chceme-li vytvořit skutečně evropský soudní prostor, je takové řešení nezbytné. Postaráme se také, aby tento text dodržel normy stanovené Evropskou úmluvou o lidských právech, judikaturou Evropského soudu pro lidská práva a také Listinou základních práv. Jsem si proto jistý, že se budeme moci spolehnout, že Parlament bude v této věci jednat, a ještě jednou poznamenávám, že španělské předsednictví nás také podporí.

Elena Oana Antonescu, jménem skupiny PPE. – (RO) Ačkoliv v oblasti vzájemného uznávání soudních rozhodnutí v trestních věcech bylo dosaženo pokroku, ve věci zaručení a zajištění práv podezřelých a obžalovaných osob se pokročilo jen minimálně.

Váha společných norem je nutným předpokladem pro vznik vzájemné důvěry v právní systémy členských států. Nedostatečná rovnováha mezi právy podezřelých a obžalovaných na jedné straně a nástroji, které jsou k dispozici pro trestní stíhání na druhé straně, mohou ohrozit zásadu vzájemného uznávání rozhodnutí. Proto podnět týkající se předložení plánu na posílení procesních práv podezřelých nebo obžalovaných osob, který navrhlo švédské předsednictví v červenci 2009, znamenal důležitý krok kupředu.

Pokud jde o právo na překlad a tlumočení, vstup Lisabonské smlouvy v platnost, ke kterému došlo dne 1. prosince, zavedl nový institucionální rámec. Návrh rámcového rozhodnutí dosud projednávaný Výborem pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci bylo nutné změnit na návrh směrnice, aby mohla práce na tomto dokumentu pokračovat.

Zajímá nás harmonogram a rozsah působnosti budoucích podnětů týkajících se procesních práv. Proto jsme se rozhodli položit Komisi a Radě tyto otázky. Položili jsme je v prosinci a krátce nato třináct členských států včetně Rumunska předložilo podnět na směrnici Evropského parlamentu a Rady. Jsem plně přesvědčena, že v rámci celého procesu zvládneme tento text vylepšit, a to jak co do rozsahu jeho působnosti, tak i co do zajištění úplnosti postupů a kvality překladu a tlumočení.

Pokud jde o ostatní opatření specifikovaná plánem, domníváme se, že mají zajistit přístup k právům a také k právnímu poradenství a asistenci, vytvořit zvláštní záruky pro podezřelé a obžalované osoby, jež jsou zranitelné, a zajistit jim seznámení s vlastními právy a příslušnými výlohami. Chtěli bychom od Rady a Komise dostat závazné ujištění, že návrhy nařízení budou předloženy co nejdříve.

Současné rozdíly mezi členskými státy vyžadují, aby byly společné normy urychleně přijaty.

Carmen Romero López, jménem skupiny S&D. – (ES) Chtěla bych přivítat španělské předsednictví a současně zdůraznit, že se jedná o první podnět ve věci procesních práv. O tomto tématu se sice diskutovalo, ale po skončení švédského předsednictví nastalo jakési vakuum.

Návrhu podnětu se tentokrát účastní Parlament a první rozprava se již konala. Domníváme se proto, že naše otázka je důležitá a bude takovou i nadále vzhledem k závažnosti tématu. V této oblasti je pochopitelně možné ještě leccos vylepšit a doufáme, že jak bude tento podnět procházet jednotlivými fázemi, podaří se dosáhnout pokroku.

Jak upozornil pan Barrot, návrh Komise byl nepochybně ambicióznější, a proto musíme současný text v Parlamentu vylepšit. Nejedná se však v žádném případě o nový text, protože byl již Parlamentem a Komisí diskutován, byť narazil na odpor členských států.

Švédské předsednictví se snažilo prostřednictvím svého plánu uvést věci znovu do pohybu, ale i přesto je kvůli členským státům situace stále obtížná. Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se však úplně změnila, protože Parlament již rozhoduje. Domníváme se proto, že Komise a Rada se musí procesními právy znovu zabývat v rámci nové situace, v níž se dnes nacházíme.

Chtěli bychom, aby se tato procesní práva posuzovala jako jeden celek. Není totiž možné uznat právo na překlad a vynechat přitom právo na právní asistenci nebo právo na informace. Podle našeho názoru vzhledem k tomu musí Komise svůj plán, že bude předkládat tato práva k projednání postupně několik let, načasovat rychleji, aby toto téma mohlo být co nejrychleji posouzeno.

Je pravdou, že právní předpisy zaměřené proti terorismu ruší záruky, ale pokud chceme vybudovat prostor práva a svobody, musíme našim hodnotám pevně věřit, abychom je mohli také vložit do evropského projektu.

Graham Watson, jménem skupiny ALDE. – Pane předsedající, tato sněmovna navrhovala vytvoření evropského zatýkacího rozkazu již dne 6. září 2001. Náš návrh by ještě dnes ležel nepovšimnut pod vrstvami prachu nebýt událostí, které se staly o pět dní později v New Yorku. Pan bin Ládín jej pomohl realizovat a mně připadla ta čest prosazovat jej v této sněmovně.

Parlament tehdy požadoval, aby byl tento rozkaz doplněn minimálními procesními zárukami v trestním řízení. Komise předložila své návrhy v roce 2002 a slíbila, že se postará o rychlý postup. Proč tedy až donedávna tyto návrhy ležely Radě na stole mezi nevyřízenými věcmi? Proč Komise nebojovala za schválení všech svých návrhů a nenechala je schvalovat jednotlivě?

Evropský zatýkací rozkaz nahradil vydávání. Zásadně snížil čas potřebný k vydání osob. Podpořil přímý styk mezi soudními orgány členských států. Vyloučil rozhodnutí založená na politickém kalkulu do té míry, že členské státy vydávají své vlastní státní příslušníky.

Nesmírně na našem kontinentu zlepšil fungování právního státu, jenže evropský zatýkací rozkaz spoléhá na vzájemnou důvěru. Je známo až příliš případů, kdy naši občané pochybují o oprávněnosti této důvěry.

Dva mí voliči jsou v současnosti zadrženi v Maďarsku ve vazbě a čekají na soudní proces. Ačkoliv jejich vydání bylo vyžádáno již před více než rokem a ačkoliv jsou zadržováni již dva měsíce, nebyli dosud obžalováni a do zahájení soudního procesu může uplynout ještě řada měsíců. Jeden přišel o práci, což pro jeho rodinu znamenalo ztrátu hlavního zdroje příjmů. Oba jsou připraveni o návštěvy svých nejbližších. A je možné, že vlastně žádný z nich není vinen trestným činem, ze kterého je obviňován.

Kvůli takovýmto případům evropská soudní spolupráce získává špatnou pověst. Nečinnost vlád v Radě je ostudná. Autoři, kteří pokládají tuto ústní otázku, jsou v právu: žádají, aby se Evropa na tyto věci pohotově zaměřila.

(Řečník souhlasil, že v souladu s čl. 149 odst. 8 přijme otázku signalizovanou zvednutím modré karty.)

Předsedající. – Děkuji vám, pane poslanče Watsone. Chtěl jsem vás nazvat „kmotrem“ evropského zatýkacího rozkazu, ale říkal jsem si, že by to nemuselo být správně pochopeno.

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). – Pane poslanče Watsone, zmínil jste, že bin Ládin a události z 11. září se staly ospravedlněním pro umetání cesty k přijetí evropského zatýkácího rozkazu. Máte tedy za to, že evropský zatýkácí rozkaz by se měl používat jen proti teroristům, vrahům a v případech závažných násilných trestných činů?

Graham Watson, jménem skupiny ALDE. – Pane předsedající, dovoluji, ale pana bin Ládira jsem neuvedl jako ospravedlnění, řekl jsem, že nám pomohl celou věc urychlit. Tento rozkaz se nikdy neměl týkat výhradně teroristických činů, měl se týkat všech závažných trestných činů. Lidé, kteří se staví proti jeho uplatňování, se vlastně staví proti fungování právního státu na našem kontinentě a proti ochraně, kterou evropský zatýkácí rozkaz poskytuje našim občanům.

Heidi Hautala, jménem skupiny Verts/ALE. – (FI) Pane předsedající, pan poslanec Watson má naprostou pravdu, když tvrdí, že Evropský parlament hned od začátku požadoval, aby byl evropský zatýkácí rozkaz doplněn jasně definovanými minimálními procesními normami pro trestní řízení. Nyní již jasně vidíme, s jakými problémy se členské státy potýkají kvůli tomu, že evropský zatýkácí rozkaz byl postaven na písku. Stojí skutečně na písku, protože se předpokládá, že členské státy by se měly dokázat vzájemně spolehnout na své právní systémy: na to, že právní stát a normy týkající se spravedlivého procesu jsou v jednotlivých členských státech realitou.

Také bych vám mohla tak jako někteří řečníci přede mnou vyprávět konkrétní příběhy ilustrující, že tomu tak ve skutečnosti není a že Komise musí urychleně jednat, jak před chvílí navrhoval kolega. Musíme vytvořit ucelený systém, který prosadí minimální práva v trestních řízeních. Jsem přesvědčena, že Lisabonská smlouva nám to umožní, protože Evropský parlament je již vedle Rady plnoprávným zákonodárcem. S potěšením jsem přijala slova pana Barrota o tom, že partnerství mezi Komisí a Parlamentem se v tomto směru těší jeho plné důvěře. Komise a Parlament musí být silovým centrem, které nakonec překoná odpor ze strany těch členských států, které si nepřály, aby v této věci bylo dosaženo pokroku.

Slíbila jsem, že vám povím příběh o tom, jak to dopadne, když se nezachovávají zásady právního státu, ale používá se systém evropského zatýkácího rozkazu. Ve Finsku je v současnosti ve vazbě manželský pár z Čečenska, Hadižat a Málík Gatajevovi. Přijeli z Litvy, v níž po léta vedli sirotčinec pro dětské oběti války v Čečensku, a jak se ukazuje, totéž dělali i v Čečensku. Tajná policie zastavila jejich činnost pod záminkou, že se dopustili méně závažného případu domácího násilí; asi se jednalo hlavně o určitý rodinný problém a nedošlo k ničemu, co by se například dalo označit jako závažný násilný čin. V současnosti je zmíněný pár ve Finsku. Žádají o azyl a Litva požaduje jejich vydání. Případ bude projednáván příští pondělí před okresním soudem v Helsinkách.

Co však lze v této situaci dělat? Máme se řídit základním předpokladem, podle něhož by se Finsko mělo spolehnout na skutečnost, že tomuto manželskému páru se v Litvě dostane spravedlivého procesu? Máme závažné důkazy, že tomu tak dosud nebylo, a dovolila bych si prohlásit, že lze z běžné praxe uvést libovolný počet podobných příkladů, ve kterých se evropský zatýkácí rozkaz neosvědčil. V této věci musíme být schopni dosáhnout pokroku, protože jinak nebude vůbec v našich silách vybudovat mezi členskými státy důvěru, která je nezbytným předpokladem pro to, aby se mohla rozvinout soudní spolupráce.

Janusz Wojciechowski, jménem skupiny ECR. – (PL) Pane předsedající, uvedu tak jako paní poslankyně Hautalová příklad. Jistý polský mladík byl ve Velké Británii odsouzen k doživotnímu vězení za znásilnění. Soud se přitom opíral o nepřímé důkazy, proces doprovázela v tisku silná pomlouvačná kampaň a podle názoru některých pozorovatelů rozhodně nesplňoval polské normy pro spravedlivý proces. Zmíněný mladík si nyní odpykává svůj trest ve vězení v Polsku, ačkoliv polské právo neumožňuje uložit doživotní trest za znásilnění, ale jen za vraždu – za znásilnění se ukládá maximální trest dvanáct let odnětí svobody. Výsledkem je tak situace, že v polském vězení je člověk, kterému byl uložen trest, jenž není v souladu se zásadami polského práva.

Tento příklad uvádím jako názorný doklad zmíněného problému a jako argument pro to, že je naléhavě zapotřebí zavést určité obecné normy, a to jak v oblasti trestního řízení, tak podle mého názoru i v oblasti pravidel pro výkon trestu. Stále častěji se totiž setkáváme se situací, že pachatelé trestných činů jsou odsouzeni v jiné zemi, než ve které si pak odpykávají trest. Proto podporuji myšlenku norem a projekt směrnice.

Rui Tavares, jménem skupiny GUE/NGL. – (PT) Pane předsedající, Evropská unie potřebuje k chůzi dvě nohy: jednou jsou členské státy, druhou jejich občané, které zastupují jimi zvolení zástupci v této sněmovně.

Mnohdy se však stává, že jen co členské státy vyřeší své problémy, zatarasí své soudní systémy; jen co umožní komunikovat svým politickým systémům, zapomenou se starat o zbytek a položit jejich základy spočívající ve vytváření důvěry mezi občany Evropské unie. Toto je jeden z takových případů.

Evropský zatýkácí rozkaz přináší zřetelné zrychlení a usnadňuje soudním systémům v rámci Evropské unie život. Avšak ostatní práva, jako například právo na překlad a tlumočení (na němž jsme měli to potěšení spolupracovat s naší kolegyní, paní poslankyní Ludfordovou), jsou nezbytná, mají-li mít evropští občané důvěru k jednáním se soudními systémy ostatních členských států.

Rád se připojuji k žádosti svých kolegů, aby si Komise a Rada pospíšily s přípravou textů, které prostřednictvím postupu spolurozhodování rozšíří výsledky tohoto úsilí o ostatní procesní práva v trestním řízení.

William (The Earl of) Dartmouth, jménem skupiny EFD. – Dnes večer si беру slovo, protože, jak tu již bylo řečeno, dva voliči – Michael Turner a Jason McGoldrick – jsou v Maďarsku uvězněni v druhém oddělení ústřední budapeštské věznice. Jsou tam uvězněni od 3. listopadu a teprve mají být souzeni. Datum soudu však není stanoveno. Podmínky věznění jsou tíživé. Jsou od sebe odloučeni a nemají spolu žádný kontakt. Obývají malou celu ještě s dalšími třemi vězni. Uvnitř cely jsou zavřeni denně celých dvacet tři hodin. Mají povoleno třikrát týdně telefonovat a jednou týdně se osprchovat. Mají povolenou jednu rodinnou návštěvu měsíčně.

Zkrátka žijí v izolaci. Jazyková bariéra tuto izolaci ještě zhoršuje. Jsou obviněni z podvodu. Nejsou vrazi ani teroristé. Uvěznění jsou jen v důsledku evropského zatýkácího rozkazu.

Evropský zatýkácí rozkaz naráz smetl záruky proti zatčení, které v Británii platily přes tisíc let. Jen si krutě hlavou, pane poslanče Watsone, udělal byste lépe, kdybyste se omluvil. Následkem záměny osob a krádeže identity se to, co postihlo Jazona a Michaela, nyní může stát úplně kdykoliv každému britskému občanovi.

Labouristická strana, Liberální demokraté a Konzervativní strana hlasovali všichni ve prospěch evropského zatýkácího rozkazu. Abych si v upravené podobě vypůjčil Zolův výrok, 'J'accuse' – žaluji – strany britského politického establishmentu: jejich podpora evropskému zatýkácímu rozkazu vystavila každého obyvatele Británie nebezpečí nezaviněného zatčení.

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Jakožto Maďarka a právnička bych se měla stydět, protože dnes v Evropském parlamentu v rámci tématu o nedostatku procesních záruk v trestním řízení zmínili dva kolegové poslanci, kteří jinak zastupují dva rozdílné politické názory, Maďarsko jako odstrašující příklad. Ačkoliv se stydím, musím s nimi souhlasit, protože sama mám podobné zkušenosti. Žádám je a vás všechny, tento skromný zbytek poslanců, který dosud vytrval u rozpravy na tak důležité téma, abyste uvážili toto: jestliže vyšla najevo taková závažná porušení zákona v případě cizinců, kteří jsou z politického hlediska pro maďarský stát a vládu naprosto nedůležité, co se asi děje v případě oponentů maďarské vlády, dejme tomu kvůli tomu, že jsou politickými odpůrci této vlády?

V současné době je patnáct osob v cele předběžného zadržení za to, že se snažily postavit proti korupčním praktikám maďarské vlády. V rámci odvetného opatření bylo vůči nim na základě smyšleného obvinění z terorismu zahájeno trestní řízení. Dodnes nebyl předložen ani jediný důkaz, úřady nepovažují za svoji povinnost ukazovat jakékoliv důkazy. Jsou drženi ve vazbě za stejných podmínek, o jakých jste již slyšeli, odříznuti od rodin, veřejnosti a tisku. Spojme se prosím a udělejme něco, aby se situace v Maďarsku normalizovala a nebylo možné využívat nedostatek procesních záruk v trestním řízení, zvláště z politických důvodů. Maďarsko musí zavést takové záruky.

Carlos Coelho (PPE). – (PT) Pane předsedajícím, panu López Garridovi nebude vadit, pokud se obrátím nejprve na místopředsedu Barrota. Nevím, zda budeme mít možnost se s ním ještě setkat na plenárním zasedání, než se ujme funkce nová Komise, a tak pro každý případ bych mu chtěl poděkovat za jeho úsilí, inteligenci a skvělou spolupráci s Evropským parlamentem v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí.

Chtěl bych se připojit k těm, kdo považují tuto oblast za velmi důležitou. Nechceme vytvořit pouze bezpečnou Evropu. Chceme vytvořit také spravedlivou Evropu, proto je velmi důležitý každý podnět, který se týká procesních práv.

Musíme přijmout opatření, kterými pomůžeme obětem a podpoříme úctu k právům těch občanů, kteří jsou postaveni před soud. Domnívám se, že tato výzva má dva velmi jasné adresáty, přičemž jedním z nich je Rada, na kterou ve svém projevu apeloval mnohem lépe, než to svedu já, již pan poslanec Watson.

Je absurdní, že po osmi letech jsme se nedostali dále než do této fáze a zabýváme se jen určitými druhy práv. Musíme pracovat efektivněji a rychleji. Toto je úkolem Rady a Parlamentu a pan komisař Barrot by měl také uplatnit svůj vliv a zapůsobit v tomto směru na svého kolegu, budoucího komisaře a novou Komisi.

Komise musí převzít iniciativu ve všech ostatních oblastech, které souvisejí s procesními právy, a nesoustředit se pouze na její výsek týkající se jazyka a překladu.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Problematika základních procesních práv v trestním řízení je jedním z oněch důležitých témat, kterým by se v oblasti spravedlnosti a vnitřních vztahů měla věnovat patřičná pozornost.

Návrh rámcového rozhodnutí definuje množinu základních procesních práv, totiž právo na právní poradenství, právo na tlumočení a překlad, právo na zvláštní ohledy v citlivých oblastech a právo na komunikaci a spolupráci s konzulárními úřady. Tento výčet základních práv by měl považován za ryze demonstrativní, protože úkolem Evropské unie je zajistit, aby členské státy dodržovaly co nejširší okruh základních práv, a to i s ohledem na členství členských států v Radě Evropy a s odkazem na její úmluvu.

Naší snahou by mělo být prosadit takové prostředky regulace procesních vztahů v trestních věcech, které by zajistily zmíněná práva všem účastníkům trestního řízení bez ohledu na to, zda se jedná o oběti a poškozené nebo o pachatele trestných činů, a to proto, aby bylo dosaženo spravedlivého a demokratického soudního rozhodnutí, které bude zcela v souladu s účelem případného trestu, jímž není jen postih, ale také resocializace a náprava.

Gerard Batten (EFD). – Výbor vybízí Radu, aby pokračovala v práci na zavádění společných evropských procesních práv v trestních věcech. Stávající společný postup ve formě evropského zatýkácího rozkazu odstranil staleté záruky proti neoprávněnému zatčení a uvěznění, kterým se těšili Angličané. Nevedeme tu akademickou rozpravu. Evropský zatýkácí rozkaz ničí životy nevinných lidí. Můj volič, Andrew Symeou, je jedním případem z rostoucího počtu lidí, kteří byli vydáni, aniž by anglický soud měl pravomoc posoudit přímé důkazy uváděné proti nim a zabránit neoprávněnému vydání. Z vydání se stala pouhá byrokratická formalita. Pan Symeou tráví již šest měsíců v nechvalně známé věznici Korydallos bez možnosti propuštění na kauci a bez vyhlídky na soudní proces. Politický cynismus britských Liberálních demokratů vskutku nezná mezí. V současnosti roní v Londýně krokodýlí slzy nad jeho osudem, přestože nesou faktickou odpovědnost za společné postupy, které to zapříčinily, a zároveň se zde věnují práci na dalších právních předpisech stejného druhu. V důsledku společných postupů se evropské právní standardy snižují, a nikoli zvyšují.

Dovolte mi vyslovit návrh. Chcete-li v evropských trestních řízeních zavést lepší normy, přijměte tedy jako společné evropské normy habeas corpus, soudní proces s porotou a hlavní ustanovení Magny Charty a Listiny práv z roku 1689.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Pane předsedající, je velmi důležité, abychom tvorbu společného evropského referenčního rámce pro procesní práva v rámci výkonu spravedlnosti dovedli co nejdále. Klíčovým pojmem je pojem důvěry. Chceme, aby si evropští občané, kteří budou mít co do činění s orgány spravedlnosti, byli jisti ochranou svých základních práv. Chceme také, aby si členské státy vzájemně důvěřovaly v rámci spolupráce a konečného výkonu spravedlnosti pro každou osobu povolanou k odpovědnosti. Konečně také potřebujeme, abychom si všichni vzájemně důvěřovali, pokud jde o výkon spravedlnosti. Pokud na evropské úrovni neprosadíme tyto společné rámce, ať se nám to líbí nebo ne, časem bude docházet k trestným činům, které využijí těchto mezer, a hlavně právě kvůli tomu, že nebudou existovat žádné takové rámce, nebudeme schopni docílit výkonu spravedlnosti, o který usilujeme.

Diego López Garrido, úřadující předseda Rady. – (ES) Vyslechl jsem vaše projevy a chtěl bych říci, že mne velmi těší, že se tolik poslanců z velmi rozdílných skupin shoduje v potřebě harmonizovat procesní záruky na evropské úrovni a vypracovat skutečně evropské právní předpisy týkající se procesních záruk.

Všichni řečníci a všechny parlamentní skupiny se shodují v potřebě vypracovat skutečně evropské právní předpisy pro procesní záruky. To dokládá důležitost a potřebnost procesu evropské integrace a důležitost Evropy občanů, evropského soudního prostoru a provádění Lisabonské smlouvy. Tato věc je těžištěm programu španělského předsednictví na příštích šest měsíců. Potřebě přiklonit se ke sjednocení procesních záruk se dostalo ve všech projevech, které jsem vyslechnul, nepochybné podpory opírající se o řadu argumentů a pohledů z různých perspektiv.

Chtěl bych také vyzdvihnout myšlenku zmíněnou paní poslankyní Flašíkovou Beňovou, kterou považuji za velmi důležitou, totiž že tento krok je třeba podniknout právě v době, kdy se Evropská unie chystá podepsat Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, jak je stanoveno v Lisabonské smlouvě.

Závěrem bych chtěl, pane předsedající, prohlásit, že Rada a španělské předsednictví budou věnovat veškerou péči tomu, aby byla všechna procesní práva zaručena v praxi prostřednictvím směrnic, které Evropská komise předloží v náležitý čas, a také prostřednictvím směrnice předložené na základě podnětu třinácti členských států, pokud si dobře pamatují, který se již projednává.

Chtěl bych ještě říci poslední poznámku k evropskému zatýkácímu rozkazu. Evropský zatýkácí rozkaz zde byl zmiňován výhradně kriticky. Chtěl bych upozornit, že evropský zatýkácí rozkaz je základním příkladem Evropské unie a spolupráce proti organizovanému zločinu v Evropské unii. Jelikož pocházím ze země, jako je Španělsko, která stále trpí terorismem a pro niž evropský zatýkácí rozkaz představuje nezbytnou zbraň proti terorismu, jsem oprávněn tuto skutečnost hlásat ze střeš.

Jacques Barrot, místopředseda Komise. – (FR) Pane předsedající, pan ministr má pravdu a pan poslanec Coelho to formuloval velmi jasně, když již dříve řekl: „Evropa bezpečnosti je Evropou práva“. Ano, pane poslanče Watstone, evropský zatýkácí rozkaz funguje velmi účinně a byl velmi užitečný, a to i přesto, že je ještě zapotřebí uvést do chodu evropský soudní prostor a že v této oblasti musíme usilovat o Evropu práva, aby lidé skutečně měli plnou důvěru ke způsobu výkonu spravedlnosti v celé Evropě.

Proto bych chtěl ještě jednou poděkovat autorům, kteří položili tuto otázku, a chtěl bych jim zopakovat, že na základě textu, který vyjadřuje obecný přístup Rady ze zasedání ze dne 23. října 2009, Komise s pomocí Evropského parlamentu zajistí, aby tento text měl vyšší kvalitu než ve stávajícím znění. Chtěl bych ještě dodat, že si dáme samozřejmě záležet na tom, abychom připravili všechny legislativní návrhy v náležitý čas, aby nebyly nutné žádné podněty ze strany členských států.

Komise již pracuje na návrhu poučení o právech. Komise se bude snažit, aby všechna opatření stanovená v plánu, byla přijata co nejdříve. Odhad, že na zavedení každého opatření bude zapotřebí lhůta jednoho roku, je pouze předběžný. Pokud to jednání dovolí, Komise ráda zařadí vyšší rychlost, to je zcela zřejmé.

Jsem pevně přesvědčen, že stanoviska se změnila a že víceletý stockholmský program pro nás jednoznačně znamená povinnost v této oblasti přinést výsledky. Kromě toho musím konstatovat, že jelikož se jednalo o mé povinnosti, udělal jsem vše, co bylo v mých silách, abychom ve věci procesních záruk postoupili dále, a třebaže jsme zvolili postupný plán, věřím, že již směřujeme přímo k cíli. Chtěl bych poděkovat Evropskému parlamentu a španělskému předsednictví a jsem pevně přesvědčen, že Evropa práva udělá v roce 2010 významný pokrok.

Předsedající. – Děkuji vám, pane komisaři. Jsem si jistý, že mnozí lidé, kteří nejsou přítomni v této sněmovně, by se rádi připojili ke slovům pana poslance Coelho a poděkovali vám za vaši obětavost a pílí, kterými jste se za dobu svého působení ve funkci komisaře vyznačoval. Velmi vám děkuji.

Rozprava je ukončena.

10. Obchodování s lidmi (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je rozprava o:

– otázce k ústnímu zodpovězení Radě o obchodování s lidmi, kterou za Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a za Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví pokládají Anna Hedhová a Edit Bauerová (O-0148/2009 - B7-0341/2009), a

– otázce k ústnímu zodpovězení Komisi o obchodování s lidmi, kterou za Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a za Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví pokládají Anna Hedhová a Edit Bauerová (O-0149/2009 - B7-0342/2009),

Anna Hedh, autorka. – (SV) Všichni si uvědomujeme, že obchodování s lidmi je jedním z nejzávažnějších a nejohavnějších zločinů na světě. Proto jsem velmi zklamána, že se rozprava o takto důležité otázce koná tak pozdě večer před prázdnou sněmovnou bez publika a novinářů.

V roce 1850 bylo v celé Evropě oficiálně zakázáno otrokářství. Téměř o dvě stě let později však sta tisíce lidí trpí moderní formou otrokářství, kterou je v Evropě obchodování s lidmi. Evropský parlament a další orgány

EU mají obrovskou odpovědnost bojovat proti modernímu otrokářství, které nabývá mnoha různých podob, například nucené práce, sexuálního otroctví, obchodování s orgány, adopce a žebření, a zabránit mu.

Proto jsem ráda, že dnes večer vedeme o tomto důležitém tématu rozpravu. Chtěla bych vám při této příležitosti poděkovat za dosavadní dobrou spolupráci a doufám, že společně nakonec dokážeme dospět ke společnému řešení. Doufám také, že nová Komise co nejdříve předloží směrnici o obchodování s lidmi – směrnicí, která bude účinnější a půjde ještě dále než návrh staré Komise, který byl sám o sobě dobrý.

Abychom mohli řešit problém obchodování s lidmi, musíme zvolit celkový pohled, který zohlední všechny dotčené politiky; to znamená nejen trestní právo, ale také migraci. Musíme mít také k dispozici náležitě sankce, které budou odpovídat závažnosti této trestné činnosti a budou pro ty, kteří vydělávají na obchodování s lidmi, představovat skutečnou újmu. Musíme zajistit, aby obětem byla poskytována lepší pomoc a ochrana, aby byl nezletilým obětem věnován zvláštní ohled, a potřebujeme lepší koordinaci v rámci institucí EU.

Abychom se však skutečně vypořádali s problémem obchodování s lidmi, musí všechny členské státy věnovat značné úsilí preventivní činnosti, což především znamená snížit poptávku po službách poskytovaných oběti obchodování s lidmi, která v našich zemích existuje. Dokážeme-li snížit poptávku, pak také klesne nabídka služeb.

Závěrem se obrácím na Radu, Komisi, Evropský parlament, členské státy a ostatní instituce EU s výzvou: Spojme se a zabráňme obchodování s lidmi v Evropě, této moderní formě otroctví.

Edít Bauer, autorka. – (HU) Těžko bychom hledali větší důkaz vážnosti problému obchodování s lidmi než skutečnost, že dokonce v Evropě se stane jeho obětí každoročně několik set tisíc lidí. Toto číslo se jeví pravděpodobně tak neuvěřitelným, že tlumočníci místo několik set tisíc tlumočili jen několik set. Lidé se běžně na tento problém více méně dívají také takto. Považují jej za okrajovou otázku a podceňují jak jeho následky, tak i závažnost tohoto jevu. Myslím si, že Evropa je povinna zesílit boj proti obchodování s lidmi. Chtěla bych se vyjádřit ke dvěma věcem. Tou první je ochrana obětí, tou druhou odstranění poptávky. Co se týče ochrany obětí, existuje určitý právní předpis Evropského společenství, který Komise přislíbila do konce roku 2009 přezkoumat. Bohužel, navzdory skutečnosti že tato směrnice č. 2004/81 opravdu potřebuje zmodernizovat, ke zmíněnému přezkoumání dodnes nedošlo, takže s většinou obětí je nakládáno jako s průvodní okolností trestného činu a trpí další viktimizací. Všichni dobře víme, že bez pomoci obětí není možné zatknout zločinecké skupiny, jak potvrdilo také vedení agentury Europol.

Chtěla bych, aby byla věnována pozornost legislativnímu procesu zaměřenému na další záležitost, totiž odstranění poptávky. Obchodování s lidmi má svůj vlastní trh. Tak jako na ostatních trzích tak také tam platí zákony nabídky a poptávky. Obvykle se zabýváme jen stranou nabídky a více méně zapomínáme nebo nechceme věnovat pozornost straně poptávky, i když dokud se nám nepodaří odstranit poptávku, budeme se marně snažit bojovat proti obchodování s lidmi. Kromě toho bych chtěla zdůraznit, že potřebujeme koordinaci politik. Zjistili jsme, že uvnitř Komise některá GŘ, generální ředitelství, prakticky nekoordinují své politiky a také informace si předávají neuspokojivě. Domnívám se, že také zde na nás čeká práce.

Diego López Garrido, úřadující předseda Rady. – (ES) Paní poslankyně Hedhová, paní poslankyně Bauerová, stěží bych mohl cokoliv namítat proti tomuto podnětu, této otázce a rozpravě, kterou jste dnes večer otevřely. Jsem přesvědčen, že obchodování s lidmi je nepalčivějším problémem lidstva. Představuje proto jeden z nejdůležitějších problémů, které musíme řešit, a to společnými silami. Jedná se o další příklad toho, jak je důležité spojit naše úsilí na evropské úrovni a také za hranicemi Evropy, abychom odstranili tento palčivý problém.

Na začátku své otázky jste uvažovaly o tom, zda by neměla Evropská unie zvolit přístup, který bude orientován na lidská práva, bude celostní a soustředí se na repatriaci a opětovné začleňování, sociální věci a sociální začleňování. Na to odpovídáme ano. Naprosto souhlasíme s tím, že právě takový přístup je správný. Souhlasíme rovněž s tím, aby přísnost ukládaných trestů byla úměrná závažnosti provinění – toto je další z bodů, na které jste poukázaly ve své otázce –, a s potřebou dodatečných opatření na ochranu obětí. Upozornila jste a položila důraz na to – a v tom s vámi zcela souhlasím –, že ochrana obětí je nezbytnou podmínkou boje proti obchodu a obchodování s lidmi a že souhlasí-li bezbranná oběť nebo dítě s tímto vykořisťováním, není to při stanovování trestu za takové vykořisťující zacházení v žádném případě polehčující okolností a ani jí nesmí být.

Domnívám se, že vaše myšlenka o otázce poptávky je také důležitá. Je to velmi důležitá myšlenka, která musí být také realizována. Totéž platí o otázce soudní příslušnosti.

Co se týče druhé části vaší otázky, máme za to, že koordinace informací je naprosto nezbytná. Proto souhlasíme s vaším návrhem v této otázce, který se nám jeví velmi vhodný.

Ptaly jste se nás na preventivní opatření. K tomuto tématu mohu uvést, že Evropská unie na takových opatřeních pracuje. V roce 2005 Rada přijala v tomto směru plán, který by bylo třeba efektivně realizovat. Jak víte, otázka obchodování s lidmi je také součástí mnohých dohod mezi Evropskou unií a třetími zeměmi, například strategického partnerství Afrika-Evropská unie. Je také jednou z priorit dohod o stabilizaci a přidružení mezi Evropskou unií a západobalkánskými zeměmi. Měl bych rovněž zmínit, že pomoc se školením a zvyšováním informovanosti osob, které by mohly přijít do kontaktu s oběťmi, hraje důležitou roli v boji proti obchodování s lidmi. Příkladem takových osob jsou pohraniční policie a policejní a bezpečnostní úředníci ve třetích zemích.

Na závěr svého projevu bych chtěl říci, že španělské předsednictví bude v tomto směru vyvíjet úsilí a že se bude zabývat zvláště otázkou dětských obětí tohoto obchodování, což je jedna z hlavních priorit španělského předsednictví. Kromě jiných podnětů jsme požádali Komisi, aby na začátku roku 2010 předložila akční plán pro nezletilé osoby bez doprovodu, které vstoupí na území Evropské unie.

Poslední věc, pane předsedající. Během tohoto funkčního období, tedy během těchto šesti měsíců, španělské předsednictví požaduje přímou rozpravu o směrnici pro boj proti obchodování s lidmi a jsem si jistý, že nová Komise ji neprodleně předloží. Až Komise připraví svůj návrh, španělské předsednictví o něm zahájí jednání s Radou a s Parlamentem. Můžete to chápat jako výraz našeho odhodlání bojovat proti této moderní formě otroctví, jak tuto skutečnost řečnice přede mnou výstižně charakterizovaly.

Jacques Barrot, místopředseda Komise. – (FR) Pane předsedající, pan ministr právě vysvětlil, že obchodování s lidmi je skutečně novou formou otroctví. Chtěl bych paní poslankyni Hedhové a paní poslankyni Baeurové poděkovat za to, že tuto otázku položily.

Musíme přijít s celostním, multidisciplinárním přístupem, který se neomezí pouze na represí, ale bude zahrnovat také mezinárodní spolupráci se třetími zeměmi. Právě takový komplexní přístup Komise přijala po návrhu rámcového rozhodnutí, jenž byl zveřejněn v březnu 2009. Toto rámcové rozhodnutí se opírá o Úmluvu Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi, ale zachází ještě dále.

Pochopitelně, jak právě zmínil pan ministr, využijeme nový právní základ, který přináší Lisabonská smlouva, a co nejrychleji předložíme návrh směrnice, který zohlední jednání, jež proběhla před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Doufáme, že v tomto novém návrhu směrnice budeme moci zůstat věrni vysokým ambicím.

Domníváme se, že Evropský parlament v tom musí hrát hlavní roli a že jeho pevné zapojení je velmi důležité z hlediska dalšího posilování evropského právního rámce opatření pro boj proti obchodování s lidmi. V rámci odpovědi na předmět otázky vás tudíž budu o některých aspektech informovat.

Zprvce, otázka trestů: Obchodování s lidmi představuje velmi závažný trestný čin a podle toho musí být trestáno. Tresty musí být přísné a sjednocování nejvyšších trestů musí pokračovat. Ty se v jednotlivých členských státech velmi liší. Základní sazba činí od tří do dvaceti let a od deseti let až po doživotní vězení za přitěžující okolnosti.

Uznávám sice, že způsob vynášení rozsudků se může v jednotlivých členských státech lišit, ale tak enormní nesoulad mezi tresty je v evropském kontextu neospravedlnitelný, a proto v novém návrhu stanovíme velmi přísné tresty.

Nyní se budu věnovat otázce pomoci obětem a jejich ochraně. Pomoc, podpora a ochrana poskytovaná obětem obchodování s lidmi, zejména co se týče ubytování, lékařské a psychologické péče, poradenství, informování, tlumočnických služeb a právního zastupování, je v každém případě nutná.

Jelikož si to španělské předsednictví přeje, budeme samozřejmě promýšlet rovněž konkrétnější opatření, která poskytnou větší ochranu dětským obětem tohoto obchodování. Systém právní pomoci a zastupování by měl být bezplatný, zvláště pro děti.

V průběhu roku 2010 zveřejní Komise konečně svoji první zprávu o provádění směrnice o povoleních k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, jež jsou oběťmi obchodování s lidmi a jež spolupracují s příslušnými orgány. Po této zprávě uvidíme, zda je vhodné tuto směrnici změnit.

Pokud jde o opatření, která se mají snažit zabránit poptávce, Komise má v úmyslu ve svém budoucím návrhu směrnice zavést doložku, která uloží každému členskému státu povinnost podniknout v této oblasti opatření,

a také je vyzve, aby kriminalizovaly využívání sexuálních služeb nebo práce, u nichž si je jejich uživatel vědom, že je poskytuje osoba, která je nebo byla obětí obchodu s lidmi.

Co se týče soudní příslušnosti, musíme rozšířit možnosti každého členského státu trestně stíhat nejen své vlastní občany, ale také osoby, které mají své obvyklé bydliště na jejich území a byli shledáni vinnými z obchodování s lidmi v zahraničí. Toto řešení je nezbytné v boji proti fenoménu tzv. nových mafií, totiž proti zločineckým organizacím složeným z několika osob různé národnosti, které umístí těžiště svých zločinných zájmů, a tedy své obvyklé bydliště, v některé zemi Evropské unie.

Dále se budu věnovat sbírání údajů. Komise věnovala velké úsilí vypracování obecných ukazatelů pro sběr údajů. Musíme Evropskou unii vybavit spolehlivými a srovnatelnými statistikami. Bylo realizováno několik důležitých projektů a výsledky těchto iniciativ se musí vhodně využít, abychom mohli s Eurostatem a agenturami Evropské unie Europol, Eurojust a Frontex a s Agenturou pro základní práva vypracovat obecný model ukazatelů.

Na závěr se dostávám konečně k otázce prevence. Máme finanční program „Prevence a boj proti trestné činnosti“, jehož součástí v roce 2010 bude cílená výzva týkající se boje proti obchodování s lidmi. Dále stockholmský program umožňuje učinit konkrétní kroky, jež se v rámci obecných směrů stanovených v dokumentu, který byl přijat Radou ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci, budou týkat opatření k posílení spolupráce se třetími zeměmi.

Komplexnější politika boje proti obchodování s lidmi tedy získává konkrétní obrysy. Jak jsem řekl, Komise velmi brzy předloží návrh směrnice a jsem potěšen, že španělské předsednictví ze své strany oznámilo rozpravu, která vám umožní dále upravit návrh Komise, jenž, jak se mi zdá, přichází právě v čas, protože tento jev zdaleka není na ústupu a v členských státech stále narůstá. Je tudíž na čase na něj odpovědět a odpovědět důrazně.

Roberta Angelilli, jménem skupiny PPE. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, nejprve bych chtěla poděkovat paní poslankyni Hedhové a paní poslankyni Bauerové za jejich podnět.

Obchodování s lidmi, je, jak tu každý řečník připomněl, nesmírně závažným zločinem spojeným se sexuálním vykořisťováním a nelegálním zaměstnáváním. Tyto zločiny páchají bezohlední lidé, kteří své oběti získávají násilím a lstí, například slibem poctivého, dobře placeného zaměstnání, nebo na základě pohrůzek určených nejen obětem, ale také jejich dětem a příbuzným.

Bohužel, jak už tomu často bývá, nejvyšší cenu zaplatí právě ženy a děti. Odhaduje se, že obětí obchodování s lidmi jsou téměř tři miliony lidí a téměř 90 % z nich jsou ženy a děti. V roce 2008 v souvislosti s první evropskou strategií pro práva dětí Evropský parlament konstatoval, že obchodování s dětmi má mnoho zločinných cílů: obchodování s orgány, nezákonnou adopci, prostituci, nezákonnou práci, nucené sňatky, vykořisťování pouličních žebráků a sexuální turistiku, abych jmenovala alespoň některé.

Ve zmíněném dokumentu bylo toto obchodování charakterizováno jako opravdu bolestný problém Evropské unie a bylo doporučeno, že boj proti obchodování s lidmi a vykořisťování se proto musí stát prioritou pro budoucí agendu Evropské unie, a to především prostřednictvím přijetí všech naléhavě potřebných legislativních opatření, jež jsou nezbytná pro zaručení plné ochrany a poskytnutí pomoci obětem. Současný stockholmský program se také zmiňoval o obchodování s dětmi a o vykořisťování dětí.

V důsledku toho a také s ohledem na dnešní večerní rozpravu doufáme, že Komise a Rada dodrží své závazky a že Komise vytvoří zmiňovaný nový návrh směrnice, který velmi důkladně posoudíme.

Claude Moraes, jménem skupiny S&D. – Pane předsedající, paní poslankyně Hedhová a paní poslankyně Bauerová dnes uspěly. Rozprava se sice koná až ve velmi pozdních hodinách, jak poznamenala paní poslankyně Hedhová, ale díky nim jsme dnes v noci přišli a slyšíme odcházejícího komisaře, pana Barrota, a nové španělské předsednictví konstatovat, že přístup komisaře bude „odhodlaný“ a „ambiciózní“. Stálo za to počkat si do těchto pozdních hodin a vyslechnout si jejich slova, protože v této sněmovně si je dnes mnoho lidí, včetně autorek, vědomo komplikovanosti tohoto otravného novodobého jevu, ale také ví, že občané od EU očekávají, že tento palčivý novodobý problém bude řešit.

Pan Barrot hovořil o potřebě nových právních předpisů. Doufáme, že již velmi brzy budeme seznámeni s návrhem Komise. Dnes ráno při slyšení kandidátky na komisařku, paní Malmströmové, jsme také zaznamenali kladný ohlas na náš návrh na zřízení koordinátora EU pro boj proti obchodování s lidmi.

Začnete-li k sobě skládat jednotlivé dílky této skládačky, je to přinejmenším určitý pokrok, ale závratný rozsah problému, který popsala Anna Hedhová, vyžaduje, abychom doopravdy změnili slova v činy. Obchodování s lidmi je velmi spletitý fenomén zasahující do různých oblastí, například nucené práce, organizovaného zločinu, sexuálního vykořisťování a zneužívání dětí, proto musí být naše odpověď komplexní a celostní. Pan Barrot vyjmenoval mnoho věcí, jejichž uskutečnění bychom rádi viděli, a pokud se zavedou souhrnně v celé EU, budeme mít cílevědomou politiku, kterou budou občané EU vnímat jako akční plán. V současnosti občané EU chápou palčivost problému obchodování s lidmi, ale nesetkávají se s žádným uceleným přístupem a netuší, co dělá EU jako celek.

Jsem spokojen, že kandidátka na komisařku, paní Malmströmová, dnes zdůraznila své odhodlání předložit velmi brzy nový legislativní návrh a jsem rovněž rád, že španělské předsednictví klade důraz nejen na boj proti obchodování s lidmi, ale také na související problematiku jako například násilí na ženách. Je důležité, že se všichni rozhodli společně v tomto návrhu ukázat skutečnou rozhodnost a cit. Ačkoliv je již pozdní hodina, musíme nyní tato slova uvést ve skutek. Autorky dnes jako naše zástupkyně odvedly dobrou práci.

Nadja Hirsch, jménem skupiny ALDE. – (DE) Pane předsedající, nejprve bych chtěla poděkovat zpravodajce za její nasazení a výbornou spolupráci, protože se jedná o skutečně důležitý problém. Jak zde již bylo řečeno, obchodování s lidmi je možná tou nejhorší formou zločinu. Číselné údaje agentury Europol, citované v otázce, dokládají, že v této oblasti nedošlo k žádnému zlepšení. Ve skutečnosti nastal pravý opak. Konkrétně v oblasti nucené práce číselné hodnoty rostou a čísla v oblasti obchodování se ženami se nezměnila. Z toho je naprosto jasné, že je především naléhavě zapotřebí podniknout důsledná opatření.

Aby taková opatření mohla uspět, je především nezbytné přijmout integrovaný přístup postihující nejrůznější oblasti. Naprosto nezbytnou součástí je zvyšování informovanosti – a to i mezi evropským obyvatelstvem – o tom, že obchodování s lidmi se odehrává přímo na území Evropy, v každé zemi. Musíme se zejména věnovat zavedení vzdělávání v tomto směru, jako tomu bylo například během mistrovství světa ve fotbale v Německu, jehož účelem bylo upozornit na problém nucené prostituce, a ukázat, že k tomuto obchodování dochází opravdu všude, a vyvolat mezi místními obyvateli zájem o tento problém, aby proniknul do běžného povědomí, a oběti se tak dočkaly pomoci.

Druhá poznámka se týká ochrany obětí. Podaří-li se již lidem zachránit z této hrozné situace, musí členské státy také zajistit, aby se jim dostalo lékařské a psychologické péče, než jim bude ve vhodných případech pomoheno navrátit se do země jejich původu, nebo se jim otevře cesta k získání azylu či jiné možnosti, jak tu najít nový domov a začít vést nový život.

Judith Sargentini, jménem skupiny Verts/ALE. – (NL) Dnes holandské noviny uveřejnily zprávu o pěstitelce chřestu, jež byla vzata do vazby kvůli podezření z obchodování s lidmi a využívání Rumunů, či jinak řečeno evropských občanů, na otrockou práci. Obchodování s lidmi není problémem, ke kterému by docházelo jen v zemích za hranicemi Unie, ale vyskytuje se také na území členských států. Celkově integrovaná politika boje proti obchodování s lidmi se nemůže omezit jen na zatýkání těch, kdo využívají obchodování s lidmi, jako žena v tomto příkladu, a na přísném postupu vůči těm, kdo páchají takové trestné činy, ale musí se také náležitě zaměřit na oběti. Jejich práva a budoucnost musí pro nás být nejvyšší prioritou. Oběti obchodování s lidmi by nikdy neměly získat dojem, že jsou sami nebo že byly nechány na holičkách. Musíme jim všemožně pomáhat: právně, lékařsky, sociálně, ve společenském styku a finančně a měli bychom je také popřípadě odškodnit. Umožnit těmto obětem disponovat svými právy a využít možností, které jim poskytuje naše právo, je klíčovým požadavkem na novou směrnici. V tomto směru jsem se od pana López Garridy a pana Barrota dozvěděla potěšující zprávy.

Komisař také řekl, že lidem, kteří využívají služby obětí obchodování s lidmi, by měly hrozit přísnější tresty. Osobně přísnější tresty za takové činy sice nepovažuji za špatné, ale jsem vskutku na pochybách, jak pomůžeme obětem tím, že budeme navíc kriminalizovat jejich činnost, jejich práci – neboť se jedná o práci, byť otrockou. Jak obětem pomůžeme tím, že se budou muset obávat, že práce, kterou zrovna dělají, je ještě navíc kriminalizována? Uvítala bych odpověď na tuto otázku.

Podle názoru Skupiny zelených / Evropské svobodné aliance mají oběti obchodování s lidmi právo na povolení k pobytu, za jistých okolností na povolení k trvalému pobytu, aby se tak zajistilo, že se nemusí obávat návratu do země, v níž to vše začalo, a aby se mohly s jistotou spolehnout na to, že když vznesou obvinění proti osobě, jež s nimi obchodovala, nebude tím ohrožen jejich pobyt v dané zemi. Toto opatření je nutné kvůli naprostému vyloučení možnosti, že někdo bude vrácen zpět a opět se náhodou setká s osobou, která s ním obchodovala. Vaše nová rámcová směrnice, pane komisaři, pane úřadující předsedo Rady, musí posílit oběti. Musí jim dát práva a novou budoucnost. Takový výsledek bych ráda viděla.

Zbigniew Ziobro, jménem skupiny ECR. – (PL) Pane předsedající, je mimořádným zklamáním, že moderní Evropa, která se těší svobodě a ochraně lidských práv, se stala pro tolik lidí místem útlatu a zneužívání. Celá věc je o to skandálnější, že se týká žen a dětí, jež jsou zvláště ohrožené a bezmocné.

Jakožto ministr spravedlnosti a nejvyšší státní zástupce v Polsku jsem řídil mnohá vyšetřování, která odhalila, že takové věci se v Evropě dějí, že přesahují hranice jednotlivých států a mají často velmi nelidský charakter. Hlavním cílem obchodování s lidmi je sexuální vykořisťování anebo nucené otrocké práce. Abychom těmto jevům účinně zabránili a vymýtili je, je nezbytné, aby v jednotlivých členských státech EU existovaly profesionální donucovací orgány, nejlépe centralizované, které by zajišťovaly energické a účinné kroky a také fungující mezinárodní spolupráci. Instituce Evropské unie by měly hrát velmi důležitou roli, hlavně pokud jde o poslední zmíněný bod.

Důležité jsou ještě další dvě věci. Jelikož víme, že obchodování s lidmi je často dílem organizovaných zločineckých skupin, jednotlivé země by měly zajistit za tak závažné trestné činy dostatečně přísné postihy, které by zastrašily a izolovaly pachatele, a to včetně postihů formou zabavení majetku, které by se dotkly ekonomické motivace jejich činnosti.

Cornelia Ernst, jménem skupiny GUE/NGL. – (DE) Pane předsedající, obchodování s lidmi je skutečně palčivým problémem současnosti, který žije z chudoby a nevědomosti. Jeho nejstrašnější formou je obchodování s dětmi, jež je často spojeno se sexuálním zneužíváním. Skupina konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice je přesvědčena, že je naléhavě zapotřebí, aby byly podniknuty konkrétní kroky ze strany Komise. Jedním z důležitých předpokladů pro úspěšný boj proti obchodování s lidmi je posílení práv obětí. Jen podaří-li se tohoto dosáhnout – a to nikoli pouze formou represivních opatření – pak bude vůbec možné obchodování s lidmi potříti. K tomu jsou zapotřebí velmi jasná pravidla, aby následkem obchodování s lidmi nebyl postih jeho obětí. Jedna z věcí, které tyto oběti potřebují, je, aby se jim před trestním řízením, ve kterém vystupují jako svědci, v jeho průběhu a také po jeho skončení dostalo účinné ochrany a pomoci. Toto musí být nejvyšší prioritou zvláště v době nového projednávání, ale také v případech stažení svědeckých výpovědí. Programy dlouhodobé ochrany svědků jsou nutně zapotřebí.

Další věc, kterou považuji za důležitou, je, že všechny oběti obchodování s lidmi, nejen děti, musí mít přístup k bezplatnému právnímu poradenství. Pokud jde o děti, vrátím-li se k tomuto bodu, pak je také důležité, aby bylo možné využít služeb právníků specializovaných na děti. Velmi zapotřebí jsou opatření k posílení prevence, například odborné školení právníků, policistů, soudců a právních poradců. Jsem ráda, že španělské předsednictví se hodlá zabývat touto otázkou.

Mario Borghesio, jménem skupiny EFD. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, dnes v průběhu slyšení kandidátky na komisařku jsem slyšel velmi konkrétní závazek týkající se boje proti obchodování s lidmi.

Potěšilo mne, že zde v této věci bylo vyjádřeno jednoznačné stanovisko. Takto jednoznačný postoj tu před mnoha lety nebylo slyšet, když někteří lidé sedící v těchto křeslech, včetně mě, upozorňovali na nebezpečí, jež vyvolá hromadné nelegální přistěhovalectví, mezi nimi na značný vzestup příležitostí pro zločinecké organizace, které využívají tyto pracovní síly a rizika obchodování s lidmi a dokonce obchodování s lidskými orgány. V současné době již všichni tento jev objevili, takže nás může jen těšit jednoznačnost tohoto závazku.

Je však důležité, abychom si uvědomili, že příčina se vůbec nezměnila. Příčina, zdroj, živná půda tohoto obchodování s lidmi má jediné, nebo hlavní jméno, hlavní důvod: mohutné nelegální přistěhovalectví a role, jakou v něm hrají místní, evropské ale také mimoevropské zločinecké organizace, protože v současné době obchodování s lidmi bez potíží řídí také mimoevropské skupiny.

Přijměme to tedy za své východisko. Měli bychom se řídit uváženým názorem, že tento nesmírně závažný a hanebný jev je jakýmsi poddruhem nebo doprovodným následkem hromadného nelegálního přistěhovalectví, které nemáme řádně pod kontrolou. Evropa by měla mít odvahu nazvat věci pravými jmény.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Pane předsedající, chtěl bych se také připojit k blahopřání autorkám, které položily tuto velmi důležitou otázku. Žijeme v moderní době, v níž by člověk očekával, že obchodování s lidmi se v naší společnosti již nevyskytuje. Bohužel, číselné údaje to vyvracejí. Uvedu příklad: Odhaduje se, že na celém světě se každoročně stane obětí obchodování s lidmi více než 1 800 000 dětí a mladistvých. Podle číselných údajů OSN je v Evropské unii 270 000 obětí. V samotném Řecku počet obětí obchodování s lidmi za účelem prostituce podle odhadů vzrostl na 40 000 osob ročně, a to včetně žen a dětí, ale bez započtení jiných forem obchodování s lidmi.

Dvěma základními parametry, na něž bych chtěl upozornit, aniž bych ovšem podceňoval význam ostatních parametrů, jsou: Zaprvé je, jak tu správně zaznělo, nedostatečný evropský institucionální rámec pro boj s touto trestnou činností, která má přeshraniční charakter a ještě ji zhoršuje nelegální přistěhovalectví. Proto musíme zvýšit sázku na celostní přístup. Směrnice, na kterou čekáme, má v tomto rámci hrát velice důležitou roli, jak tu bylo plným právem řečeno.

Zadruhé se ukázalo, že ochrana obětí má zcela konkrétní závažné nedostatky, zvláště pokud jde o podpůrné struktury. Má-li být stávající infrastruktura zlepšena a vytvořena infrastruktura nová, je tedy nezbytné – a jsem rád, že to zaznělo přímo od španělského předsednictví – dát pro tento účel k dispozici zdroje a infrastrukturu a zajistit samozřejmě také vhodnou odbornou přípravu personálu, jenž může poskytovat tuto podporu.

Tato novodobá forma obchodu s otroky nemůže a nesmí mít žádný prostor v Evropské unii, která je založena na zásadě úcty k lidským právům a lidské důstojnosti.

Silvia Costa (S&D). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, chtěla bych vyjádřit, že jsem velmi spokojena s tím, že jsme se dnes prostřednictvím důležité otázky, za níž autorkám srdečně děkuji, pustili do tohoto tématu. Chtěla bych rovněž vyslovit poděkování za vysokou míru spolupráce, která mezi všemi politickými stranami a oběma výbory fungovala.

Jsem také velmi ráda, že jsem slyšela Komisi a španělské předsednictví vyslovit velmi vážné závazky a opravdu doufám, že návrh nové směrnice vypracovaný podle plánů, které, jak se zdá, se v podstatě těší značnému souhlasu, bude velmi brzy předložen.

Domnívám se, že jsme si vědomi toho, že analýza číselných údajů v této oblasti vyžaduje velmi komplexní přístup, ale budu-li stručná, hovoříme o tom, že téměř 300 000 lidí, z nichž 79 % tvoří ženy, mnohé ještě nezletilé, je každoročně v naší civilizované Evropě předmětem obchodu s lidmi. Tyto počty poslední léta bohužel rostly. Také z tohoto důvodu musíme dosáhnout velmi znatelného pokroku s ohledem na nové oblasti, za které nese Evropská unie odpovědnost, a také s ohledem na některé novinky, jejichž zavedení jsme schválili již ve stockholmském programu.

Velkým skokem vpřed bylo, když jsme na úrovni EU schválili ustanovení, které v Itálii platí například již od roku 1998, jež umožňuje udělit obětem humanitární povolení k pobytu. Pokroku však musíme dosáhnout také co se týče ochranných opatření pro oběti vztahujících se k jejich ochraně, opětovnému sociálnímu a pracovnímu začleňování, k možnosti zabránit existenci poptávky – což musíme velmi vážně promyslet – a dalších závažnějších a účinnějších opatření, pokud jde o postihy, které musí být, jak jste řekl, pane Komisaři, harmonizovány na úrovni EU.

Zejména požadujeme, aby souhlas obětí s vykořisťováním byl považován za vedlejší vzhledem k vysoké míře vydírání, které bývá za těchto okolností běžné.

Na závěr již jen velmi stručně dodávám: Nepotřebujeme jen zvláštní ochranu nezletilých osob, ale především také možnosti podpory pro osoby, které se dostávají do Evropy již jako oběti různých druhů obchodování s lidmi cestami o to delšími a tragičtějšími, že se tyto obchody uzavírají ještě před dosažením našeho pobřeží a našeho území.

Antonyia Parvanova (ALDE). – (BG) Pane předsedající, dámy a pánové, chtěla bych také blahopřát zpravodajkám, Komisi a španělskému předsednictví za to, že měli tu odvahu a umožnili nám nakonec nalézt skutečné řešení tohoto problému. Když se bavíme o obchodování s lidmi, je velmi důležité, abychom uvažovali o vytvoření stálé politiky na úrovni Evropské unie. Taková politika pomůže náš přístup více koordinovat a umožní, aby kroky členských států měly větší účinek, pokud jde o vynucování práva a o poskytování ochrany a pomoci obětem této formy obchodování.

Jmenování koordinátora Evropské unie pro boj proti obchodování s lidmi spadajícího přímo pod komisaře odpovědného za spravedlnost, základní práva a občanství zaručí, že všechny členské státy při postupu vůči této závažné trestné činnosti zachovají jednotný a ucelený politický přístup. Úkolem koordinátora bude zjišťovat problémy a zdroje obchodu s lidmi, provádět preventivní opatření, navrhopvat a prosazovat strategie na evropské úrovni včetně aktivní spolupráce a konzultací s organizacemi občanské společnosti, dále také organizovat informační kampaně a zavádět opatření, která zvýší ochranu obětí a poskytnou jim pomoc a také je podpoří v procesu opětovného začleňování.

Abychom úspěšně zvládli řešit tento globální, nadnárodní problém, je zapotřebí strategie koordinovaná na evropské úrovni, která povede a podpoří členské státy v jejich společném úsilí účinně bojovat proti obchodování s lidmi. Velmi vám děkuji za pozornost.

Marina Yannakoudakis (ECR). – Osoba, jež je vlastnictvím druhého člověka a je bezmocnou obětí určitého panujícího stavu – pokud si myslíte, že se jedná o definici obchodování s lidmi, budiž vám odpouštěno. Ve skutečnosti je to definice otroctví.

Obchodování s lidmi je dnešním otroctvím. Obchodování s lidmi, ať již se ženami, muži nebo dětmi, je trestným činem, jehož výskyt ve všech členských státech narůstá. Extrémní chudoba, rozpad rodiny a domácí násilí mívají podíl na některých hlavních příčinách obchodování s lidmi. Ve Spojeném království odhadujeme přibližně 5 000 obětí, z nichž 330 jsou děti.

Skupina ECR vítá tuto rozpravu. Vlády členských států, donucovací orgány a orgány pohraniční stráže musí spolupracovat. Mechanismy pro pomoc obětem vyžadují posílení. Iniciativy musí být přímočaré, řízené členskými státy a podporované EU.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Kdyby neexistovala poptávka po vykořisťování lidí jako levné pracovní síly ani poptávka po orgánech ani poptávka po placených sexuálních službách – pak by se v takovém světě nevyskytovalo ani obchodování s lidmi.

Poptávka je, pokud jde o boj proti obchodování s lidmi, klíčovým slovem. Dalším důležitým faktorem je skutečnost, že lidé v mnoha částech světa žijí v chudobě a v nelidských podmínkách, následkem čehož se mohou snadno stát oběťmi těch, kdo chtějí kupovat a prodávat lidi.

Nestačí tudíž jen opatření na snížení poptávky, ale potřebujeme pochopitelně také preventivní opatření spočívající ve zlepšení životních podmínek mnoha lidí v oněch částech světa, odkud oběti pocházejí.

Já a Skupina konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice bychom chtěli poděkovat paní poslankyni Hedhové a paní poslankyni Bauerové a jejich kolegům a kolegyním ve Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a ve Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví. Chtěla bych však, aby byly k dispozici odstíněnější návrhy, jak můžeme pomáhat obětem obchodování s lidmi. Osoby, které jsou obětí nucené práce, potřebují jiná opatření a pomoc, než osoby, které jsou obětí obchodování se sexuálními otroky.

Teresa Jiménez-Becerril Barrio (PPE). – (ES) Podle zprávy Organizace spojených národů bylo v roce 2009 přibližně 270 000 lidí obětmi obchodování s lidmi na území Evropské unie. Obeznamení s těmito čísly musíme zajistit, aby základem pro postup Evropské unie byla především ochrana obětí a zvláštní pozornost se věnovala situaci žen a dětí, jež jsou nejzranitelnější.

Nemůžeme dále jen klidně přihlížet a být lhostejní k divadlu, které se tu odehrává, podívané na sexuální vykořisťování, která probíhá před našimi zraky. Proto plně podporuji požadavky Parlamentu, aby pomoc obětem byla zcela bezpodmínečná a aby byly přijaty účinnější metody a přísnější tresty, jak tu řekl pan Barrot.

Na základě toho bych chtěla španělské předsednictví, Evropskou komisi a radu požádat, aby využili veškeré evropské právní předpisy, které mohou použít, a to jak stávající, tak i ty budoucí, k ochraně obětí obchodování s lidmi. Domnívám se, že navrhovaný evropský systém na ochranu obětí, který jsem osobně požadovala od španělského předsednictví během rozprav o stockholmském programu a který se nakonec realizoval, bude účinným nástrojem pro boj s takovou trestnou činností. Očekávám, že se španělské předsednictví pevně zaváže, jak již dalo najevo, že zajistí, aby, tento systém obětem nabídnul speciální ochranná opatření, která budou fungovat v rámci celé Evropské unie.

Doufám, že my, kdo neseme odpovědnost za podniknutí konkrétních kroků proti těm nejzávažnějším problémům vyskytujícím se v naší společnosti, nabídneme skutečnou a zásadní odpověď na tento nesmírně závažný problém obchodování s lidmi a že naše slova nezůstanou jen prázdnými sliby. Dlužíme to totiž všem obětem.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Nejprve bych chtěla vyjádřit své uznání kolegyním poslankyním paní Hedhové a paní Bauerové, protože i přes omezený prostor, který měly k dispozici, přistoupily k tomuto tématu velmi komplexně.

Podporuji otázku a chtěla bych k ní připojit několik věcných postřehů a poznámek. Běžní lidé obvykle nemají představu o tom, jak je rozsah obchodování s lidmi obrovský. Jedná se však o třetí nejvýnosnější nelegální

obchod na světě. Tento obrovský obchod je o to nelidštější, že jsou jím nejčastěji postiženy ženy a děti. Musíme na něj odpovědět důkladně a soustředěně. Náš boj musí být na všech stranách obchodního trojúhelníku stejně účinný – musí zasáhnout stranu nabídky a poptávky a samotné obchodníky. Nabídka existuje především tam, kde se vykytují nelidské životní podmínky, chudoba a její feminizace, nezaměstnanost, násilí páchané na ženách a celkový útlak a nestabilita, které plodí v lidech zoufalství. Měli bychom proto podniknout vše, co je v našich možnostech, abychom pomohli lidem, kteří se stali oběťmi trestného činu obchodování jak na území Unie, tak mimo něj, žít důstojnějším životem.

Na straně poptávky by bylo na místě zavést tvrdé sankce. Ti, kdo v rámci šedé ekonomiky, vydělávají na vykořisťování zoufalých nebo zmanipulovaných lidí, tak nesmí činit beztrestně. Poskytovatelé a vědomí uživatelé takových služeb by také měli čelit postihům.

Samotní provozovatelé tohoto obchodu si zaslouží exemplární tresty – organizovaný zločin v této oblasti musí být prioritním cílem organizací jako EUROJUST, EUROPOL a FRONTEX.

Cecilia Wikström (ALDE). – (SV) Otroctví dosud nebylo zrušeno, jak mnozí řečníci v této sněmovně zdůrazňovali. Novodobé otroctví získalo podobu obchodu se sexem a dochází k němu dnes a tady. Těla žen, dívek a chlapců se prodávají jako kusy masa, jako jakékoliv jiné zboží a děje se to pořád.

Lidé jsou připravováni o svá nejzákladnější lidská práva a stávají se v jednotlivých členských státech otroky našich dní. To by mělo být považováno za největší selhání a nedostatek Evropy a musí se řešit omezením a odstraněním nabídky i poptávky.

V mé vlasti Švédsku vstoupil před deseti lety v platnost zákon, podle kterého je kupování sexu nezákonné. Tento zákon je důležitý, protože skrze něj dává společnost najevo, že žádný člověk není na prodej. Obchod s otroky do Ameriky byl zákonem zakázán roku 1807, ale dosud probíhá přímo tady v Evropě. Je čas jej pohrbit do propadlístě dějin. Tímto časem je naše doba a je naší odpovědností udělat pro to vše, co můžeme. Chtěla bych poděkovat autorkám, paní poslankyni Hedhové a paní poslankyni Bauerové, za jejich výtečnou práci, ze které máme všichni užitek.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Pane předsedající, před několika minutami zástupkyně strany zelených velmi přesně vystihla fakt, že tento problém – obchodování s lidmi neboli prodávání živých lidí – není jen vnějším problémem, který si Evropská unie dovezla na své území. Je to také náš vnitřní problém. Občané mé země jsou také prodáváni přinejmenším do několika členských států Evropské unie. Jedná se o velmi důležitý a vážný problém. Jsem přesvědčen, že v této věci je na místě silná, jednotná akce, ale nejen ze strany institucí EU, ale také ze strany jednotlivých členských států. Připomenu zde případ, který se stal před několika lety. Italská policie a úřady tehdy zareagovaly na informace přicházející z Polska a udělaly přítrž případům obchodování s lidmi, které se pojily k nelegálnímu zaměstnávání polských pracovníků v Itálii. Toto je také obchodování s lidmi a nesmíme k němu mlčet.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Vážení kolegové, každoročně je více než jeden milion osob zneužito pro otročké práce, z toho 90 % za účelem sexuálních služeb. Pouze 3 000 obětí dostalo pomoc a jen 1 500 činů se dostalo k soudu a to přesto, že v celé EU to je trestný čin. Studie dokladují, že výdělky z obchodu s lidmi převyšují zisky z pašování a distribuce drog. S rozšiřováním Unie na východ tento organizovaný zločin narůstá. Přesto dosud nemáme společnou strategii, chybí koordinace opatření různých institucí a členských států, které by se neměly bránit harmonizaci legislativy, i když to není zakotveno ve Smlouvách.

Obracím se proto na španělské předsednictví, aby dovedlo k závěru jednání se členskými státy o společných definicích trestů a sankcí. Chci vyzdvihnout, že nová směrnice, na kterou čekáme, by měla účinněji potírat také poptávku po nelegálních sexuálních službách, je totiž alarmující, že zneužívání zejména dětí stoupá. U dětí se to blíží až k 20 %. To, co chybí, je také účinná prevence a osvěta cílená na děti a rodiče. Víte, že jen 4 % rodičů zneužívaných dětí připustila, že jejich děti byly vylákány na schůzku přes internet? V roce 2008 bylo objeveno 1 500 webových stránek, kde jsou pohlavně zneužívány děti. To, co dlužíme občanům Evropské unie, je nepochybně nový, koordinovaný přístup a harmonizace legislativy na potírání také poptávky a samozřejmě samotného obchodu s lidmi. Žádám tedy Komisi, aby předložila do Evropského parlamentu komplexní legislativní návrh na účinnější boj proti obchodování s lidmi, a to v co nejkratším termínu.

Britta Thomsen (S&D). – (DA) Pane předsedající, dámy a pánové, chtěla bych autorkám poděkovat za tento důležitý podnět, protože co se týče zamezení obchodování s lidmi a boje proti němu, stojí před Evropskou unií obrovský úkol. Obchodování s lidmi je rychle rostoucí výnosný byznys, který je lákavý, protože ve srovnání s jinými výdělečnými formami organizovaného zločinu, jako jsou například obchod

s drogami nebo se zbraněmi, jsou za něj mírné tresty. Proto musíme postupovat tvrdě proti těm, kdo se na něm podílejí.

Oběti obchodování s lidmi jsou nejzranitelnější a nejbezmocnější lidé a potřebují naši ochranu. Nesmíme je posílat zpět do rukou obchodníků s lidmi. Musí se jim udělovat povolení k pobytu. Kromě toho se musíme soustředit také na poptávku po službách poskytovaných oběmi obchodování a provést různá opatření, například kriminalizovat užívání placených sexuálních služeb a zvýšit sankce vůči uživatelům nucené práce. Jsem proto potěšena skutečností, že Komise uvažuje o kriminalizaci využívání služeb obětí obchodování s lidmi.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (LT) Dopadení organizované skupiny vydávající na obchodování s lidmi, k němuž došlo v nedávných dnech v Litvě, je dalším důkazem toho, jak je tato trestná činnost velmi rozšířeným jevem, jehož výskyt se během hospodářské a ekonomické krize ještě zvyšuje. V současnosti tvoří téměř 90 % obětí obchodování ženy a děti, z nichž většina mu padne za obět v důsledku chudoby a snahy obstarat si prostředky k živobytí. Obchodování s lidmi je příšerným zločinem a krajním pošlapáním lidské důstojnosti, není nic horšího než být prodán do otroctví. Proto je velmi důležité, aby se posílila spolupráce mezi členskými státy a spolupráce se třetími zeměmi, aby byl zajištěn dialog s nevládními organizacemi, a musíme naléhat na Komisi, aby pro tyto záležitosti zřídila funkci evropského koordinátora. Rovněž je zapotřebí zajistit bezpečnost obětí obchodování s lidmi a jejich úplné začlenění. Spolupachatelé, organizátoři nebo ochránci této hrozné trestné činnosti nesmí uniknout spravedlnosti.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Chtěl bych poblahopřát autorkám, které položily tuto otázku, paní Hedhové a paní Bauerové. Chtěl bych konstatovat, že obchodování s lidmi je jednou z nejvýnosnějších forem mezinárodního organizovaného zločinu. Podle různých údajů a zdrojů se jeho celosvětový rozsah odhaduje na 700 000 až 2 miliony osob, někteří uvádějí ještě více, z nichž tři sta tisíc až pět set tisíc osob se stává jeho obětí v samotné Evropské unii.

Současný právní rámec se jeví nedostatečným, proto plně podporuji, aby byla v blízké budoucnosti přijata účinná opatření, která posílí prevenci i represí obchodování s lidmi. Přísnějšími sankcemi by měli být postiženi nejen přímí pachatelé včetně právnických osob, ale také uživatelé služeb poskytovaných oběmi. Na druhé straně jsem přesvědčen, že obětí je nezbytné poskytnout vysoký stupeň ochrany bez ohledu na to, ve kterém členském státu se nacházejí nebo ve kterém byl tento čin spáchán, a rovněž spravedlivé a přiměřené odškodnění. Poskytnutá ochrana, podpora a pomoc nesmí vést k sekundární viktimizaci a chtěl bych také říci, že zvláštní pozornost si zaslouží ustanovení týkající se nezletilých osob, jež se vzhledem ke své zranitelnosti a důvěřivosti snadno stávají oběmi.

Na závěr chci poznamenat, že k obchodování s lidmi často dochází také kvůli odebrání orgánů.

Karin Kadenbach (S&D). – (DE) Pane předsedajícím, že se zde dnes zabýváme tématem obchodování s lidmi, je velmi podstatné, protože toto téma je stále tabuizováno a bohužel v naší vysoce rozvinuté společnosti jsou to především ženy, kdo velmi často bývá obětí takového obchodu s lidmi. Mám na mysli především prostituci, ale také dětskou. Velmi často tuto skutečnost nechceme vidět. Má-li být program proti obchodování s lidmi úspěšný, musíme upřednostnit osvětu a zvýšení informovanosti, později budeme potřebovat také peníze. Na to bychom měli pamatovat hned od začátku, protože cílem nemůže být pouze pozatýkat pachatele a uložit jim spravedlivé tresty. Musíme také poskytovat ochranu obětem, aby se nestávaly podruhé oběmi, a musíme mít také finanční prostředky na jejich opětovné začleňování do společnosti. Musíme se snažit také děti osvobodit od prožitých traumat a ženy musíme v první řadě začlenit do našeho pracovního prostředí, prostředí legální práce.

Catherine Bearder (ALDE). – Pane předsedajícím, Evropa se s kroky v této oblasti velmi opozdila, proto jsem s velkým potěšením vyslechla poznámky pana López Garrida o dětech, dále informace pana komisaře a dnes ráno ještě vyjádření kandidátky na komisařku, paní Malmströmové, že si stanovuje jako svou prioritu předložit pro tuto oblast novou směrnici.

Naléhavě žádám Radu i Komisi, aby se zabývaly podpůrným systémem pro oběti, zejména speciálními potřebami dětských obětí obchodování s lidmi, jež se velmi liší od potřeb dospělých obětí. Jen v loňském roce bylo ve Spojeném království shledáno u 325 dětí důvodné podezření, že se staly oběmi obchodování s lidmi. Mnohé z nich byly občany Spojeného království a bylo s nimi obchodováno na jeho území, nepocházely z vnějších zdrojů, mohu-li se takto vyjádřit.

V mém vlastním okrese jsou děti, které jsou předmětem obchodování, ale zjistili jsme dokonce, že po přihlášení u sociální služby mnoho prodáváných dětí prostě zmizí, protože si nad nimi jejich obchodníci i

nadále udrželi kontrolu. Je pro ně velmi snadné s těmito dětmi znovu obchodovat. Dochází k tomu v celé EU a musíme to zastavit. Lidé, se kterými se obchoduje, nejsou slyšet, jsou zranitelní a spoléhají, že Evropská unie bude hovořit za ně, zastaví tento otřesný zločin a postará se o ně.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Pane předsedající, obchodníci s lidmi a gangy pašeráků lidí své oběti, zejména ženy a děti potřebují k žebření, prostituci, zlodějství a vloupáním a dalším podobným nežádoucím činnostem. Hovoříme zde o těžko sledovatelné trestné činnosti, u které zůstává velké množství případů neohlášených. Zde bych chtěl upozornit na to, že má vlast, Rakousko, je těmito aktivitami zvláště postižena, a to jako oblíbená tranzitní země, ale také jako oblíbená cílová země. Musíme proto mít na paměti, že velká většina gangů se věnuje přepravě lidí z východní a jihovýchodní Evropy do střední Evropy, a jejich oběti nepochází jen z třetích zemí, ale také přímo z členských států. Skutečností je, že došlo k nárůstu počtu takových případů a že naše kontroly na vnějších hranicích moc nefungují.

S ohledem na tento vývoj a prokazatelnou skutečnost, že tato přeprava často probíhá prostřednictvím autobusů – jedná se o kriminální turistiku –, si musíme položit otázku, zda by za těchto okolností nebylo rozumné jednak nechat Europol, Frontex a další agentury o tom vypracovat zprávu, ale především v příslušných hraničních oblastech obnovit hraniční kontroly a v případě nutnosti na určitou dobu pozastavit schengenský režim?

Anna Záborská (PPE). – (SK) Blahopřeji autorkám za položení této otázky a vám, pane komisaři, za odpověď.

Chtěla bych upozornit na jeden z mnoha problémů, které souvisejí s tímto tématem. V návrhu usnesení se konstatuje, že děti jsou zvláště zranitelné, a proto jsou více ohroženy tím, že se stanou oběťmi obchodování s lidmi. Zároveň se v něm uvádí, že 79 % zjištěných obětí obchodování jsou ženy a dívky. Není v něm však již zmíněno, že v ochraně dětí před obchodováním by hlavní role měla náležet rodičům. Rodiče často ani nevědí, jaká nebezpečí jejich dětem hrozí, nebo se vůbec nezajímají o to, jak tráví svůj volný čas. V souvislosti s prevencí jsem opakovaně navrhovala celoevropskou kampaň nazvanou „Víte, kde teď právě vaše dítě je?“ Tato kampaň by měla rodiče upozornit na nebezpečí, která hrozí jejich dětem. Jsem přesvědčena, že děti můžeme ochránit před obchodováním jen tehdy, budeme-li spolupracovat s rodiči. V návrhu usnesení však o rodičích bohužel nikde není ani zmínka.

Artur Zasada (PPE). – (PL) Pane předsedající, v rámci dnešní rozpravy je nezbytné poukázat na tři skutečnosti, které vyžadují zvláštní pozornost. Jen velmi nízký počet pachatelů této trestné činnosti se dostane před soud. Navzdory růstu množství trestních řízení týkajících se obchodování s lidmi, toto číslo stále mnohonásobně zaostává za počtem spáchaných trestných činů.

Obětem není poskytována náležitá pomoc, ochrana a odškodnění. Vzhledem k odhadovanému rozsahu obchodu s lidmi v Evropě, stojí za zmínku, že jen několik zemí přijalo opatření, která lze považovat za skutečnou odpověď.

Za třetí situace není dostatečně monitorována. Je jasné, že tímto problémem není postižena pouze Evropská unie. Je proto velmi důležité, aby Unie ještě úžeji spolupracovala s příslušnými mezinárodními organizacemi na vytvoření nových zásad pro boj s tímto vysoce nebezpečným jevem.

Diego López Garrido, úřadující předseda Rady. – (ES) Jsem přesvědčen, že tato obsáhlá rozprava pomohla osvětlit skutečnost, že máme co do činění se závažným problémem, problémem, který pro nás představuje závažný úkol. Jsem rád, že se tato rozprava konala přímo v den, kdy jsem k Evropskému parlamentu hovořil poprvé, což je jistě čest. Jsem rád, že se mi této příležitosti dostalo právě v těchto dvou důležitých rozpravách, jež se v tomto významném a váženém Parlamentu konaly dnes večer.

Domnívám se, že nestačí na tento obrovský problém pouze poukazovat nebo o něm pouze uvažovat. Musíme se všemi silami pustit do jeho řešení, protože se jedná o velmi závažný problém a nepřítel, se kterými zde máme co do činění, jsou velmi odolní. Potřebujeme tedy silnou politickou vůli, abychom tento problém mohli řešit. Dnes večer se tu tato silná politická vůle manifestovala a jak! Mohu vás ujistit, že španělské předsednictví spolu s dalšími evropskými institucemi ukáže, co umí, to znamená, že se pustí do řešení tohoto problému.

Domnívám se, že lze rovněž konstatovat, že se jedná o problém, který je třeba řešit z evropské perspektivy. Ukázali jste velmi jasně, že se v Evropě takové věci dějí; paní poslankyně Hirschová to dostatečně osvětlila a pan poslanec Papanikolaou a paní poslankyně Parvanova zmínili přeshraniční charakter tohoto problému. V Evropě k této trestné činnosti dochází a na evropské úrovni si s ní musíme poradit. Zaznělo to zde mnohokrát a já to ještě zopakuji: Abychom tento problém mohli na této rovině řešit, je důležité, aby Komise

co nejdříve navrhla příslušnou směrnicí. Domnívám se, že paní poslankyně Roithová to ve svém projevu pregnančně formulovala.

Jsem přesvědčen, že tři hlavní aspekty, které musíme zpracovat a zdůraznit v nařízení, jež Evropa vydá, v práci, kterou bude dělat Evropa, jsou tato: Prvním je ochrana obětí. Ochrana obětí je ústředním aspektem a dnes večer tu byla asi nejvíce diskutována. Autorky a paní poslankyně Sargentiniová, paní poslankyně Ernstová, paní poslankyně Thomsenová a další řečníci poukázali na důležitost ochrany obětí, která se obvykle vztahuje především na ženy a děti – ty nejzranitelnější osoby. Paní poslankyně Jiménez-Becerril Barriová, paní poslankyně Kadenbachová a paní poslankyně Bearderová rovněž výmluvně formulovaly potřebu zavést systém na ochranu obětí, jenž je nezbytným nástrojem a španělské předsednictví ho považuje za svoji prioritu.

Na prvním místě je tedy ochrana obětí. Za druhé musíme vytrvale pronásledovat a tvrdě trestat obchodníky – pan poslanec Ziobro to ve svém projevu formuloval velmi pádně. Za třetí musíme promyslet problematiku poptávky po těchto službách. Tato věc je poměrně náročným oříškem, ale podílí se na celém problému, a proto se domnívám, že musí být zařazena mezi tři hlavní aspekty, o něž se podle mne musí opírat celkový přístup. Jak jsem již zmínil, dámy a pánové, španělské předsednictví se pevně orientuje a bude i nadále orientovat na tak důležitou problematiku, jakou je tento problém.

Jacques Barrot, místopředseda Komise. – (FR) Pane předsedající, domnívám se, že tato rozprava vnesla hodně světla do přípravy budoucí směrnice a mohu samozřejmě potvrdit, pane ministře, že Komise ji hodlá předložit letos na jaře.

Chtěl bych navázat na slova pana poslance Moraese a říci, že v boji proti tomuto palčivému problému musíme použít ty nejmodernější prostředky, protože tato činnost bývá často prováděna také těmi nejmodernějšími metodami, a musíme bojovat proti všem formám vykořisťování.

Pane ministře, právě jste uvedl, že tato oblast má tři pilíře: péči o oběti, přísnost trestů a problém poptávky. Já bych se poněkud víc věnoval otázce obětí a jejich ochrany, protože v rámcovém rozhodnutí jsme se již dohodli na bezpodmínečné pomoci všem obětem, imunitě proti trestnímu stíhání a právu na právní pomoc. Kromě toho chceme v budoucí směrnici řešit ubytování, lékařskou a psychologickou péči, poskytování poradenství a informací v jazyce, kterému oběť rozumí, a dále všechny druhy doplňkové podpory.

Dále bych dodal, čímž odpovídám paní poslankyni Záborské, že pokud jde o dětské oběti obchodu s lidmi, Komise se bude věnovat otázkám spojeným s prevencí tohoto palčivého problému, s ochranou, návratem a opětovným začleňováním těchto dětí v akčním plánu týkajícím se situace nezletilých osob bez doprovodu. Abych nezapomněl, pane ministře, o tuto věc také důrazně žádalo španělské předsednictví.

Tento akční plán, jenž přijme kolegium komisařů na jaře 2010, tedy předložíme Radě a Evropskému parlamentu k posouzení. Abychom řešili hlavní problémy spojené s tímto jevem, které se dotýkají nezletilých osob bez doprovodu, které přicházejí do Evropské unie za různých okolností, navrhneme v tomto akčním plánu několik oblastí postupu a budeme jím sledovat nejlepší zájmy dítěte.

Paní poslankyně Záborská má však pravdu, že rodiny musí ve vyšší míře plnit svoji kontrolní funkci, především pokud jde o užívání internetu, jež děti vystavuje zase novým ohrožením.

Jak jste poznamenal, pane ministře, v Evropském parlamentu nechybí politická vůle. Domnívám se, že Komise již na návrhu této směrnice částečně udělala dobrou přípravnou práci. Předloží ji v blízké budoucnosti a chtěl bych poděkovat Evropskému parlamentu nejen za podporu, kterou nám poskytl, ale také za celou řadu velmi zajímavých myšlenek, které zazněly v průběhu této rozpravy. Chtěl bych ještě jednou poděkovat všem řečníkům. Jsem přesvědčen, že Evropskému parlamentu v boji proti tomuto velmi palčivému problému připadá zásadní role.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat na prvním dílčím zasedání v únoru.

Písemná prohlášení (článek 149)

Liam Aylward (ALDE), písemně. – (GA) Osoby podílející se na obchodování s lidmi nedělají žádné rozdíly mezi muži, ženami a dětmi, mohou-li jejich prodejem vydělat peníze. Mnohdy jsou to právě děti, komu hrozí největší nebezpečí. Podle údajů organizace ILO je dětská práce v současné době osudem zhruba 218 milionů dětí. Nelze však stanovit přesný počet, protože tyto děti jsou využívány k prostituci, otroctví,

nuceným pracím atd., což jsou oblasti, pro které nejsou dostupná přesná čísla. EU musí urychleně řešit obchodování s lidmi na trhu práce. Považuji za povzbudivé, že španělské předsednictví si tuto problematiku vybralo jako svou prioritu, a doufám, že členové Rady budou společně pracovat na tom, aby se problémům souvisejícím s obchodováním s lidmi a s dětskou prací v legislativě EU dostalo důležitého místa a zvláště aby tyto otázky byly projednány v souvislosti s dohodami o obchodu. V důsledku své důležité role v globálních obchodních vztazích a svého závazku chránit lidská práva nese EU odpovědnost za boj proti obchodování s lidmi a dětské práci.

Nessa Childers (S&D), písemně. – Obchodování s lidmi je kdekoli na světě politováníhodnou skutečností, ale vzhledem k vysoké míře naší vnitřní spolupráce a prostředků je v Evropské unii věcí o to ostudnější. Zvláště obchodování s dívkami pro využití v sexuálním průmyslu je pozůstatkem doby, kdy byla Evropa rozdělena, a musí se stát jednou ze stránek evropské historie. V tomto směru musí Unie pětileté funkční období nastupující Komise věnovat posílení zabezpečení hranic a nátlaku na vlády členských států, aby toho pro usměrnění sexuálního průmyslu dělaly více, a to zejména jsou-li takto využívány dívky, které obchodníci za tímto účelem přivezli z jiné země. V současné době ve většině zemí existují příslušné právní předpisy, ale jejich dodržování jednoduše není vynucováno.

Vasilica Viorica Dăncilă (S&D), písemně. – (RO) Pohotovost, s níž byla tato rozprava uspořádána tak brzy po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, nebyla vhodná jen z legislativního hlediska, ale také ji bezpodmínečně vyžadovalo zhoršení situace v důsledku ekonomické krize. Chudoba, ztráta zaměstnání, neuspokojivé vyhlídky pro mladé lidi, nedostatečná informovanost o možných hrozbách a neexistence alespoň té nejzákladnější sexuální výchovy jsou některé z faktorů, které se významně podílejí na vzniku slabých míst potenciálních obětí. Domnívám se, že je nezbytné provést účinnou informační kampaň, zejména mezi nezletilými osobami ze znevýhodněných oblastí a skupin, aby se zvýšila úspěšnost preventivních opatření. Nemůžeme uvažovat o konkrétních metodách boje proti obchodování se ženami, aniž bychom promysleli účinná opatření na likvidaci trestné činnosti a sítí ovládajících tento obchod, jenž je na Balkáně a ve středomořských oblastech velmi čilý. Chci zdůraznit, že jsou zapotřebí opatření, která sníží míru poptávky po prostituci, což je nejpřímější cesta k řešení, a přijetí opatření umožňující postih zákazníků. Dodala bych, že je nezbytné také lepší financování programů, jejichž cílem je bojovat proti obchodu s lidmi. Požaduji, aby byla přijata přísná trestní legislativa a aby újeji spolupracovaly pověřené evropské instituce: Europol, Frontex a Eurojust.

Kinga Göncz (S&D), písemně. – (HU) Ačkoliv ze současné platné evropské legislativy pamatují na obchodování s lidmi a jeho oběti dva právní předpisy, členské státy Evropské unie v praxi často na tyto osoby pohlížejí jako na nelegální přistěhovalce. Je velmi důležité mezi těmito dvěma skupinami rozlišovat. Nelegální přistěhovalci jsou často nuceni opustit své země kvůli určitým finančním nebo sociálním poměrům. Na evropské území vstupují nelegálně, ale na základě vlastního rozhodnutí. Lidé, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi, o tom všem neučinili svobodné a poučené rozhodnutí. Je třeba k nim přistupovat výhradně jako k obětem.

Členské státy EU musí obětem poskytnout náležitou ochranu. Měla by jim být zaručena nejen právní a fyzická ochrana, ale také lékařská a psychologická pomoc, sociální rehabilitace. Osobám, které spolupracují se státními orgány, by mělo být uděleno povolení k pobytu na dobu, po kterou bude probíhat vyšetřování daného případu obchodování s lidmi. Dále je důležité, aby Komise prostřednictvím informačních kampaní pomohla zajistit, že všichni, kdo jsou potenciálně v ohrožení, budou znát svá práva, šance a rizika, a to jak v rámci EU tak i v třetích zemích, a aby udělala vše, co může, a zajistila, že členské státy příslušnou evropskou legislativu náležitě provedou ve svém vnitrostátním právu a budou ji uplatňovat. Vzhledem k tomu, že problematika obchodování s lidmi spadá do kompetence několika komisářů, konkrétně komisářů pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost, pro vnější vztahy a pro zaměstnanost, sociální věci a rovnost příležitostí, stálo by za to zvážit jmenování koordinátora portfolia, jenž by mohl fungovat jako efektivní prostředník, který by zajišťoval náležité řešení tohoto problému.

Zita Gurmai (S&D), písemně. – Ženy a děti jsou hlavními oběťmi obchodování s lidmi. Při formulování nového rámcového rozhodnutí Rady týkajícího se obchodování s lidmi musí ženy a děti stát v centru zájmu všech opatření. Proto souhlasím se stanovisky požadujícími, aby byly v celé Evropské unii co nejdříve sesbírány údaje o násilí podle pohlaví. Ochrana obětí stojí peníze a tyto prostředky by měly být vydávány rozumně. Měli bychom mít na paměti, že bez spolehlivých a srovnatelných údajů nebudeme schopni přidělit zdroje správným způsobem na správná místa. Měli bychom si také být vědomi skutečnosti, že různé členské státy a zvláště různé kultury řeší tento problém rozdílně. V některých členských státech, například ve Španělsku, je ochrana obětí dobře zorganizována a je každému dostupná, v jiných členských státech o ní snad ani nelze hovořit. Z toho plyne nejen to, že musíme rozumně přidělovat zdroje, ale také to, že musíme

vymyslet praktická a statistická řešení (zejména alespoň minimální evropskou normu), abychom rozpoznali klíčící problém a abychom tam, kde to bude zapotřebí, na tuto záležitost upozornili.

Jim Higgins (PPE), *písemně*. – Problém obchodování s lidmi nás provází již dlouhou dobu, ale členské státy ho neřešily, a tak nesou vinu na našem individuálním i kolektivním selhání se k tomuto vykořisťování a ponižování žen postavit čelem. Volný pohyb obchodování s lidmi sice usnadňuje, protože zrušil kontroly na hranicích, ale na druhé straně lze předpokládat, že zvýšená policejní spolupráce by měla být s to tento problém zvládnout. Je zřejmé, že zde chybí politická vůle. „Úmluvu rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi“ z května 2005 ratifikovalo jen devět zemí. Dvě třetiny žen, které jsou obchodníky prodány k prostituci, pochází z východní Evropy, přesto země jako Česká republika a Estonsko tuto úmluvu nepodepsaly. Kromě toho, že chybí politické vůle, ani policie nemá vůli s tím něco dělat. Vzhledem k rozsahu problému je počet odsouzení mizivý; policie nepovažuje obchodování s lidmi za trestnou činnost.

Marian-Jean Marinescu (PPE), *písemně*. – (RO) Podle odhadu Organizace spojených národů bylo v Evropské unii v roce 2009 přibližně 270 000 obětí obchodování s lidmi. Evropská unie se musí ve velmi blízké budoucnosti začít angažovat v řešení a přijít s legislativními nástroji, které se budou věnovat prevenci obchodování s lidmi i boji proti němu a také ochraně práv obětí obchodování. Budoucí evropská legislativa bude muset přezkoumat míru sankcí proti obchodníkům, aby odpovídala závažnosti trestných činů. Mezinárodní soudní spolupráce, spolupráce mezi všemi organizacemi pro ochranu nezletilých osob a organizacemi bojujícími za lidská práva, zřízení speciálních fondů na poskytování odškodnění a účinná ochrana obětí jsou všechno oblasti, které je třeba posílit. Dále se domnívám, že Eurojust, Europol a Frontex musí být ještě více zapojeny do boje proti obchodování s lidmi, do ochrany obětí a rovněž do sběru údajů a vytváření statistik o tomto jevu.

11. Pořad jednání příštího zasedání: viz zápis

12. Ukončení zasedání

(Zasedání bylo ukončeno ve 24:00.)